

קונטרס

הציץ ונפגע

הכולל

הליכות והלכות

השתמשות באינטרנט

[מתוך ספר גן נעול על הלכות קדושה]

מנאי

הצב"י יעקב לוי ס"ט

מח"ס

גן נעול על הלכות יחוד

וגן נעול על הלכות צניעות

וקונטרס המוב שברופאים

לשנת ויותר יעקב לבדו ויאבק (תשע"ח)

סדר ועימוד

ט ל י ה

mizrachitalya@gmail.com

©

כל הזכויות שמורות

ניתן להשיג את הספר

בכתובת: החבצלת 16 תל אביב

03.6310236

הערות והארות יתקבלו בברכה בכתובת הנ"ל

הקדמה

אודה ה' ככל לכב בסוד ישרים ועדה, שהביאני עד הלום לעמוד בפתח קונטרס זה הנקרא בשם הציץ ונפגע, על פי המבואר בגמ' (הגיגה יד:) גבי בן זומא שהציץ מעבר למותר, ונפגע. והוא הדין בנידון שלפנינו, שעל ידי הצצה קלה ורגעית מעבר למותר, הפגיעה בלתי נמנעת, ותוצאותיה הרסניות.

שמחה ועצבות מעורבים יחד על הוצאת קונטרס זה. מחד גיסא, שמחה גדולה לעסוק בתורה, תורת חיים, וכפרט בענינים של קדושת המחנה. אך מאידך גיסא, עצוב הדבר שצריך לעורר על דברים אלו בדורנו. ומי יתן והיה לימוד זה בבחינת "דרוש וקבל שכר", ולא הלכה למעשה. אך לדאבון לב, לא כן המצב, אלא הדברים נצרכים להרבה מאנשי שלומינו, ואפילו ליראי השם, שחלקם יודעים את המכשלה, אך אינם יודעים עד היכן הדברים מגיעים, ואינם שמים אל ליבם שהדברים נוגעים לאיסורי תורה ממש.

חלק מהחומר הנמצא בקונטרס זה, לקוח מספרי גן נעול על הלכות קדושה, אך אמרתי לפרסמו גם בנפרד כדי לזכות את הרבים, והיה אם אחד ימנע עצמו מלהציץ וליפגע, והיה זה שכרי. וחלק מקונטרס זה הודפס כעת בספרו החדש של השה"ט קובי לוי הי"ו הנקרא הסינון הסופי.

ראיתי לנכון לצרף כאן פרק קצר הנקרא "תמונת מצב", ובו לבאר את המצב העגום בימינו מפגעי האינטרנט, אך כדי להבין את המצב לאשורו, מומלץ מאוד לקרוא את ספריו של מזכה הרבים, הנלחם במלחמתה של תורה כנגד פגעי הטכנולוגיה, השה"ט קובי לוי הי"ו, הנקראים דג-נט והתהום. תצלנה אזניים משמוע ועינים מלראות את התוצאות ההרסניות.

מעלה גדולה יש בקונטרס זה, שאע"פ שישנם המכירים ויודעים את חומרת הדבר של התעסקות באינטרנט, מכל מקום חושבים הם בתמימותם שהדבר דומה לשלט המוצב בחוף ים ועליו כתוב "ים סוער" או "אין מציל", כלומר שהבחירה בידם אם ליכנס למים ולהישמר, או לנקוט זהירות יתר ולימנע מליכנס למים. ואינם יודעים שהזהירות מעוגנת בהלכה ויש בזה איסורי תורה כפשוטם, וכמו שיבואר בקונטרס זה. וממילא אין הדבר תלוי בבחירת האדם, וכשם שכל יהודי חייב להניח תפילין או לימנע מלאכול מאכלות אסורים, כן הוא הדבר הזה. ורוב ככל העינים כבר התרגלו למכתבי מחאה או מכתבי אוהרה מהאינטרנט, ובקושי מפנים מזמנם שניות מועטות כדי לקרואם, אם בכלל. ואינם יודעים שהם גופי תורה, והגדרות שמעמידים גדולי הדורות, כדי לשמור על קדושת המחנה.

הכותב וחותם לכבוד קדושת המחנה

יעקב לוי ס"ט

התשע"ח

הסכמת הגאון הגדול הרב שריאל רוזנברג שליט"א

ראב"ד בי"ד צדק – בני ברק. רב שכונת רמת דוד, בני ברק.

כס"ד. מוצאי צום העשירי תשע"ח.

הן ידוע כי בדור האחרון פשה נגע האינטרנט ורבים והללים נפלו, וכבר התריעו ע"ז גדולי ישראל וזעקו זעקה גדולה ומרה להתרחק ככל האפשר מזה, ותולדתו כיו"ב ואף גרועה הימנו הוא הנקרא "סמרטפון" ובו כל התועבות והאיסורים שבעולם, מלבד מה שהוא ממכר את האדם ונוטל ממנו את שיקול-הדעת, וכידוע ומפורסם כ"ז.

וע"כ בואו ונחזיק טובה להרה"ג ר' יעקב לוי שליט"א, אשר סידר קונטרס מיוחד לחששות והאיסורים שיש בזה, ודברי מוסר לעורר הלבבות להתרחק מדבר זה. ובאמת מי שכבר נפל ונלכד ברשת זו, קרוב לודאי שלא יועיל מאומה, שכבר נאטם מוחו ואוזניו משמוע דברים נכוחים, אך מי שעדיין מבחין, וסבור הוא בדעתו שיכול הוא להשתמש בזה מבלי שיקרהו נזק, אליו מופנים הדברים שבקונטרס להודיעו כו"כ איסורים המורים יש בדבר. וגם מה שסידרו הסימות שונות, ואפילו המעולות ביותר, לא התירו כן אלה מדוחק רב ולמי שחייב זאת לצרכי פרנסתו. וכידוע אף בהסימות הטובות ביותר מתגלות מפעם לפעם תקלות, ושומר נפשו ירחק מהן.

וד' יתברך יערה עלינו רוח טהרה ממרום, לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם.

וע"ז באעה"ח

שריאל רוזנברג

הסכמת הגאון הגדול הרב יצחק רצאבי שליט"א

ראש מוסדות פעולת צדיק. בעל שו"ת עולת יצחק וש"ע המקוצר ועוד.

יום המישי יט תמוז התשע"ז בשכ"ח

אפריון נמטייה למעכ"ת ידידנו אלופינו ומיודענו כש"ת הרה"ג יעקב לוי שליט"א, היושב ושוקד על התורה ועל העבודה בעיר תל-אביב, והולך מחיל אל חיל, וכעת עומד על הפרק קונטרים בשם "הציץ ונפגע", שאסף בו הלכות פסוקות בעניני המכשירים המכשילים שפניעתן רעה מרה וקשה עד מות רוחני רח"ל, שנפוצו להוותנו בשנים האחרונות, וגדולי וזקני דורנו עמדו על משמר הקודש והרימו קול זעקה להציל שארית פליטת ישראל, ופרסמו פסקי הלכה בנדון, והוא ערך אותם לפנינו בטוב טעם ודעת בתוספת נופך מדיליה, כיד ה' הטובה עליו.

ולפי מה שהביא בהקדמתו העניין המבהיל שיש באינטרנט הטמא שמונה מאות מליון אתרי תועבה, מספר מדהים שלא היה עולה על דעתנו עד כמה נתדרדר העולם, אין לזה מלה אחרת מאשר מבול. ובכן מתקיים לנגד עינינו מה שכתבו בספה"ק שלפני ביאת המשיח ירדו לעולם נשמות של דור המבול ודור הפלגה, שאם יזכו ויתגברו על יצרם יתקנו וכו'. והנסיון כמובן אדיר ועצום, אשרי מי שישמור עצמו ובני ביתו ויכנס לתיבת נח המה בתי כנסיות ובתי מדרשות, אולי ינצלו מחרון אף ה'.

וכיון שהעולם מזוהם והרהורי עבירה גוברים, צריך להזכיר העצות והסגולות לכך, מלבד הדבר העיקרי שהוא ההתמדה בעסק התורה שהיא התבלין ליצר הרע, והם: א- אמירת ג' פעמים פסוקי ה' צבאות עמנו וגו', כמו שהודיע המלאך המגיד למרן הב"י, והובא ג"כ ע"י מהרי"ץ בעין חיים (ח"א דף מט עמוד ב). ב- הסתכלות בציציות וכו' כנודע, והרחבתי בדברי הפין (קובץ שני ניסן התשע"ד דף קפה קפו). ג- לסלק מנגד עיניו ומחשבותיו מראות נגעים שראה כגון תמונות של פריצות וכיו"ב. אמירת הפסוק העבר עיני מראות שוא וגו', כמ"ש בס"ד בנפלאות מתורתך (פרשת שלח לך דף שלז).

ובכן, יהי רצון שיצליח הרב המחבר נר"ו לחלק הקונטרים ביעקב ולהפיצו בישראל, והפין ה' בידו יצלה לסלק מכשולות גדולות מישראל, וניוושע בזכות זה בקרוב תשועת עולמים, אכ"ר.

הצב"י יצחק רצאבי יצ"ו

תוכן הענינים

א- תמונת מצב.

ובו יתבאר המצב העגום של ימינו בקשר לנגעי האינטרנט, ושישנם מאנשי שלומינו, שעדיין אוחזים בפתגם "לי זה לא יקרה" ואינם יודעים עד היכן סכנת האינטרנט מגיעה.

ב- מכתבי הרבנים.

ובו יתבאר גילוי דעתם של גדולי הדורות לגבי החזקת ושימוש באינטרנט.

ג- הלכות השתמשות באינטרנט.

ובו יתבאר פרטי ההלכות והגדרים גבי השתמשות באינטרנט, וכיצד יש לנהוג כשנצרך לו.

תמונת מצב

בתאריך כ' בתמוז לשנת התשע"ז, במהלך שיעור שמסרתי, נשאלתי מפי אחד המשתתפים, האם אמרתי בשבוע שעבר בשיעור שכל המחזיק אייפון פרוץ או מחשב פרוץ נפסל לעדות, ולאחר שעניתי שאכן כך הדבר לפי פסק הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל והגר"ח קניבסקי שליט"א ועוד (עיין בקונטרס סע' א). נענה אותו תלמיד וסיפר שהוא משתתף באופן קבע בשיעור של רב מסוים, ובשיעור האחרון סיפר להם אותו רב בדרך אגב שהוא היה עד בעריכת קידושין לפני מס' חדשים וכו'. נעמד התלמיד ואמר שהוא למד שהמחזיק אייפון פרוץ נפסל לעדות. ולפתע, ללא התראה מוקדמת, אותו רב, שהינו בקי בש"ס ובפוסקים, גמ' ומדרשים, החל לתוקפו על שהוא מקמרג על עם ישראל הקדושים, ושאסור לומר דבר כזה, שהרי אפשר לעשות עם אייפון (פרוץ) גם דברים כשרים ומובנים, וה"ו מלומר שנפסל לעדות וכו' וכו'. והנה במשך כל השיעור, מראשיתו ועד סופו, היה מונח על השולחן בצמוד לרב, אייפון פרוץ. תחילה חשב אותו תלמיד שהאייפון שייך לאחד המשתתפים שמקליטים את השיעור. ומה נדהם לגלות, שאותו מכשיר, שנאסר איסור מוחלט ע"י כל גדולי ישראל, שייך לאותו רב.

אכן נודע הדבר מדוע אותו רב תקף את תלמידו לעיני כל, כיון שהאמת יצאה לאור, והלה הבין בעצמו שהוא עצמו פסול לעדות, ושאותו התן שקידש את כלתו בפניו, יש צד שעדיין הוא בגדר רווק.

כמדומה שדי בסיפור זה כדי להבין את מצבו של הדור הירוד בו אנו חיים, שרב, המגיע מעיר חרדית לכל דבר, והיה לבוש חליפת פראק ומגבעת, וזקנו הולך לפניו, שעבר כבר את גיל החמישים שנה, מניח ללא כל בושא את המכשיר האסור לפניו במשך שיעור תורה היוצא מפיו. בעוד שלפי האמת, עליו ללחוץ במלחמתה של תורה ולמסור נפשו לבער את הנגע מעם ישראל.

ובאשר לטענתו חסרת הבסיס שאפשר לעשות עם אייפון דברים כשרים, יש לשאול מה יש באייפון פרוץ יותר ממכשיר אייפון מסונן (למי שיש היתר לכך). והתשובה הברורה והפשומה היא, שאין בין הפרוץ למסונן, אלא דברי תועבה בלבד, ואידך זיל גמור. וכבר נפסק הלכה למעשה שרב המחזיק אייפון פרוץ או מחשב עם אינטרנט פרוץ, שאסור לשמוע ממנו דרשות ודברי תורה (עיין בקונטרס סע' כא).

כוחו ההרסני של האינטרנט, שבלחיצת כפתור אחת, האדם היושב בביתו מתחבר למיליוני בני אדם בעולם. ומבעו של האדם להיות סקרן, **ובאינטרנט הלא ישנם 800 מיליון אתרי תועבה** (דג-נט עמ' 53). ומה יעשה האדם ולא יהטא.

אם בתחילת הדרך עוד היה צורך בראיות שמדובר ברעה חולה שלא ניבראה כמותה בדור האחרון, כיום מי שאינו רואה את הסכנה הנוראה של האינטרנט על כל גווניו (מחשב אייפון ודומיו), הרי אחת משתיים. או שהוא כ"כ עסוק עד שאין הוא יודע מה נעשה בעולם, או שרמתו המוסרית הגיע לדיוטא כל כך נמוכה שגם כאשר הוא נמצא בחברה קלוקלת, אין הוא רואה את המציאות הנוראה. וממש כעת כעת הכנת קונטרס זה לדפוס, סיפרה לי בת משפחתי, שהיתה כעת במרכז קניות, ולידה עמדה בחורה צעירה הרדית שפגשה את אמה של חברתה, והצעירה סיפרה בחיך ושמה לאם חברתה שהיא ובתה כל היום מתכתבות במכשיר ושולחות תמונות של פאות אחת לשניה. כמה עיוורון ישנו בדורינו. ובעיני ראיתי בעל חרדי עם זקן וציציות בחוץ, הממתין עם אשתו החרדית בתור לרופא, וכל אחד אוחז בידו אייפון פרוץ, ושניהם מרותקים למסך כאילו העולם עצר מלכת.

ובספר דג-נט (עמ' 168) הביא עדות מצמררת מבעל המעשה, שהעיד על עצמו שגדל בבני ברק, למד בכלל כמה שנים, ולאחר מכן יצא למעגל העבודה. זה התחיל באייפון, ומחר מאוד הגיע לכך שהוא שכר חדרון קטן ללא ידיעת אשתו, קנה מחשב נייד, ומפה הדרך היתה קצרה לנפילות איומות. כשהיה הולך לחדרון, היה מספר לאשתו על שעות נוספות בעבודה, והיה יושב וצופה בכל התועבות שבעולם, ומשם הגיע לעבירות המורות יותר השייכות ל-ג' עבירות שהם בכלל יורג ואל יעבור, וד"ל. הלה העיד על עצמו שעד שלא נגעה ידו באייפון, הספיק לסיים חצי ש"ס. וכיום, תפילות- בקושי מוגיע. תפילין- יום כן יום לא. וכעת הוא בתהליכי גירושין כי אשתו חרדית מדי, ע"ש במעשה.

אכן, כדי להבין את המצב העגום לאשורו, מומלץ מאוד לקרוא את ספריו של הסופר, השח"ט קובי (יעקב) לוי הי"ו, הנקראים דג-נט, התהום והסינון הסופי, ולב מי לא יודעוץ בקוראו את ההרס והחורבן הנעשה יום יום בתוך בתי ישראל. ואמרתי להוסיף בקצרה ב' מקרים הידועים לי באופן אישי.

ערב שבת קודש, לאחר שיעור שמסרתי, שמתי לב שהגיע בחור חדש. הוא היה נראה עצוב. נגשתי אליו אחרי השיעור, הוא היה חילוני שזו הפעם הראשונה שבא לשיעור תורה. לאחר שביררתי למה נפל פניו, ומה הביאו לשיעור תורה, הוא החל לספר: נשוי הוא עם ילדה בת שנה. יש לו ולאשתו משרד פרסום, שהם עובדים יחד, לכל אחד מחשב אישי עם חיבור לאינטרנט (פרוץ). ערב אחד, הוא חוזר לביתו, ולהפתעתו הדלת היתה נעולה, וכל הפציו ארוזים במזוודות מחוץ לדלת. הוא נוקש ונוקש, ואין קול ואין עונה. והנה למחרת בבוקר הלה הגיע שוב, והדלת לא היתה נעולה. הוא נכנס פנימה, ורואה לפניו גוי שזה עתה קם משנתו. לאחר דין ודברים עם אשתו, התברר שהיא הכירה אותו דרך אתר האינטרנט. הוא סולק מביתו, ולבסוף אשתו ברחה לחו"ל עם התינוקת והגוי.

ואל יאמר הקורא דאין מהם ראייה כיון שלא מדובר בשומרי מצות, שכבר ידוע לי מקרוב על אברך שאשתו נכנסה לאינטרנט פרוץ, ראתה מה שלא צריך לראות, עזבה את ביתה והשאירה אותו עם הילדים.

מעשה נוסף שנודע לי מכלי ראשון. ככולל מפורסם באחת הערים החרדיות, היה אברך חמד, מתמיד וירא שמים. יום אחד הוא רכש מחשב נייד והביאו לבית המדרש כדי להקליד את חידושי תורתו. ניגש אליו אברך ירא שמים, ושאלו האם הוא ניתק את האפשרות לקלוט אינטרנט אלוהי. הלה נפגע מאוד מעצם השאלה, והרגיש שחושדים בו בחינם. לאחר מספר ימים שהאברך הגיע והקליד את חידושיו במקומו הקבוע בכולל, שינה מהרגלו ונכנס עם המחשב להדרון קטן שבו נמצא אוצר הספרים של הכולל, פתח את המחשב, כשהצד האחורי של המסך כלפי הכולל, כך שאף אחד לא יוכל לראות מה מתרחש על המסך. וכך ישב מתחילת הסדר ועד סופו. יום רודף יום. והנה האברך שהעיר לו בעבר, החל לחשוף שדבר מה אינו כשורה, והחליט לבדוק את הנושא. ולכן למחרת הוא הגיע מוקדם ופתח את הוילון שבחדרון אוצר הספרים. והנה כשהגיע בעל המחשב ונכנס להדרון, ניגש וסגר את הוילון והתיישב שוב מול המחשב. שוב למחרת האברך הנ"ל הגיע ראשון, השאיר את הוילון סגור כמעט עד הסוף, והשאיר סדק קטן. והנה בעל המחשב הגיע, נכנס להדרון ובדק שהוילון סגור, וכהרגלו התיישב ופתח את המחשב. האברך הנ"ל יצא לבהוץ טיפס על אדן החלון כדי להציץ לבפנים ולפתור את התעלומה. מיותר לציין שעניו כמעט יצאו מהוריהן. יש לציין שמה שעשה אותו אברך, אינו נכון כלל, כיון שמראות התועבה שהוא ראה במחשב, יכולות להדהד בראשו. מ"מ אותו אברך שרכש מחשב, עשה זאת לשם שמים כדי להקליד את חידושי תורתו, אך מחוסר זהירותו שנמנע מלנתק את אפשרות החיבור לאינטרנט אלוהי, נלכד ברשת שממן לו היצר. לאחר זמן מועט הוא כבר לא הגיע לכולל כלל.

יכבר שה באזני אחד מן התלמידים, שהלך לעיר הקודש בני ברק כדי לתקן תקלה בפלאפון שלו, וסיפר שעמדה לפניו קבוצה גדולה של אנשים שכל הזותם מעידה כי הם מעולם התורה והחסידות. דא עקא, שרובם ככולם אחזו בידיהם פלאפונים פרוצים כאיפון וכיו"ב, וביקשו מבעל העסק שיפרוץ להם את המכשיר ויכניס כרטיס כשר, כדי שלא יתפסו בקלקלתם, שהרי לפלאפונים כשרים ישנה קידומת שונה. אזי לאזניים שכך שומעות.

יכדי להראות את כוחו של יצר העריות, אמרתי להביא מה שכתב בתנא דבי אליהו זוטא (פכ"ב אות ט) וז"ל "מעשה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שהיה יושב בראש עשרים וארבעה אלפים תלמידים. פעם אחת יצא לשוק של זונות וראה שם זונה אחת ואהב אותה. והיה משלח שליח בינו לבניה עד עת הערב. לעת הערב עלתה הגגה וראתה אותו התלמיד כשהוא יושב בראש התלמידים כמו שר הצבא, והיה גבריאל עומד על ימינו. מיד אמרה בליבה, אזי לה לאותה אשה שכל מיני

הפורענויות של גיהנם צואת לה. וכי אדם גדול כזה שהוא דומה למלאך תעננו אשה זאת וכו'. וכיון שבא אצלה, אמרה לו, בני, מפני מה אתה מאבד חיי עולם הבא בשביל הנאת שעה אחת בעולם הזה. ולא נתקררה דעתו. עד שאמרה לו, בני, אותו מקום וכו', עכ"ל, ע"ש בכל המעשה כי קיצרתי. וחזינן שתלמיד כ"כ גדול שהמלאך גבריאל נעמד אצלו להקשיב לדברי תורתו, נמשך ליצר העריות, וכמעט איבד חלקו לעולם הבא. ואנן יתמי דיתמי, על אחת כמה וכמה שמועדים אנו לנפילות ח"ו. ובנ"ד אין צריכים לשלוח שליח כדי לחטוא, אלא די בלחיצת כפתור.

ולא לחינם הביאה הגמ' (קידושין פא.). את המקרים של רב עמרם הסידא, שפדה שביות, וכשראה אחת מהן עוברת בעלייה, הרים סולם, שאפילו עשרה בני אדם אינם יכולים להרימו כדי לחטוא עמה. ורבי מאיר החל לעבור לצד שני של הנהר בכדי להגיע לאשה (יצה"ר בדמות אשה), ורבי עקיבא, החל לטפס על עץ דקל כדי להגיע לאשה (יצה"ר בדמות אשה), ולשם מה הגמ' הביאה מעשים אלו, וכי ח"ו להוציא לעז עליהם? אלא ודאי ללמדנו שאין אפטרופוס לעריות כלל, ואין לאדם לסמוך על עצמו, במחשבה שלו זה לא יקרה. וכבר מצינו שרבי יוחנן שימש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי (ברכות כט.). ורבי ישמעאל אמר אני אקרא ולא אטה, ולבסוף הטח (שבת יב.). והוסיף הגרא"ל שטיינמן זצ"ל במושא לפני מאות ראשי ישיבות (הובא בקובץ זמן אויר עמ' 15) שאפילו שלמה המלך אמר אני ארבה נשים ולא אכשל, ולבסוף נכשל (סנהדרין כא:.) (לפי דרגתו הנשגבה), ואם חז"ל אמרו כך על שלמה המלך שהיה החכם שבדורות, פשוט שאין אף אחד שיכול לומר אני אעשה ולא אכשל. עכת"ד.

וסיפור מוזעזע הביא בספר התהום (עמ' 183), ואמרת להעתיקו: יש רב אחד גדול אשר ידיו רב לו בכל התורה כולה כולל חלק הסוד שבה, ויש לו מאות תלמידים וכולל אברכים גדול מאוד, שכל אברך מקבל שם 3,500 להודש. ואותו רב, היה מתמיד עצום, מ-8 בבוקר לומד עד השעה 2, ומשעה זו עד השעה 8 בערב עונה תשובות בהלכה. ומשעה 8 עד 12 בלילה היה מוסר שיעורים בכל רחבי הארץ, ומ-12 היה נח עד לפנות בוקר. ולפנות בוקר היה קם ועוסק בתורת הקבלה. דמות מכובדת ומשפיעה על שומעי לקחו טל של יראת שמים ועבודת ה'. הוא גם חיבר כמה ספרים יסודיים מאוד.

כל זה עד לפני פחות משנה. לפני פחות משנה – בחורף שעבר, תלמיד אחד של הרב הביא לו מתנה אייפון! ואמר לו שבאמצעות המכשיר הזה יהיה לו קל לענות תשובות בהלכה, כי דרך המלפון זה לוקח הרבה זמן וכו', וכאן זה יקצר את התהליך וכך הרב ירוויח הרבה זמן.

שמח הרב על ניצול הזמן שיהיה לו, ובתמימותו הרבה לקח את המכשיר, ואף הודה לזה שהביא לו את זה במאור פנים... והמכשיר המתועב הזה לקח את הרב הנ"ל למחוזות אפלים ביותר...

הרב הנ"ל עבר עברה ראשונה ובסיסית שלא שמע לגדולי ישראל שאסור להחזיק את זה, ועבר

על צו האלוקי של "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ועברה גוררת עברה, ומתקל אל הכבד עד שאומר לו היצר הרע לך ועבוד עבודה זרה.

לאחר תקופה הרב הפסיק לענות תשובות בהלכה, ולאחר עוד תקופה קצרה הפסיק למסור שיעורים. הראש שלו היה שקוע באייפון שעות על גבי שעות בצורה מזעזעת.

לאחר זמן – באזור חג השבועות תשע"ה – הוא הודיע לאשתו שהוא רוצה לנסוע לחו"ל לגיים תרומות כדי להגדיל תורה ולהאדירה בתלמידים ואברכים נוספים, וכן לצורך המשך כתיבת ספריו והדפסתם. התמימה הסכימה.

והוא נסע – ולא חזר.

עובר חודש וגם חודשיים והוא לא שב! הוא שלח הודעה לקונית לאשתו שדרכיהם נפרדו, והוא שינה את חייו למשהו אחר, ושהוא מוכן גם לשלוח לה גט פיטורין.

הסיפור הכה אותה ואת בני משפחתה בהלם מוחלט, כל בני קהילתו המפוארת ממאנים להאמין.

לא מכבר, קבוצה שלמה מחסידיו נסעו אליו לחו"ל כדי להחזירו. הם הגיעו אל ביתו, דפקו בדלת, והוא ניצב בפתח גוי לכל דבר! בלי זקן, בלי פאות, בלי כיפה, ג'ינס ומריקו... מתגורר עם בת אל נכר! רח"ל.

שמו שמים! הוא חי באיסור נשג"ז רגע רגע!

אמרו לו תלמידיו: "לא מעניין אותנו איך אתה נראה, אתה הרב שלנו, ואתה בא אתנו בכל מחיר, רק תעזוב את המומאה הזו וזה ותחזור אתנו, אנו כבר לא יכולים, אנחנו מתפרקים, קהילה שלמה על הגב שלך, וכל עתידה הרוחני עליך!"

השיב להם הנופל: "זה כבר מאוחר! כשבילי אין לי דרך חזרה, שמעתי מאחורי הפרגוד את ה"שובו בנים שובבים חוץ..." אבל זאת אומר לכם: את כל מה שאמרתם לפני היה לכם לומר לי לפני שנה, ולמי שהביא לי את האייפון שאינני סולח לו לעולם! אבל אני נשאר כאן, אצלי זה מוחלט!" והוסיף לומר: "אני מרשה לכם לפרסם את הסיפור שלי יחד עם השם שלי כי אין לי מה להפסיד, אבל כדי שאחרים לא ייפלו כמוני תפרסמו את הסיפור שלי!"

מפני כבוד משפחתו איננו מפרסמים את שמו.

עד היכן רב גדול וקהילה מפוארת... על זאת תרעד הארץ, למה שותקים??? למה??? על זאת

תדמע כל עיין, הלב נקרע, מומאנים להאמיין! אילולי שמעתי זאת ממקור נאמן כל כך, גם אני לא הייתי מאמין.

בשהתנו (ת"ח מופלג) התקשר אליו בערב היום הקדוש יום כיפור כדי לבדוק עד להיכן הדברים מגיעים, הבין שאפילו את הצום הקדוש הוא לא מתכוון לצום!

אין אפוטרופוס! אין! ואל תאמין בעצמך עד יום מותך! וכפרט לא כשיש לך בהישג יד אייפון או אינטרנט. כי בכזה מקרה – לא רק שלא תאמין בעצמך, אלא תדע בוודאות שאתה בסכנת השמדה רוחנית. עד כאן מספר התהום. ולפי האמור לעיל בתנא דבי אליהו, שתלמידו של רבי עקיבא כמעט ונכשל, וכן שאר גדולי עולם, שוב אין לתמוה כלל על סיפור זה.

כמה גדולים דברי הו"ל שאמרו אין אפוטרופוס לעריות (כתובות יג:), עד שרבנו הקדוש היה שומר עיניו מלהסתכל אפילו על בחורים (יפ"ל ח"ד ס' כד אות ד), וכן אביי היה מחמיר שלא להתיחד אפילו עם בהמה (קידושין פא:), ורבי מרפון נזהר מיהוד עם בתו (קידושין שם), ועיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות (יסודות בצניעות אות ב). ומי הוא זה אשר יעיד על עצמו שלא יפול ברשת זו, אשר בינו ובין כל התועבות, לא מפריד אלא להיצת כפתור אחת.

נפילות רבות לאתרי תועבה וכפירה, לא התרחשו רק אצל "נוער נושר" או אצל בעלי בתים הקובעים עתים לתורה, אע"פ שגם עליהם אין יצר התאוה הלז פוסה, אלא נפילות רבות התרחשו דוקא אצל אבכים ובני ישיבות שהיו במוחים שלהם זה לא יקרה, ובטחו בעצמם במקום שהיה להם לחשוד בעצמם, וכפרט שאמרו הו"ל (אבות פ"ב ד) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". וכבר מצינו שאין הקב"ה מייחד שמו על צדיקים בחייהם לכתוב "אלוהי פלוני", משום שנאמר הן בקדושו לא יאמין, ורק על יצחק אבינו, משום שהיה סומא וכלוא בבית והרי הוא כמת ויצר הרע פסק ממנו (רש"י ויצא כה יג). ואין ללמוד ממנו אפילו לשאר סומים, משום שהקב"ה ייחד שמו על יצחק אבינו רק משום גודל קדושתו בצירוף כי זקן יצחק, וכלוא בבית וכו', וכמבואר בשד"ח (פאת השדה מערכת א אות קמט). וכיצד האדם מאמין בעצמו, בעוד שהוא אינו קדוש כיצחק, ולא זקן כיצחק, ולא סומא כיצחק, ואינו כלוא בבית כיצחק, ואין היצר פסק ממנו כיצחק, אלא היצר דבוק אליו ועובד עמו במלוא הקיטור.

ואל יחשוב הקורא שהאיפון ודומיו אינו מצוי אצל אנשים המוחזקים כיראי השם, שכבר שאל אברך אחד כדת מה לעשות כשראש הכולל שלו, ורב העיר שלו, מחזיקים אייפונים פרוצים ר"ל (התהום עמ' 249). ומנהל תלמוד תורה שמתכתב באיפון בדברי פריצות (שם עמ' 90). ואינם יודעים (או שמא יודעים ומתעלמים) שהם עוברים על איסורי דאורייתא כל רגע ורגע, אפי' בשעה שהמכשיר סגור ומסוגר, וכמבואר בהלכות שבקונטרס זה (סע' ה).

תהליך הנפילה

וּבְדוֹרֵינוּ עדים אנו לתופעה, שבחורי ישיבה יראי שמים, מוצאים עצמם לפתע מנותקים ומרוחקים מכל זיק של קדושה. וכדי להמחיש את התהליך, אמרתי להעתיק "אגרת לבן ישיבה", שהוא לא דוקא לבן ישיבה אלא גם לבת סמינר, אברך כולל, אנשים זקנים טף ונשים, שכתב בספר התהום (עמ' 47):

בן ישיבה יקר.

כשנכנסת לישיבה היה לך הרבה רצון טוב ללמוד בשטייגן, להתפלל כמו בן תורה, ליהנות מהעולם הישיבתי, מחידוד הסוגיות, מהשיעור השבועי המבריק של ראש הישיבה, משיחה מחזקת של המשגיח.

דיברו עליך גדולות, וגם אם לא הרעיפו עליך שבחים ופיזרו עליך מחמאות, אתה ידעת בדיוק מה אתה שווה, וזה הספיק לך כדי להוכיח להוריד, לאחיד וגם לסגל הישיבה, שאתה בחור איכותי ומוב.

הנעת תמים. ילד טוב עם נשמה נאיבית, כזה שקשור לאבא ואמא ולבית, שמתגעגע לאחיד הקטנים, ולמשחקי השוכבות עימחם. הם הביטו בך בהערצה גלוייה כשלבשת את החליפה החדשה והכובע המהוקצע. "שתצליח בישיבה! ותלמד הרבה תורה" הם בירכו אותך.

אמא התרגשה. החלום מתגשם, הבן היקר שלה הולך להיות גדול בתורה, לעשות נחת רוח להוריו ולאביו שבשמים.

אבא מופח על כתפך, מכנים לך שטר של 200 ש"ח לכיס החולצה ומחבק אותך חיבוק חם. "שיהיה בהצלחה".

יצאת מן הבית עטוף באהבה משפחתית, באהדה לוחטת אפוף בענני התקווה להצלחה רוהנית... שמשפחתך כה מייחלת לך.

...ובאמת הזמן הראשון עבר עליך מצוין. הרגשת שאתה מתעלה, מקשה קושיות מצוינות, שאלות מבריקות. מעריכים אותך. אתה גם טיפוס חברתי שנהנים בחברתו, לא חלמת על נפילה, בטח לא לנפילה לתהום שצריך הרבה רחמי שמים כדי לצאת ממנה.

יד הציין תמונת מצב ונפגע

הצחקוק והנייעם

זה התחיל עם צחקוק של בחור לא בולט, שכולם הבחינו שהוא בסטייה קלה.

היה מי ששאל על מה הוא צוחק, והוא סיפר להם על איזה נייעם עדכני. אתה טיפוס די נבון, והשדת שיש לו מכשיר... מניין לו הידיעות? איך לפתע הוא הופך למרכז העניינים, למוקד להתעניינות?

כן, יש לו מכשיר. אתה בז לו, כי שמעת וגם הכרת לא מעט חברים ושכנים שנפלו, והתקלקלו... אתה לא רוצה להיות אחד מהם.

אבל הסקרנות... זו הסקרנות.

החברותא שלך מספר לך שהוא הציין בסרטון, במכשיר של ההוא. לא משהו מיוחד, תאונת דרכים שצולמה ברגע אמת. דם, אמבולנסים, אקשן, מד"א, הצלה.

גם אתה מבקש להציין. הו... הו... איזו דרמה.

"בוא תראה סרטון מצחיק", מציע לך הבחור, וחושף לעיניך סצנה של בן אדם רציני לכוש חליפה, שמשחק בסמרטפוננו, ולא מבחין בבור ביוב שהוצא ממנו המכסה. המסכן צונח לביוב... אתם צוחקים. החליפה מזדהמת, ההוא צועק לעזרה, אבל האיפון אחוז בידו... ועניו תקועות במסך.

בלילה השני הוא מציע לך עוד הצצה ועוד אחת.

"מה רע בלראות קצת ספורט: תתקדם..." הוא קורץ לך.

והנה זה בא.

גם אתה רוצה מכשיר כזה, לשעות הפנאי. אתה בחור רציני ולא תעשה שטויות, כך אתה מאמין. אתה אפילו בטוח.

בחור מקולקל משייבה סמוכה, מציע לך מכשיר יד שנייה ברבע מחיר, 100 שקל. גרושים. אתה קונה.

כל סדר בוקר הראש שלך חולם על המכשיר. רק לראות חדשות... מספרים שהייתה דקירה, ותאונה, והתרסקות מטוס... אתה מקפיד שאף אחד לא יחשוך שיש לך מכשיר טמא... אתה הרי לא

הציין תמונת מצב ונפגע טו

מהמקולקלים, אתה בחור עם רמה... עם יכולות, ממשפחה טובה, חסר לך שראש הישיבה או המשגיח ישמעו על כך.
המדרון חלקק.

אני לא כלומניק

אתה יוצא אחרי סדר שלישי לעלטה, מחפש סלע לשבת עליו, מתיישב, ומתחיל לדפדף, לא מודאג, לא הושש, כן, פה ושם יש צביטה קטנה, המצפון זועק: "מה קרה לך? תיזהר!" אבל אתה דוחק אותו לפינה... אני לא כלומניק, אני בן תורה, חצי שעה-שעה, ואני חוזר לישיבה ללמוד, או להתקלה ולישון.

השעה ארבע לפנות בוקר.

אתה עדיין ישוב על הסלע. הירח מאיים לשקוע, הצרצרים מצרצרים, באופק נביות של כלבים. עולם כמנהגו נוהג, אבל אתה כבר יצור חדש, אתה לא מה שהיית...

אתה כבר לא בחור ישיבה! חמש שעות רעות עם השמן האינטרנטי לקחו לך את הנשמה, את השכל, את יראת השמים, את האמת, את האמונה.

"טיפשות, נוצחת!" לוחש לך השמן "אתה עמוק עמוק בידיים שלי, מכאן ואילך אתה מכור אלי. ועד יום מותך לא תזכה לחיים רוחניים, לא לנחת, לא להצלחה, לא לברכה..."

"ח... החח... החח" צוחק השמן "אני אוהב טיפוסים שכמותך שחושבים שהם חכמים, נבונים, צדיקים, מבית טוב. כאלה שבמוחים שרק עלובים ורדודים נופלים, והם מורמים מעם, שבזים לכאלה שכבר בידיים שלי. מכורים ותיקים..."

השמן ממשיך לצחוק, ואתה על הסלע, שומע לא שומע... המצפון נסע ואיננו, שום צביטה בלב לא מייסרת אותך... פתאום הישיבה, ראש הישיבה, החברים, מסכת בבא קמא, נראים רחוקים ר-ה-ו-ק-י-ם מעבר להרי החושך.

פתאום אתה שואל את עצמך מה יש לי לעשות שם? מה איברתי שם? יש לי עולם חדש, יפהפה, צבעוני, מקסים, מפתיע, שאין לו סוף.

חמש שעות בלבד. זה הכל. אתה מגלה שהמבשירון הזה עקר אותך מכאן, ותקע אותך בעולם אחר... ואין לך שום בוחות או רצון להתנגד... אתה בעצם לא רוצה להתנגד... למה להתנגד... מה רע... טוב לי כאן...

נולדת מחדש.

נגעת במסך טהור... עכשיו אתה טמא.

נגעת במסך מאמין... עכשיו אתה כופר.

נגעת במסך בן תורה... עכשיו אתה ילד רחוב.

נגעת במסך נקי... עכשיו אתה ממונף.

נכון, לא נעים לשמוע הטפות מוסר, במיוחד שהן כבר לא נוגעות בלבך, כי שי לך לב אחר, עכור, עקום, לב מלא בתועבות ודמיונות, וגדוש בשאיפות לעברות.

איך תספר להורים?

איך תצא מן הישיבה?

מה יגידו חבריך בני התורה, האמתיים אלה הטובים, החזקים שלא התפתו... יגחכו... אבל הם לא יודעים מה הם מפסידים.

הצילו! אתה צורח בלי מילים

אחרי חצי שנה.

אתה מוחץ לישיבה. התול ברחובות. הוריך שבורים. אתה חלק מחבורה אומללה של דפדפנים כרוניים, חולי ווטסאפ שמתקשקשים על כלום ושומדבר וסתם... והכל חוזר על עצמו. סרטי תועבה, סדרות, ומיצית את כל התועבות, שהית בכל המדמנות, דשדשת בכל תעלות הביוב, והכל כבר נמאס... אבל אין לך סולם לצאת משם... מי בכלל יכול להוציא אותך.

כן, מתחילות לקנן בלבך הרחורי תשובה... מעיתי... נפלתי... אני פשוט אפס מאופס... עזבתי עולם מפואר של חכמה, של גמרא, של נקיות, של תפילה... בשביל מה?! מה כבר יצא ממני? התול? צפרדע בתוך ביצה?

מי תתחתן אתי? גם אחת כזו ששקועה בתעלות הביוב... כדאי בכלל להקים משפחה?

אתה מתחרט, אבל תשוש, ישיש, כפוף, עם האף באדמה וחורים שחורים בנשמה, אתה מרגיש חצי מת, חולה אנוש, מרגיש רדוד, יבש, ריק! ריק! ריק!

אכן אתה מכור.

אתה עמוק עמוק בתהום שלא הלמת שטיפול אליה. זו מחלה קשה, איזמה. גרועה יותר מסרטן וניוון שרירים. זו מחלה שהיא שילוב של כל המחלות כולן, אבל שפוגעת בנשמה! זו תהום שנופלים ונופלים ונופלים... כל הזמן בנפילה מתמדת... ואתה כבר מתחיל להתפלל שתתרוסק על קרקע, כדי שתוכל לאסוף את השברים ואולי להיבנות מחדש. אולי. אבל התהום הזו, ימח שמה, היא חלולה, אין לה סוף, כבר עלו בראשך הרהורים נוראיים של אוכדן...
הציילו! אתה צורה בלי מילים.

הציילו! אני בחור שמבקש רחמים, ישועה, רוצה לחזור ולא יכול.

פתאום אתה נזכר שיש מושג כזה – תפילה. יש אלוקים! איך שכחת אותה?

פעם, לא מזמן עוד התפללת יפה... הרגשת מתיקות במילים "מלך עוזר ומושיע ומגן..." אוי אבא שלי שבשמים, אתה תמיד עוזר, ומושיע ומגן אז תוציא אותי מכאן?"

הצעקה שלך מהדהדת עד כיסא הכבוד ונשמעת.

אבא שומע.

אבא יעזור, יושיע יגן. תמשיך לצעוק, לצעוק, לבכות, עוד מעט תרגיש את ידו המושטת אליך. (עד כאן מספר התהום).

לקראת סיום

יידעתי בני ידעתי, שיקומו אנשים שהלקם אפילו בני תורה ויאמרו שהפרזתי על המידה, ובמציאות אין הדבר נורא כ"כ, ויחזיקו היטב במשפטים כגון "לי זה לא יקרה", וכן "הכל תלוי באדם עצמו", ועוד כל מיני פתגמים מארץ העמים. ולו חכמים ישכילו, שכל הנופלים וכל הגרושים, אמרו לעצמם "לי זה לא יקרה", וראה מה אחריתם, איבדו ב' עולמות ר"ל. ומה יענו לדברי הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל (הו"ד בספר מלבושי מרדכי עמ' שצז) שדיבר נגד הפלאפונים, וז"ל "דברי אינם נובעים מסברא או משמועות בעלמא, אלא מכח המציאות הענומה הידועה לי היטב, ואוי למה שאזניי שומעות. מגיעות אלי עובדות שונות, מכל החוגים ללא הברל, והנני מנגלה רק טפח ומכסה יותר מאלפים, אודות הנזק הרוחני הנורא שכבר המיט המכשיר הזה עד היום" וכו', עכ"ל.

וטענה של הבל ישנה בקרב מחזיקי המכשירים, שזוהי גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה. ומלבד שמענה זו הינה הוצאת לעז על מאורי הדור כאילו אינם יודעים את הלך רוחם של הבריות, זאת ועוד, כבר פסק את פסקו הגר"ש ואזנר זצ"ל (קובץ זמן אויר עמ' 15 במכתב מהגאון רבי יוסף בנימין ואזנר שליט"א) כשנשאל על טענה זו לאחר שנאסר להשתמש בשליחת הודעות מהפלאפון,

וענה **שבענינים הנוגעים ליסוד היהדות, אין כלל כזה!!!** וגם אם אין רוב הציבור יכולים לעמוד בה, הייבים לאסור – ובפרט שאין כאן גדר של "אין יכול לעמוד בה", שהרי זה ענין שהתרגלו אליו בשנים האחרונות, וכל השנים היו בלי זה, ועל כן יחזור הציבור להתרגל בלעדיו, עכת"ד. ואם על שליחת הודעות אמר הגר"ש ואזנר זצ"ל שהוא נוגע ליסוד היהדות, מה נאמר על האינטרנט הפרוץ. **ובתים** רבים נהרסים מחמת החזקת מכשירים פרוצים, ואפילו אם אב המשפחה אינו נגוע, עליו לחשוש על אשתו או בנו שלא יסמו מן הדרך, ויאבדו אי שם בתהום הנשייה ובעולם הדמיון. והנסיון הוא בלתי נתפס, וכבר סופר על נער בן 15 שרכש מכשיר טמא וגלש בו לאן שלא צריך, וכאשר הוריו החליטו לשבור לו את המכשיר, הבן צרח כמונוגע, ושבר רהיטים בבית (התהום עמ' 182). וכן סופר (שם עמ' 235) על בעל שאשתו היתה מכורה לאייפון ועסקה בו יומם ולילה. ערב שבת אחד בעלה החליט להחביא לה אותו. כשהוא חוזר מהתפילה בליל שבת, היא שברה את כל הבית, שיש, חלונות, רהיטים, קרעה את ריפוד המיטות, נזק של 10,000 שקל לפחות. הבעל נבהל והחזיר לה את המכשיר וכו', ע"ש בהמשך המעשה. ועוד מסופר (דג-נט עמ' 145) על בעל שאישר לאשתו לרכוש אייפון, בחושבו שלא יקרה כלום, ולבסוף מצא עצמו זרוק ברחוב והגיע לפת לחם, ע"ש.

וכל בר דעת מבין שיהודי ההולך בגילוי ראש ומהליט לפתע להניח כיסוי על ראשו, יהיה הכיסוי הקטן ביותר, בכל זאת הדבר נחשב כעליית מדרגה בשבילו, בהתאם לדרגתו. אך הובש מגבעת המחליט ללכת בכיסוי קטן, הדבר מעיד על ירידה רוחנית. והוא הדין בעניין המכשירים הנקראים מוגנים או מסוננים, המכילים בתוכם תכנים רבים, שאם מדובר בנושא אייפון פרוץ שמחליט בשלב ראשון להפטר מהמכשיר הפרוץ ולרכוש מכשיר מוגן, הדבר מעיד על עלייה בשבילו, בהתאם לדרגתו. אך הנושא בקרבו מכשיר פשוט וכשר, המחליט לעבור למוגן או מסונן, הדבר מעיד על ירידה רוחנית, ואהריתה מי ישורנו. ומה כואב שרואים בחוצות אברכים ובני תורה הנושאים מכשירים כאלו, אפי' שנקראים מוגנים או מסוננים. והרי גם להחזיק אינטרנט כשר צריך היתר מרב מובהק ולצורכי פרנסה וכיו"ב. אלא שהדבר נפרץ ביותר, וכל מי שחפץ, הולך ורוכש מכשיר כזה שיכול להביא למהוונות אפלים ביותר! וכן הניסיון מעיד, וכבר כתב החת"ס בתשובה (יו"ד ס' מה) שהנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנויות על ראיות, ע"ש. ודי בזה.

"מקרה מזעזע"

ביום שלישי י' אלול תשע"ו נערך בקרית ספר כנס הצלה מפגעי הטכנולוגיה בשני אולמות, ונמלו בו חלק קרוב ל-1,000 משתתפים. מה שיתואר להלן, לא תוכנן, ומשום כך נקבו הדברים עד תהומות הלב.

לפתע – ללא התראה מוקדמת – עלתה אישה הרדית לבמה, תושבת שכונת ברכפלד והחלה לדבר. הם נפל בקהל, כי מעבר לדברי מוסר והטפות על סכנות האינטרנט בסמארטפונים המוגנים

והטמאים ובמכשירי המחשב הלא מסוננים, כשיש דרמה אנושית הכל מתגמד. ציטוט מסונן מן הדברים שאמרה: "אני לא מוזמנת לדבר כאן. אבל עקב חשיבות המעמד רציתי לשתף אתכם בסיפור האישי שלי. בעלי הוא צדיק, ליטאי, תלמיד חכם מופלג, אשר כותב קונטרסים משופעים בהלכות ומוסר. מעת לעת הוציא קונטרס, עד אשר חשב להוציא ספר. מכיון שלא היה לו כסף לשלם לקלדנית, רכש מכשיר נייד והחל להקליד, ואני לצידו עוקבת, מודעת לסכנה, אבל הוא מרגיע אותי "הכל בסדר אני לא ילד קטן...". שבוע חולף, והוא מקליד במרץ, ועוד שבוע הוא מקליד עד אישון לילה. הולך לישון מאוחר, עיניו אדומות. זה קרה אחרי חודשיים בלבד. והנה אט אט אני מרגישה שהוא מתקרר. נותן פחות יחס לילדים, קריר לרעייתו, מאחר לתפילות. זה לא זה. בוקר אחד הוא יצא לתפילה וניגשתי לנייד שלו, דיפדפתי מעט מאד, וגיליתי לאיזה תהומות הוא נפל. אזרתי אומץ כפנחס בן אלעזר, וניפצתי- עם פמיש- את המכשיר לרסיסים. כעבור כמה דקות חזר בעלי מהתפילה, ומיד- כמו מכור- רץ לחדר המחשב וגילה שהוא מנופץ. הוא לא דיבר מילה, לקח את הארנק שלו, ארוז בגדים בתוך התיק, פתח הדלת וירד בזריזות במדרגות, אפילו לא אמר "שלום" ונעלם לו. הפכתי את כל העולם כדי למצוא את התלמיד חכם, הצדיק שלי, ולא מצאתיו... כל זה התרחש לפני שבע שנים. כן, אני עגונה שבע שנים ואין מבעלי שום סימן, שום איתות ממנו. בעלי הותיר אותי בודדה, עגונה עם המישה ילדים. אני קורבן של פגעי הטכנולוגיה. אני עדה נאמנה שזה ניסיון שלא עומדים בו... ואני מתפללת למען עצמי שימצאו אותו ויתיר אותי מחבלי ענינותי".

לא נותרה עין אחת יבשה.

וידע כל אוחז קונטרס זה, שכל הנאמר בו בשם גדולי הדור והפוסקים, אינו בגדר חסידות או חומרות, אלא חיובים גמורים. שכן אמר פוסק הדור הגר"ש ואזנר זצ"ל (ער"ח סיון תשע"ב, קונטרס מעיינות הלוי) וז"ל "דבר פשוט שכל הגדרים הללו אינם בגדר חומרא וחסידות, כי אם חיבה על פי התורה על כל אדם מישראל הירא והחרד לדבר ה'. ומי שאינו מקבל תקנות וגדרים אלו, הרי הוא פורץ גדר, וכל מה שקבעה התורה על הפורץ, אמורים עליו", עכ"ל. ומי ששומע טענות אחרות, יזכור את מאמר הז"ל שדעת בעלי בתים - היפך דעת תורה!!!

ובדרשה שנשא הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בעיר אלעד שב"ק פרשת יתרו תשע"ו) אמר, שחובת השעה לעורר על האינטרנט שהוא אבי אבות הטומאה, והמסתכל בו נטמא ואפילו אם הסתכל פעם אחת, נשתרשה אצלו הטומאה ואח"כ קשה לעקור אותה. "זוה ברור שהכלי הטמא הזה הוא הנסיון האחרון קודם ביאת משיח, וזהו אחד מהנסיונות שנתנסה בהם קודם ביאת משיח - צירוף אחר צירוף".

דברים אחרונים

כל שנשאר הוא, להיבדל מתוך העדה הרעה המחזיקה מכשירים פרוצים שנאסרו על ידי גדולי ישראל מכל החוגים והזרמים, לחזק ולהתחזק בדבר זה, לדרוש ברבים על הסכנה הטמונה בחיבור לאינטרנט, אפילו כשכוונתו לשם שמים. וכבר כתב הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל במכתב לבנו (הו"ד במלבושי מרדכי עמ' שצג) שיותר משצריך חתימות, צריך לעשות תעמולה, פרסומים בכל השופרות היהדות החרדית, מגודל המכשלה כדי להחדיר הפחד בלב יראי אלקים, ע"ש. ואין מזרזים אלא למזרזים.

ודע, כי כל נפילה, עד כדי איבוד משפחה, ישיבה, כולל, וכל דבר שיש בו ריח של קדושה, מתחילה מרגע אחד של הצצה, רגע אחד של חולשה, רגע אחד של סקרנות. ומאותו רגע קטן – אם נכנע לו – רוב רובם של בני אדם כבר אינם ניצולים. והרגע הקטן נהפך לרגעים גדולים, כמים שאין להם סוף. ועל זה נאמר "הציין ונפגע". ומי שלא מציין – לא נפגע!

"בללו של דברי: השם אורחותיו ומעגלותיו, לא יבשל לעולם. ואשר לא ישום אל לבו, יפול

ברשת היצר הרע כי חזק הוא ממנו"

(ערוך השלחן ס' כא סע' ז).

שמואל הלוי ואזנר

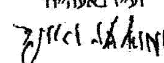
רב אביד זרם

זכרון-מאיר, בני-ברק

טלפון 28 17 06

ב"ה י"ט ט"א כסלו תשנ"ג

בעזרי"י
לאלפי רבבות ישראל עם קדוש,
באתי בזה לכתוב ולבאר דעת התורה הק' בענין הרוחף המסית והמדיח הנקרא אינטרנט, שנתהוה בעצת בלעם
הרשע נגד היסוד של עם ישראל.
התנאי שהתנה הקב"ה במתן תורה יוהייתם לי סגולה מכל העמים וגו' ואתם תהיו ממלכת כהנים וגוי קדוש"
(שמות י"ט) ובפ' קדושים "דבר אל כל עדת בני ישראל וכו' קדושים תהיו", והדבר הנורא הזה האינטרנט, שיש בו
כל השחתה ופריצות וכפירה ודעות כוזבות, כבר גרם חורבנות בבתי ישראל, וגרם שבחורים ובתולדות נתפסו באותו
עון, והתדרדרו רח"ל בדרך המובילה לשאול תחתית, ורבים הללים הפילה.
ורצון ה' שבכל דור יהיה חובתם של בני הדינים לעמוד בפרץ ולעשות גדרים וסיגים בכל דבר, ובפרט בעניני
צניעות וקדושה שנאמר ושמרתם את משמרתי (ויקרא י"ח), ודרשו חז"ל בגמי יבמות כ"א עשו משמרת למשמרת,
ובספרא, להזהיר בי"ד על כך, ובגמי שבת י"ג ע"א ובעוד הרבה מקומות, לך לך אמרין טירא סחור סחור לכרמא
לא תקרב.
ע"כ רצוני לומר דבאמת היה צריך להתרחק מן הדבר הנורא הזה לגמרי ולא לאפשר כלל ההשתמשות בו גם לא
לצורך פרנסה.
וע"כ ברדאי ובודאי כל הירא לדבר ד' והחכם עיניו בראשו יתרחק לגמרי מהדבר האסור הזה, האינטרנט,
וכל תולדותיו, אייפון ומכשירים שאינם כשרים וכדו', וכל שם וחניכא דאית להו.
אך כיון שבעונותינו הרבים דבר זה נפרץ, לכן ראינו צורך לעשות ככל שניתן למען לא יגיעו לאיסורים הנוראים
שיש בתוכו.
והנה קיצור הוראות וחלכות בענין זה:
א. אינטרנט, גם אם הוא חסום בכל צורותיו, דעתנו דעת תורה שלא יכניסוהו לביתו, כדי למנוע כניסת האינטרנט
לבית היהודי.
ב. מי שאינו צריך להשתמשות בכלי האינטרנט לצורך פרנסתו, אסור לו להשתמש בו כלל, ואסור להכניסו למקום
עבודתו, אפילו אם האינטרנט חסום בכל צורותיו, וזה דבר פשוט.
ג. אלו שנתברר שמוכרחים להשתמש בחלק מהאינטרנט לצורך פרנסתם, אסור גמור ותנאי בל יעבור, שישתמשו
רק באינטרנט חסום כזה שמרחק כל האפשרות שנכשלו בהם עד היום, ורק לשימוש התכרחי בלבד.
ד. האיסור של השתמשות באינטרנט הוא בכל צורה שהיא, הן כשזה במחשב, הן אם זה בטלפון, והן אם זה בשאר
כלים מכלים שונים.
ה. דבר פשוט שכל הנדרים הללו אינם בגדר חומרא וחסידות, כי אם חובה על פי תורה על כל אדם מישאל הירא
והחרד לדבר ה', ומי שאינו מקבל תקנות וגדרים אלו, הרי הוא פורץ גדר.
ו. חובה בפני עצמה, על אבות ואמהות בישראל, להשגיח ולבדוק את ילדיהם, שלא ימצא אצלם בסתר מנגעי
האינטרנט.
ז. חובה ואיסור זה חל גם על מוסדות החרדים, ושיבות גדולות ושיבות קטנות, ובתי חינוך לבנות ישראל
הצנועות, חוב גדול מוטל על הנחלת המוסדות והישיבות, על ראשי ישיבות ומרביצי התורה, שלא ימצא בין חברות
תלמידהים אפילו תלמידי אחד שהוא נעוץ מנגע האינטרנט, שתלמידי זה עלול להיות הגורם להביא ההרס
לתלמידים אחרים.
ח. איסור גמור על מוסדות החרדים, שלא להכניס למוסדותיהם תלמידי שמוחזקים במשפחתו האינטרנט באיסור,
וכן איסור גמור על מוסדות החינוך של בנות ישראל, שלא להכניס ותלמידה הבאה ממשפחה שאין מקפידים בזה,
ויש ברשותם הפורץ גדר האינטרנט.
ט. אזרה לאברכים לגבי נשותיהם, ולהורים לגבי בנותיהם, הדואגים לפרנסתם, לבדוק בשבע חקירות ודרישות
שמקום העבודה נקי באמת מכל זה, כי מקום העבודה יכולה חלילה וחלילה להשפיע לרע על בת ישראל.
ובזכות שבעי ישראל יקבלו ושמרו את הנדרים שקבעו שעל ידי זה יתרומם, יואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי
קדוש" (שמות י"ט), בזכות זה יעמידו לגיון של מלך מלכי המלכים הקב"ה שיוכו לקבל פני משיח צדקינו ברחמים
גדולים בקדושה ובטהרה, ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שאוכח גם אני ללכת ביחד עם כלל ישראל בבוא הזמן
של זכרו תורת משה עבדי וגו' הנה אנכי שלח את אליהו הנביא וכו' והשיב לב אבות וכו'.
ודעו לכם שאינטרנט זהה הוא הנסיון של הדור האחרון לתורה ויראת שמים, ואם נבער נגע זה ודומיו, וילכו
בצניעות הראויה לנשות ישראל הצנועות, נקרב בזה ביאת משיח צדקנו.

וע"ז באעה"ח

שמואל הלוי ואזנר

דעת תורה**בדבר חסימת המחשב מאינטרנט**

הננו לגלות דעתנו 'דעת תורה' אודות שמירת הגדרים מסכנת האינטרנט, שכבר נודע פגיעתו וסכנתו הנוראה, ואין מזרזים אלא למזרזים.

והנה כיום מצויים מאוד מחשבים 'תמימים' (נייחים או ניידים) לצורך כתיבת חידושי תורה וכדומה שקולטים אינטרנט (ע"י רשת קווית, אלחוטית או סלולארית), **ואסור להשהות ברשותו כלי כזה לפני שחוסם ומנתק אותו מכל אפשרות חיבור וגישה לאינטרנט.**

וכן אלו שהתירו להם הרבנים שימוש במחשב לצורך פרנסה, אין להם שום הוראת היתר להשתמש בו אפילו לפרנסה כאשר האינטרנט אינו חסום כהלכה מדברים אסורים, תכנים אסורים ומראות אסורות, ופשוט שאסור להשתמש במחשב לראיית סרטים אסורים. וישראל קדושים הם, ובוודאי שבימי המשפט והדין יקבלו על עצמם שמירה והרחקה מכלי משחית זה. ויזכו לשנה טובה ולרוב נחת מכל צאצאיהם.

באנו עה"ח עשי"ת תשע"ב לפ"ק

רבני בית הדין: הג"ר יצחק זילברשטיין – רב דרומת אלחנן ב"ב
 הג"ר שלמה זלמן אולמן – דומ"צ בבני"ד דהגר"ט וראזנברג
 הג"ר שריאל רוזנברג – דומ"צ בבני"ד דהגר"ט קרליץ
 הוקם ע"י מרגן ורבנן גדולי הדור שליט"א ועומד תחת נשיאותם

בקשה דחופה

היות והתקבלו תלונות שבאזור זה ישנה אפשרות גלישה באינטרנט אלחוטי, והדבר מהווה מכשול לרבים. על כן הננו מבקשים מכל השכנים לבדוק בביתם שה'מודם' או ה'ראוטר' חסום בקוד אישי! באופן שאחרים לא יוכלו לגלוש על חשבון הקו שלכם, וירדו לשאול תחתית. כמו כן, יש לדעת שמי שיש לו קו של 012 או 013 אשר לצורך החיבור לרשת מותקן בביתו 'ראוטר', הוא חייב לחסום אותו בקוד אישי! כדי שאחרים לא יוכלו לגלוש דרכו לאינטרנט. והננו להזהיר שיש חסימות לא ראויות, וגם לצורך פרנסה איסור חמור להחזיק אינטרנט ללא חסימה ראויה 'מאושרת'. באעה"ח

יצחק זילברשטיין שלמה זלמן אולמן שריאל רוזנברג

כס"ד

פסק הלכה אודות הגדרים למניעת סכנות האינטרנט

חיים אנו בדור שבו הסכנות הרוחניות אורבות לפתחנו מהתקשורת והאינטרנט, ומאיימים לפרוץ לתוך חומות בתנינו. גדולי ישראל התריעו שלא היה כלי משחית מסוכן כדוגמתו - וכבר הפיל חללים רבים, צעירים ומבוגרים.

המחשב על כל צורותיו: סרטים, אינטרנט, משחקים, וכדומה - מאיימים למוטט את כל קדושת הבית היהודי ומסכנים את עתידנו ועתיד ילדנו. וכבר הכריעו גדולי ישראל בעבר שהצפייה בסרטים המופקים מכל סוג שהוא, ובמשחקים במחשב - אסורים (במחשב, MP4, DVD). וחובה על המחנכים וההורים לעמוד על המשמר ולסלק לגמרי מפגעים רוחניים אלו, ולמנוע מהילדים כל גישה לדברים הללו - שסכנתם גדולה מתקופת ההשכלה שהורידה רבבות מ ישראל לאבדון, רח"ל.

ככלל האמור חלילה לתת הכשר או פיקוח לאתרי אינטרנט 'חרדיים' המפרסמים חדשות כלליות וקהילתיות או פורומים, ולא להעביר להם מידע או להתראיין שם - שאתרים אלו הם מחטיאי הרבים בדברים נוראים ואיומים, ומלאים לשה"ר, הרס חינוכי, ביוזי תלמידי חכמים, מחלוקות ותועבות, וזאת מלבד שהם מביאים את הגולשים לשקוע באינטרנט ולהגיע למקומות טמאים. וחובה להוקיעם.

א. גדולי ישראל פסקו והכריעו (במכתבם תשנ"ט, תש"ס, תשס"א, תש"ב) שהשימוש באינטרנט כרוך באיסורים חמורים. ומאחר ואין שום אינטרנט חסום לחלוטין - אסור להכניס את עצמו ומשפחתו לניסיונות ולסיכונים חמורים שכאלו.

ב. על-כן, יש לנתק לגמרי כל מחשב - גייה או נייד - מכל אפשרות חיבור לאינטרנט (ע"י רשת קווית, אלחוטית וסלולארית). וכן אין להשתמש בכל מכשיר שיש בו אפשרות חיבור לאינטרנט, כמחשבי כף-יד למיניהם, או בטלפון סלולארי שאינו מאושר. גם מחשב שבו דואר אלקטרוני מלבד חובה לחסום מכל גישה לאינטרנט.

ג. במוסדות ובמקרה של הכרח לפרנסה שנאלצים להשתמש באינטרנט (במידת ההכרח בלבד) - אסור באיסור חמור להשתמש באינטרנט שאינו חסום כהלכה - גם מגלישה אלחוטית וסלולארית - בחסימה המאושרת ע"י 'ועדת רבנים' המוסמכת לכך ע"י גדולי ישראל.

היות וישנם חסימות שאינם חוסמות כראוי, על-כן חובה שתהיה חסימה כהלכה, ולעת עתה החסימה היחידה המאושרת היא ע"י חברת 'נתיב'. ועם זאת חובה למנוע גישה לאותו מחשב מכל מי שאינו מוכרח להשתמש באינטרנט, ולעשות ככל שביכולתו לא להתחזקו בבית כלל.

ד. גם המתחבר לאינטרנט חסום לצורך פרנסה הכרחית - צריך שיהיה ע"פ אישור של בי"ד או רב המוסמכים לכך מטעם גדולי ישראל.

ה. מוסדות החינוך ישלחו להורי התלמידים 'מכתב התחייבות' שיחתמו ההורים שהינם נוהגים בענין המחשב והאינטרנט ע"פ כל ההוראות האמורות לעיל, ואם יתברר שלא כן, על ההנהלה לשקול את המשך החזקת התלמיד/ה במוסדות החינוך. ובוודאי שעל המוסדות לעמוד בתוקף שלא להכניס למוסדות החינוך משפחה שאינה נוהגת ע"פ הוראות אלו - שלא יקלקלו אחרים.

והננו קוראים לכל רבני השכונות והקהילות, להיקהל ולעמוד על נפשם ולעשות כנסי הסברה המתריעים כנגד מחריב היהדות - האינטרנט.

באעה"ח להציל רבים מעוון

יוסף שלום אלישיב שמואל הלוי ואזנר א.י.ל שטינמן מיכל יהודה ליפוקוביץ

נסים קרלין שמואל אויערבך חיים קניבסקי שטעון בעדני משה צדקה

מכתב קודש - להסיר מכשול

בעקבות ריבוי המשתמשים מכשירי סמרטפון במחננו לעיני כל, עד שישנם כאלו שאבד להם הרגש ואף מתפללים מתוך המכשיר, ויש המסתובבים בגאווה עם מכשיר כזה בפני כולם, והדבר הרע הזה מחליש מאד את האיסור של כל גדולי ומאורי הדור זצ"ל ויבלח"ט ותקנתם, וגורר אחרים לקנות כזה מכשיר.

על כן, הננו להבהיר שגם אותם בעלי עסקים מסוימים שלפי מצבם אושר להם בדיעבד מכשיר כזה החסום כראוי - זהו אך ורק לשימוש בצנעה במקום העבודה וכדומה, ולא בגלוי לעיני אחרים, שהרי אצלם הדבר אסור באיסור חמור. וקל-וחומר שאצל אברכים ומי שמחזיק עצמו בן תורה לא יראה וימצא אצלו מכשיר סמרטפון כלל.

כמו כן, הננו חוזרים ומבהירים כי עפ"י הוראותיהם של גדולי ישראל זצ"ל ויבלח"ט, מכשיר כזה שאיננו חסום כראוי באופן שאפשר להיתקל בסרטונים או בתמונות במראות אסורות, עניינים של עריות או כפירה או שאר תכנים אסורים, אזי גם לצורך פרנסה - אין מקום לאשרו בשום אופן.

ויש לדעת כי הניסיון והפיתוי שיש במכשיר זה קשה מאוד והוא כמעט כמו להלך על גחלים בוערות, וכבר כתב הרמב"ם (בהל' דעות) שאדם נמשך אחרי מנהג בני מדינתו, וכתב רבינו בחיי (ריש פר' לך-לך) שאפילו אברהם אבינו ע"ה נצטווה לצאת מעיר מולדתו, כי טבע אדם להמשך אחרי מנהג סביבתו עד שהוא משולל מן הבחירה. ועל כן חלילה לאיש ישראל להיות ממחטיאי הרבים ומפורצי הגדר לאחרים. ויהי רצון שלא תצא תקלה מתחת ידינו ונזכה ליהיה מחנך קדוש.

על זה באנו על החתום אייר תשע"ז

שריאל רוזנברג יהודה סילמן צבי ברורמן
ראב"ד בית דין צדק בני ברק אב"ד בית דין צדק בני-ברק אב"ד ביתר עילית

אזהרה חמורה

אודות סכנות אתרי אינטרנט "חרדיים"

כבר נודע גודל סכנת האינטרנט אשר יש בו איסורי תורה חמורים וכל באיה לא ישובו וכבר נכלו במצודתה נכפשות רבות מישראל.

וכבר נאסר האינטרנט באיסור חמור לשימוש בכל בית

(כפי שהתפרסם במכתבי גדולי ישראל בשנת תשנ"ט ותש"ס). במקומות עבודה מחויב לבית גם לאלו המוכרחים אינטרנט חל האיסור להשתמש באינטרנט שאינו חסום באופן מוחלט כהלכה – מכל דבר ומראה האסור ומהאתרים ה"חרדיים" כדלהלן.

והנה לאחרונה הגדילו לעשות אתרים "חרדיים" באינטרנט, שמוציאים לחוץ כל מיני חדשות ורכילות והוצאת שם רע על הציבור החרדי.

ומפציצים לשה"ד ושקרים וביזוי תלמידי חכמים, ומרבים מחלוקת בישראל, ונלכדים שם גם בטומאה נוראה של תועבות, ובאיסורים חמורים שהצנעה יפה להם, והדבר נעשה כהפקר ממש. מלבד זאת, אתרים אלו אכילו היו נקיים מכל האיסורים הנ"ל – באים על ידם רבים להסתכל באינטרנט הטמא באתרים הגרועים ביותר – שהכילו רבים מישראל לדיטא התחטונה. ולאשר ישנם אנשים שנכשלים במצודתם ומשתכחים עמם כעולה,

באנו בזה להזהיר באזהרה חמורה

שלא להסתכל בשום אופן גם באתרים "חרדיים"

ואסור לשתיף אתם פעולה ולהתראיין, ולא יפרסמו בהם יחידים, ארגונים, מוסדות וחברות שום פרסומת.

וכל האיסורים והגדרים שקבעו גדולי ישראל על הטלוויזיה, חלים בכל תקפם על אתרי אינטרנט אלו.

וחייבים להוקיע אתרים אלו ולשרש אותם מתוכנו

ומי יודע כמה חורבן והרס גורמים בזה לכלל ישראל וכמבואר בהקדמת רבינו החפץ חיים בספרו מהוה"ק פר' פקודי, וכל זה מניסיונות דעקבתא דמשיחא. ה"ת יחוס וירחם על עמו ויכדהו מכל צרה וישיב שבות עמו בקרוב ונזכה לגאולה במהרה.

באנו על החתום כ"ד כסלו תש"ע לפ"ק

יוסף שלום אלישיב שמואל הלוי ואזנר א.ל. שפינמן האדמו"ר מגור האדמו"ר מבלז מיכל' ליפקוביץ
נסים קרליץ שמעון בעדני חיים ב. שיינברג האדמו"ר מסדיגורא האדמו"ר מערלי האדמו"ר מסערט ויזניץ
חיים קניבסקי שלום כהן שמואל אויערבך האדמו"ר מצאנז ישראל בנה"צ מייזניץ שריש"א
גרשון אדלשטיין שלמה בן שמעון האדמו"ר מנדבורנה משה צדקה מאיד צבי ברגמן
האדמו"ר משערנוביל האדמו"ר מרחמסטריווקא משה מאיה האדמו"ר מאלכסנדר

הלכות השתמשות באינטרנט

תוכן ההלכות

- א. המחזיק ברשותו אינטרנט, מה דינו.
- ב. המשתמש באינטרנט פרוץ.
- ג. אין הבדל בין מחשב לפלאפון, הן בבית הן בעבודה.
- ד. האיסור גם לנשים.
- ה. המכניס לביתו אינטרנט פרוץ, ואין כוונתו להשתמש בו.
- ו. לשהות לבדו עם אינטרנט פרוץ.
- ז. דוגמא להעולה מהסעיף הקודם.
- ח. ליכנס לבית אחר, שמצוי שם אינטרנט פרוץ.
- ט. להשכיר בית למי שמחזיק מכשירים פסולים.
- י. אינטרנט פרוץ לצורך פרנסה והפסד ממון.
- יא. הנצרך לאינטרנט לפרנסתו.
- יב. לעבוד כמוכר חבילות גלישה באינטרנט.
- יג. הרוכש מחשב בלא אינטרנט, אך ישנה אפשרות לחיבור אלחוטי.
- יד. מחשב נייד לחידושי תורה.
- טו. ליכנס לאתר כשר באינטרנט פרוץ.
- טז. חובת ההורים ומנהלי המוסדות להשגיח על בניהם ותלמידיהם.
- יז. שלא לשלוח את בניו לחבר שיש בביתו אינטרנט.
- יח. לספר להוריו של נער הנגוע באינטרנט.
- יט. יגדור את עצמו שלא ליגע במחשב פרוץ או פלאפון לא כשר.
- כ. להשגיח על עובדים חיצוניים שלא ישתמשו במכשיר פסול ליד התלמידים.
- כא. רב המחזיק מחשב עם אינטרנט פרוץ, האם מותר לשמוע דרשותיו.
- כב. האם מותר לפרסם רבנים המחזיקים אינטרנט פרוץ.
- כג. סופר סת"ם, האם מעשה ידיו פסולים.
- כד. שוחט, האם שחיטתו פסולה.
- כה. שליח ציבור.
- כו. מלמד תינוקות או מנהל מוסד. משגיחי כשרות, מוהלים וכיו"ב.
- כז. השבת אבידה במכשיר פרוץ.
- כח. לשבור מכשיר פרוץ, אין בזה איסור "בל תשחית".

הציין ונפגע

א. המחזיק ברשותו אינטרנט פרוץ¹, נקרא חשוד על עריות², ודינו כפרוץ³, ופסול לעדות⁴, ואין לקבל⁵ את בנוי לתלמוד תורה מחשש קלקול אחרים⁶,

איסור יחודי, עכ"ל. ועיין בספרי גן נעול על הל' יחוד (פ"ד סעי' ז) שכן עולה ממשי"כ הרב שבט הלוי (ח"ה ס' רב אות א) ובש"ע המקוצר (ס' רג סעי' ו), ע"ש.

4 הגר"ש הלוי ואזנר בדרשות שבה"ל (ח"ב עמ' עו). וכן הורה בע"פ הגר"ח קניבסקי שליט"א (עיין בספר דג-נט עמ' 96), והוסיף דאפי' אם הוא דיין או רב וכו'.

ושו"ר להגר"ב שרגא שליט"א בהסכמתו לספר יד עם קודש שכתב שעל מסדרי הקידושין להקפיד שלא ליקח לעדות את אותם שמחזיקים את המכשירים הללו, כי על פי רוב הם פסולים לעדות, ע"ש. וכן העלה בספר שמרו משפט (ח"ב) שהם פסולים לעדות וכו', ואין ליקח אותם מחשש פסול דאורייתא או דרבנן, ע"ש. וע"ע להגר"ע יוסף זצ"ל בענף עץ עבות (עמ' שג) שכתב בלשון "אפשר" שהרואה טלויזיה פסול לעדות וכו', שעובר על ולא תתורו, והרי העובר על לאו בשב ואל תעשה, פסול מהתורה וכו', וחתם בצ"ע. ואפשר שבאינטרנט פרוץ של ימינו, היה מודה בפשטות שפסול לעדות, שאינו עובר רק על לא תתורו אלא על עוד איסורים וכמבואר לקמן (סעי' ה).

מיהו אם כבר לקחו עד כזה לקידושין, נראה שאין למהר לפסול את הקידושין, וכמ"ש בספר שמרו משפט הנ"ל, שיש לחקור כל מקרה לגופו,

1 ודע, שסכנת האינטרנט גדולה מאוד מכמה סיבות ידועות. אך יש לציין מש"כ במדרש תלפיות (ענף ז"ל) בשם לוחות הברית, שהטעם שעונש המוציא ז"ל חמור כ"כ, משום שבכל החטאים יש לאדם מונעים הרבה, וכגון שהוא נמנע מלגנוב שמא יתפסוהו או שמא החדר נעול, וכן בעריות, הוא חושש שהאשה לא תסכים ויתגלה קלונו או שתגלה האשה וכו', וכן תלוי בדעת אחרים (האם היא תסכים) וכו'. אבל חטא הקרי תלוי בו לבד ואין לו מונע, ובכל עת שליבו חפץ להרע, הוא יכול לחטוא וכו', ע"ש. וכן הוא בדבר האינטרנט, שאינו תלוי בדעת אחרים, ויכול לעשות מעשיו בכל עת בלא חשש שמא יתפס, לכן הפיתוי גדול ומסוכן.

2 פשוט. וכן עולה מדרשות שבט הלוי (ח"ב עמ' עו ד"ה בעו"ה) והובאו דבריו בספר מלבושי מרדכי (עמ' רנב), שנחשב חשוד על עריות וכו', ע"ש. וכן דעת הגר"ח קניבסקי שליט"א וכמבואר בהערה הבאה.

3 דינו כפרוץ, ונ"מ לענין איסור יחוד, היכן שאסור לאשה להתייחד עם פרוצים, אזי המחזיק אינטרנט, דינו כפרוץ. וכן כתב הגר"ח קניבסקי בתשובה מכת"י וז"ל "המחזיק מכשיר הקרוי אייפון וכד', מאחר והוא חשוד על אביזריהו דג"ע הוא נחשב פרוץ לענין יחוד, ויש להזהיר הנשים מיחוד עמו אף באופנים שבכשרים אין

ובשידוכים צריכים לספר ולגלות לצד השני את מעשיו [בהתייעצות עם דעת תורה⁷].

ב. השתמשות באינטרנט פרוץ, הרי זה באיסור יהרג ואל יעבור⁸.

אפשר שהדין שונה ויש לקבלו. מיהו מאידך גיסא, סוף סוף המחשב נמצא בתוך ד' אמותיו, ואפשר שיתקלקל בנקל במשך הזמן, ויכול להשפיע לרעה על אחרים. אי נמי אפשר דההוראה שאין לקבלו היא לא רק מחמת שמא יקלקל אחרים אלא גם כעין קנס להורים שאינם מציינים לדעת תורה. לכן במקרה כזה, יש לשאול חכם כדת מה לעשות.

7 כ"ב בספר נטעי גבריאלי (שידוכים ותנאים פרק יב סעי' ו) שיש לספר בשידוכים לצד השני אם הבחור נגוע באינטרנט, והוא משום לא תעמוד על דם רעך. ובהערה ציין שפעמים מיירי בבחור מבוגר שעושה כן לצרכי עבודה, לכן יש לשאול חכם, ע"ש. ואע"פ שאף לצרכי פרנסה אין להתיר אינטרנט פרוץ, וכמבואר לקמן (סעי' י-יא), מ"מ ראוי להתייעץ עם חכם לפני שמגלים לצד השני.

8 באגרות ומכתבים (סי' קמג) להגרי"ח קניבסקי שליט"א הובא מכתבו משנת התשע"ב, וז"ל "בענין כלי המכונה אינטרנט אשר רבים חללים הפילה, ובאשר מרן החזו"א זצ"ל פסק על גיוס בנות - יהרג ואל יעבור, והנה הכלי המשחית הזה הוא הרבה גרוע יותר, ובודאי גם בזה יהרג ואל יעבור", עכ"ל. וחתום בכת"י של הגרי"ח קניבסקי שליט"א.

זיראה שכוונתו דיהרג ואל יעבור, היינו באופן שמשמש בו באתרים הפסולים, אבל המכניסו לביתו בלא להשתמש באתרים פסולים, אע"פ

ע"ש. ועיין בקובץ משנת יוסף (ימים נוראים תשע"ו) שהובא פסק של הרה"ג יצחק יוסף שליט"א שבדיעבד אין לבטל את הקידושין וכו', שיש האומר מותר וכו', ע"ש. וע"ע בשו"ת אשר חנן (ח"ח סי' ריז). ולענין מעשה, אם כבר קידשו ע"י עד זה, יעשה שאלת חכם.

5 ואם בניו או בנותיו כבר לומדים במוסד, יש לשאול לגופו של דבר ולשקול כיצד לנהוג. כן הורה הגרי"ש הלוי ואזנר זצ"ל בדרשה, והובאה בספר מלבושי מרדכי (עמ' שצב).

6 הגרי"ש הלוי ואזנר זצ"ל בדרשת התעוררות שהובאה בספר מלבושי מרדכי (עמ' שצב), הזהיר שהמנהלים והמנהלות חייבים להיות אחראים וכו', ודעת תורה מחייבת כל משפחה ומשפחה שח"ו לא נשמעת לתקנות, שאסור לקבל את ילדיהם במוסדות החינוך, הן בנים והן בנות, ע"ש. וכן הורה הגרי"ש ואזנר באסיפה, והובאו תקנותיו בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעג), ע"ש. וכן כתבו בקול קורא של מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל (עיין בספר התהום עמ' 76). והגרי"י רצאבי שליט"א בשיעור במוצי"ש שהובא בשערי יצחק (ניסן התש"ע עמ' פה) ג"כ הביא פסק מגדולי ישראל, ושם מבואר שאין לקבל את ילדיו למוסדות כדי שלא יקלקלו אחרים, ע"ש.

יש לציין שאם ההורים מסתירים את המחשב מילדיהם, ורואים שאין הילד מושפע, לכאורה

ג. כל האמור בפרק זה לגבי איסור אינטרנט⁹, אין הכדל בין אם זה דרך המחשב ובין במכשיר¹⁰ פלאפון¹¹. וכן אין הכדל אם זה בתוך ביתו או במקום עבודתו ובין¹².

10) **ופעמים** ישנה סכנה גם במכשירים שאינם מחוברים לאינטרנט כלל. וכגון במכשיר נגינה הנקרא אמ. פי. 4 (MP4), שמצוי שהמכשיר אפילו בעודו חדש, מגיע מהיצרן עם סרטים. וסיפר אברך שקיבל נגן כזה, וכשפתחו לראשונה, הופיעה מולו תמונה של תועבה גמורה.

11) **פשוט**. וכן עולה ממכתב כת"י של הגר"ח קניבסקי שליט"א, שמי שיש לו "איפון" הוא חשוד על אביזריהו דג"ע ונקרא פרוץ וכו', והבאתי לשונו לעיל (סעי' א הערה 3).

וכן הוא בתקנות שהורה הגר"ש ואזנר זצ"ל באסיפה, והובאו דבריו גם במלבושי מרדכי (הל' יחוד עמ' רעג אות ה) וז"ל "האיסור של השתמשות באינטרנט הוא בכל צורה שהיא, הן כשזה במחשב הן אם זה בפלאפון והן אם זה בשאר כלים מכלים שונים", עכ"ל. והתפרסם גם במכתב נפרד שחתום עליו הגר"ש ואזנר, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים.

ודע, שפעמים סכנת האינטרנט שבפלאפון חמורה יותר, כיון שהפלאפון נמצא ברשותו כל היום ובכל מקום, וממילא יכול ליכשל ביתר קלות.

12) **פשוט**. וכן הורה הגר"ש ואזנר זצ"ל בתקנות, והובאו בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' ערב), ע"ש. והתפרסם גם במכתב נפרד שהגר"ש ואזנר

דעובר איסורי תורה וכמבואר לקמן (סעי' ה), מ"מ אינו ביהרג ואל יעבור, שרק אם מסתכל באתרי תועבה הוא חמור יותר מגיוס בנות, והוי בכלל יהרג ואל יעבור משום דס"ל דהוי בכלל אביזריהו דג"ע, ועיין בספרי גן נעול על הלכות יחוד (יסודות ביחוד אות ז) בגדרי אביזריהו דג"ע.

9) **ויש** לעיין גבי פלאפון שאין אפשרות להתחבר לאינטרנט כלל אפי' לא בצורה אלחוטית, אך ישנה אפשרות לשלוח הודעות כתובות. וראיתי לנכון להעתיק קטע מתוך תשובת הגאון הרב יוסף בנימין ואזנר שליט"א שנשלח לועד "משמרת אבותינו" (והובא בקובץ זמן אויר עמ' 15), וז"ל "ובדבר שאלתכם על ענין שליחת הודעות דרך מכשיר הסלולר הנקרא S.M.S, תדעו נאמנה שלא החלטנו בזה על דעת עצמנו. ובהגיע תור ענין זה, עשינו סיבוב בין הגדולים - ראשי העדה שליט"א - וכולם פה אחד הסכימו שיש לבטל ענין זה. ובהיותנו כל הועד בביתו של מו"ז בעל שבט הלוי, ונענה אחד מן הנוכחים שמא יש לחוש שזה גזירה שאין רוב הציבור יכול לעמוד בה, היתה תשובתו שבענינים הנוגעים ליסוד היהדות, אין כלל כזה!!! וגם אם אין רוב הציבור יכול לעמוד בה, חייבים לאסור - ובפרט שאין כאן גדר של "אינו יכול לעמוד", שהרי זה ענין שהתרגלו אליו בשנים האחרונות, וכל השנים היו בלי זה, ועל כן יחזור הציבור להתרגל בלעדיו", עכ"ל.

הציון הלכות ונפגע לא

ד. כל הדינים האמורים בפרק זה לגבי איסור אינטרנט פרוץ, הוא אף לגבי נשים¹³.

ה. המכנים¹⁴ לביתו¹⁵ מחשב עם אינטרנט פרוץ, אפילו כשאינו בכוונתו

ואזנר חתום עליו, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א, שאיסור אינטרנט הוא אף לבנות, ע"ש. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים. וכן פסק בש"ע המקוצר (סי' רד סעי' טז) שאינו רק לאנשים אלא אף לנשים, ילדים וילדות וצעירי הצאן, ע"ש.

ומצינו גבי קריאה בספרי חשק, שעולה מהגר"מ גרוס באום אני חומה (ד"ה אות קנא) שאף אשה בכלל, ע"ש. וכן הוא בספר לבושה של תורה (סי' ז אות ג), ע"ש. ופשוט דה"ה באינטרנט פרוץ.

ודע, דבשו"ת ויואל משה (מאמר לשון הקודש אות ו) לאחר שהזהיר את הבנות מקריאה בספרי חשק, הוסיף שאדרבא, באשה הנזק חמור יותר כיון שאין לה עצה ללמוד תורה לתקן את הדבר כמו שיש לאיש וכו', ע"ש. וע"ע בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"ג סעי' מ הערה 262), ע"ש. ולפי"ז כ"ש אשה או בחורה הנכנסת לאינטרנט פרוץ, שהנזקים חמורים ביותר כיון שאין לה את הכלים לתקן את הקלקול.

ואם הוא לא מכניסו לביתו, האם מותר לו לשהות עמו לבדו בבית אחר, יתבאר בסעי' הבא.

וליכנס לבית של אחר כשיש שם אינטרנט, אפי' כשישנם שם אנשים נוספים, יתבאר לקמן (סעי' ח).

בשו"ת בית הלוי (ח"א סי' מז אות ה והלאה)

חתום עליו, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים.

ודע, שאף במקום עבודה האפשרות שיכשל בעצמו גדולה מאוד. בפרט אם ישנם עובדים שאינם שומרים תורה ומצוות, שכולם חשודים על גלוי עריות. וכבר כתב בדרשות שבט הלוי (ח"א עמ' מג) שמאוד נפרץ ניבול פה בבתי חרושת שיושבים יחד עובדים ועובדות, ואפי' חסידים מאבדים שם את חזקתם וכו', ע"ש.

מיהו להכניסו לתוך ביתו הדבר חמור הרבה יותר, כיון שהוא נמצא תדיר ליד המחשב, ופירצה קוראת לגנב, ובפרט אם יש לו אשה וילדים בבית. ועיין לקמן (סעי' יא).

13 בדרשות שבט הלוי (ח"ב עמ' שכט) מבואר שאין יצר הרע המושך כ"כ כמו טלויזיה או הוידאו שנאסר, ונאסר גם לנשים, לא כאשר טועים הבורים והרקים שיש הבדל בין איש לאשה, כי אין זה מצוות עשה שהזמן גרמא אלא לאו חמור של לא תתורו וכו' שהם סרסורי החטא, ובכלל זה עתונות התועבה, המסיתים הראשיים לעבירות של עריות והשחתה, ע"ש. ופשוט דה"ה לאינטרנט פרוץ.

וכן עולה מהתקנות שהוציא הגר"ש ואזנר זצ"ל, והובאו בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעג אות ח), והתפרסם גם במכתב נפרד שהגר"ש

להשתמש בו, עובר על הכתוב בתורה¹⁶ (דברים ז כו) "ולא תביא תועבה אל ביתך"¹⁷. וכן עובר על הכתוב (ויקרא יט ד) "אל תפנו אל האלילים"¹⁸. וכן עובר

המקוצר (סי רד סעי' טז) כתב בתוך דבריו שהאינטרנט גרוע מע"ז וכו', ע"ש. ועיין להגר"מ גרוס באום אני חומה (ה"ש אות כח) שכתב שהמשהה בביתו ספרי חשק, עובר בדררא דלאו דלא תביא תועבה וגו', ע"ש. והאינטרנט מלא בדברי חשק וכן בדברים גרועים יותר. וכן הורה הרה"ג יצחק יוסף שליט"א דעובר על ולא תביא תועבה ועוד איסורים, והבאתי דבריו לקמן (הערה 19).

ודברים מפורשים איתא בדרשות שבט הלוי (ח"ב עמ' שה), שמצווה גמורה ואיסור שלא להביא האינטרנט בבית ורשות יראי אלוקים, שהוא בחזקת ודאי או ספק פיקוח נפש רוחני ממש, ע"י פגם של ולא תתורו אחרי וגו' ובגדר ודאי איסור דאורייתא או ספק איסור דאורייתא וכו', ע"ש. וכן אמר בדרשה (והובאה במלבושי מרדכי עמ' שפו) שאינטרנט שאינו חסום הוא איסור גמור, הן בבית הן במשרד וכו', ע"ש. וכ"פ בש"ע המקוצר (סי רד סעי' טז). וש"י בספר כתבוני לדורות (עמ' קנא אות קפה) בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל שהחיבור לאינטרנט הוא תועבה, והמקיימו הוא בכלל מביא תועבה לביתו, ע"ש. וכן מצאתי בשו"ת יבי"א (ח"ו או"ח סי' יב) שכתב שכבר קראו הפוסקים על המכניס טלויזיה לתוך ביתו "לא תביא תועבה אל ביתך", ע"ש. וכ"ש המכניס אינטרנט לתוך ביתו.

ואפשר שלמדו כן מלשון החינוך (מצוה תכט) דלאחר שהביא דין ע"ז, הוסיף וז"ל "ומן הנכלל במצוה זו, שלא ידביק האדם אל ממונו שחננו

חקר גבי עבודה זרה, דכאשר לא מתכוין ליהנות, דיש לאסור (מדאורייתא או מדרבנן, עיין בהערה הבאה), האם אסור דוקא כשמכניסה לביתו או הוא הדין כשמכניסה לרשותו. ונ"מ לעומד בשדה ומחזיקה, ע"ש. מיהו משמע מדבריו דאם כוונתו ליהנות, בודאי שאסור לכ"ע אפי' כשזה לא בביתו אלא ברשותו. וא"כ ה"ה בני"ד, אם מחזיק ברשותו איפון פרוץ, אע"פ שלא נמצא בביתו, עובר על איסור.

16 הנה אם מכניסו על מנת ליהנות בו, עובר על איסור תורה דלא תביא תועבה וגו', ואם מכניסו שלא על מנת ליהנות בו, וכגון שיש לו בבית גוי העובד אצלו, והוא מכניס את האינטרנט בשבילו, נחלקו הראשונים (גבי ע"ז) האם זה איסור תורה או דרבנן, עיין היטב במנחת חינוך (מצוה תכט) ובהרמב"ן על ספר המצוות להרמב"ם (שורש תשיעי) ובפירוש מגילת אסתר ובלב שמח מש"כ בדעת הרמב"ם. ובספר צפיחת בדבש (סי מט עמ' קלד) כתב בשם הכל בו והרמב"ם והחינוך דהוי דרבנן, ע"ש. ובשו"ת בית הלוי (ח"א סי' מז אות ו) כתב דלהתוס' הוי דאורייתא, ע"ש.

17 כ"כ בדרשות שבט הלוי (ח"א עמ' נה) גבי עתוני שחץ, וכן בדרשות (ח"א עמ' ערב) גבי טלויזיה וכד', דעובר על ולא תביא תועבה וגו', ע"ש. וע"ע להחפץ חיים במכתבו שהובא בקובץ מאמרים (עמ' כז) שהמכניס ספרי מינות לביתו עובר על ולא תביא תועבה וגו', ע"ש. ופשוט שהאינטרנט גרע טפי, שיש שם גם מינות גם פריצות וגם כפירה, ועוד שאר דברים פסולים. ובש"ע

על איסורים נוספים וכמבואר בהערה¹⁹. ובנוסף לאיסורים, הוא גורם שהצרות

מסתימות לשון הרמב"ם משמע דאפי' במשהה שלא על מנת לרמות עובר באיסור לאו. אלא שראיתי בספר מנחת חינוך (מצוה תרב אות ב) שכתב שיש לדקדק בלשון הרמב"ם דנקט שהמשהה בביתו וכו' מידה חסרה עובר בלאו, ואפי' לעשות המידה מי רגלים אסור וכו', וכוונת הרמב"ם דברישיא עובר בלאו כיון שמששה לרמות, אך בסיפא חידש שאם משהה לא כדי לרמות אלא לעשות את המידה מי רגלים, ג"כ אסור, והיינו מדרבנן שמא ירמה בו, וסיים שכן מפורש בהרשב"ם (ב"ב פט:), ע"ש. ויש להוסיף שכן הוא בהרשב"ם על הפרשה (כי תצא כה יג), ע"ש.

אך הנה בספר החינוך (מצוה תרב) לא כתב בסגנון הרמב"ם, ומלשונו לכאורה נראה שאי אפשר לדייק כן, ואדרבא מהא שהמנחת חינוך דייק כן רק בלשון הרמב"ם ולא בלשון החינוך, משמע דלא ס"ל הכי. הנה ז"ל החינוך "שנמנענו שלא לשהות את המשקלים והמאזנים החסרים בביתנו, ואע"פ שלא נשא ונתן במקחנו ובממכרנו בהן, פן יהיה לנו למוקש, ועל זה נאמר לא יהיה לך וגו', וכן אמרו זכרונם לברכה אסור לאדם שישהה מידה חסרה או יתרה בתוך ביתו ואפילו הוא עביט של מי רגלים", עכ"ל. ומסתימות לשונו משמע דאפי' כשלא מתכוין לרמות בהם כלל, ג"כ עובר בלאו דאורייתא, והא דנקט בסיפא שאמרו זכרונם לברכה וכו', היינו אפי' אם ייחד את המידה לשימוש צדדי ובזוי, ששוב אין חשש שירמה בהם, אפי"ה אסור מדרבנן. אך אם משהה בביתו בלא לייחד שימוש אחר, אפשר דאסור

האל בצדק, ממון אחר שהוא של גזל או חמס או מרבית או מכל דבר מכוער, שכל זה בכלל משמשי ע"ז הוא, שיצר לב האדם רע חומד אותו מביאו אל הבית, והיצר הרע נקרא עבודה זרה וכו', ע"ש. והנה בדברי תועבה, כיון שהלב רע וחומד אותם והוא מביאם לביתו, הוי דררא דלא תביא תועבה וגו'.

18 ע"ז בש"ע (סי' שז סע' טז) גבי ספרי חשק, וכ"ש אינטרנט. וכן דרש הגר"ש הלוי ואזנר, והובאו דבריו במלבושי מרדכי (עמ' שצא), שמי שמביא אינטרנט לביתו, מלבד האיסור דלא תתורו וכן לא תביא תועבה, עובר נמי על אל תפנו אל האלילים, וכפי שכתב הרמב"ם (ע"ז פ"ב ה"ג) שפסוק זה לא רק על עבודה זרה אלא כל מי שפונה להבלים שאנשים המציאו אותם, כל שכן וכל שכן, ק"ו ובן בנו של ק"ו כשהוא מחזיק את המחריב את ביתו, ע"ש. וכן כתב בשו"ת יבי"א (ח"ו או"ח סי' יב) גבי טלויזיה, ע"ש. וכ"ש אינטרנט. וכן הורה הרה"ג יצחק יוסף שליט"א, ויובאו דבריו בהערה הבאה.

19 כתוב בתורה (כי תצא כה יג-יד) "לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה" "לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה", ע"כ. ובגמ' (ב"ב פט:) איתא, אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שישהה מידה חסרה או יתרה בתוך ביתו וכו', ע"ש.

הנה הרמב"ם (הל' גניבה פ"ז ה"ג) והטושי"ע (חוי"מ סי' רלא סע' ג) פסקו כן, וכתבו דהטעם הוא שמא יבא מי שאינו יודע וימדוד בהם. והנה

מדאורייתא לפי החינוך, ויש לדחות, וצ"ע. עכ"פ מאיסור דרבנן לא נפקא.

והו ילפינן מדבריו שאין החשש של התקלה רק שמא יבא אחר, אלא אפשר שגם הוא עצמו יתפתה למדוד בהם, דהא לא כתב כלשון הרמב"ם שמא יבא אחר שאינו יודע, אלא כתב בכלליות פן יהיה לנו למוקש, וזה כולל את כל האופנים. ואף לפי הרמב"ם, אם יהיה היכי תמצוי שהוא עצמו יכשל, ג"כ יש לאסור. וזה נראה פשוט.

נמצינו למדים, דלדעת הרמב"ם, אם משהה מידה חסרה או יתירה על דעת לרמות בה, עובר בלאו דאורייתא. ואם משהה שלא לרמות בה, עובר על איסור דרבנן. ולפי ספר החינוך, אפשר דבכל גונא עובר על לאו דאורייתא, אא"כ ייחד לזה שימוש אחר, דאז הוי איסור דרבנן. ואפי' אי נימא דאין הכרח בדעת החינוך, עכ"פ מכלל איסור דרבנן לא נפקא. וחזינן מהכא, דכל דבר שיש בו חשש תקלה, אם משהה כן בביתו, עובר בלאו או עכ"פ על איסור דרבנן. ונראה דאף בני"ד, כשמשהה בביתו אינטרנט פרוץ, הפיתוי גדול ביותר, ויש חשש שיתפתה לעבור עבירה.

ואין לומר דדוקא במשקולות אסור, דהנה פסק בשי"ע (חוי"מ סי' נו סעי' א) שאסור להשהות שטר פרוע בתוך ביתו, ע"ש. וכן כתב הגאון בא"ח (כי תצא אות ב) שהמשהה בביתו משקל חסר וכו' "והוא הדין דבר הדומה לזה, שלא ישהה שטר פרוע, גם לא ישהה מטבע שהוא נחושת ומצופה בכסף וכיוצא בזה", עכ"ל. אלמא לאו דוקא במידה חסרה אלא כל היכא דמשהה דבר שיכול ליכשל בזה, עובר על האיסור הנ"ל. וכיון שעריות,

נפשו של אדם מחמדתו, היצר תקיף טפי, ולכן אם משהה בביתו את האינטרנט, נראה שיש לאסור בזה, ולפי שיטת הרמב"ם, אם מעיקרא כוונתו ליכשל באתרים אסורים, עובר על לאו דאורייתא על עצם השהייה של המחשב, והיינו אפי' בזמן שלא נוגע בו כלל, וכנ"ל במשקולות. ואם מעיקרא הכניס את האינטרנט לביתו על דעת ליכנס רק לאתרים נקיים, עובר עכ"פ איסור דרבנן שמא יכשל. ולפי החינוך אפשר שבכל אופן עובר על איסור דאורייתא, וכנ"ל.

וכיון שכל גדולי הדור מורים שיש איסור להחזיק כלי משחית זה, נמצא שהעובר על דבריהם עובר על לאו "ולא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז יא). דהנה לפי ספר החינוך (מצוה תצה) מצוה זו נוהגת בכל דור ודור, היינו שיש להקשיב לגדולי הדור, ע"ש. ובדעת הרמב"ם (הל' ממרים פ"א סעי' א) נחלקו האחרונים. מהר"ש אבוהב בספר הזכרונות (פרק א זכרון א) פלפל בזה, והעלה שאף להרמב"ם, אע"פ שפשט לשונו ביד החזקה דדוקא בבי"ד הגדול נוהג דין זה, מ"מ דייק ממש"כ בקיצור ספר המצוות, שנוהגת אף האידנא (אחרי שכתב שיש ט"ס בספרים), וע"ש שהסביר אמאי נקט הרמב"ם בי"ד הגדול. אך עיין למהר"י עייאש בלחם יהודה (ממרים שם), דמשמע מלשונו דבי"ד הגדול לאו דוקא, אלא ה"ה חכמי התלמוד, שיש להם כח לגזור וכו', ע"ש. ומשמע דדוקא בזמן חכמי התלמוד נוהג דין זה, אך אחרי חתימת התלמוד, לא. ויל"ע. וכן הסכים דקיי"ל כהחינוך, היינו שנוהגת מצוה זו גם בזה"ז, הגר"ח פלאגי בספרו חיים ביד (יו"ד סי' יט) ושכן הסכימו רוב גדולי הפוסקים, וכן כתב בספרו גנזי חיים

הציון הלכות ונפגע לה

יבואו אל ביתו²⁰.

ו. כיון שצריך²¹ כל אדם²² להרחיק את עצמו²³ מן הנסיון²⁴, והדבר ידוע

(20) בקובץ זבח פסח (עמ' צט) נשאל הגר"ח קניבסקי שליט"א גבי הורים שלא שומרים את עצמם או בני ביתם מסרטים או אינטרנט, מה יהיה לבית זה, וענה "כל הצרות יבואו בביתו", ע"ש. וחתום בכת"י של הגר"ח קניבסקי שליט"א, ע"ש.

(21) הנה זה ברור שלא כל דבר שיש בו חשש מכשול ונסיון, שיש לאוסרו מן הדין, עיין היטב בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"א סע' ו הערה 15. ובסע' יח), אלא ישנם דברים שאע"פ שיש בהם חשש מכשול, אינם אסורים מן הדין, עיין בספרי הנ"ל (פ"א סע' ה). מ"מ נ"ד, היינו שהות עם אינטרנט לבדו, חמיר טפי ויש מקום נרחב לאוסרו, וכדלקמן (הערה 35).

(22) אפי' חסיד וחכם או זקן, שהרי המקור ממנו למדים שאין ליכנס לידי נסיון הוא מדוד המלך כמבואר בגמ' (סנהדרין קז.). וז"ל ספר חסידים (ס' תריט) "שמשון גיבור שבגבורים ודוד חסיד שבחסידים ושלמה חכם שבחכמים. ונכשל שמשון על ידי אשה, ונכשל דוד על ידי יפת תואר ואשת אוריה. לכן נכתב ענין שמשון דוד ושלמה שנכשלו, כדי להודיע תוקף אהבת הנשים שיותר מדי הוא, והגדיל יצר הרע על הטובים וכו', והודיע מעשה דוד להודיע כי ראש החסידים שכל עסקו לשם שמים, ואע"פ כשראה אשה נכשל ואע"פ שקרוב לזקנה" וכו', עכ"ל. ועיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"א סע' יט).

(23) ואף את בני ביתו ואשתו ירחיק מן הנסיונות.

(מערכת ש' שמיעה לשופט), ע"ש. ועוד דלפי החינוך (שם) מבטל מצוות עשה של "ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך" (דברים יז ז).

ועוד נראה ברור שהמכניס אינטרנט פרוץ לביתו, אע"פ שלא משתמש בו, עובר על איסור מגרה יצה"ר בעצמו, עיין ש"ע (ס' שז סע' טז) ובמשנ"ב (ס' תקס שעה"צ אות כה). ושו"ר שכן כתב בשו"ת יבי"א (ח"ו או"ח ס' יב) גבי טלויזיה, ע"ש. ולדבריו כ"ש המכניס אינטרנט. והוסיף שעובר גם על "אל תשכן באהלך עולה", וע"ש שיש בזה גם משום מושב לצים וביטול תורה.

ושו"ר בגליון עונג שבת (כג אלול תשע"ג) שהרה"ג יצחק יוסף שליט"א סיכם את הפן ההלכתי של המחזיק אייפון וכד' הפרוצים, שעובר על "ואל תפנו אל האלילים", "אל תשכן באהלך עולה" "לא תביא תועבה אל ביתך", איסור לישב במושב לצים, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". ועוד שעובר על פסק של גדולי הדור, ונמצא עובר על "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" ועל "ועשית ככל אשר יורוך", ועל מגרה יצר הרע בעצמו, ע"ש.

ובעת מצאתי בקונטרס זבח פסח (עמ' צט) שנשאל הגר"ח קניבסקי שליט"א בזה"ל "המכניסים לביתם אינטרנט או סרטים, אלו איסורים עוברים? תשובה: כל האיסורים שבתורה, וזה בזיון שצריך לדבר על זה", עכ"ל. וחתום בכת"י של הגר"ח קניבסקי שליט"א.

שהמכשול הגדול ביותר בדורינו²⁵ הוא האינטרנט הפרויקט²⁶, לכן יש אומרים שישנו איסור גמור²⁷ לאיש²⁸ לשהות²⁹ לברו³⁰ עם מהשב³¹ שיש בו אפשרות³²

עיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"א סעי' ב הערה 5).

(24) הן מנסיונות עם נשים, והן מנסיונות המביאים להרהור או הוצאת ז"ל. עיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"א סעי' יח).

(25) כן הדבר ברור וידוע שזהו הנסיון הגדול ביותר בדור, ורבים וטובים נתפסו ברשת היצר מחמת כן, ולמפורסמות אין צריך ראייה. ועיין בדרשות שבט הלוי (ח"ב עמ' שה) שדרש, דבר אלוקים לי אליכם, היות כי בזמן האחרון נתחדש כי האינטרנט המחובר למחשבים שכיחים מאוד בחנויות ובבתים פרטיים, וידוע שע"י האינטרנט יכולים להמשיך לכל המחשב תמונות הכי גרועות משאול תחתית של התאווה והעוון, וכבר ידוע מנפשות נקיות שנצודו בזה וירדו שחת ושאלה. וגם הרבה בתי ישראל נחרבו ע"י עוון זה, ודבר זה מתרבה והולך מזמן לזמן וכו', ע"ש.

ועוד דרש הגר"ש ואזנר זצ"ל (דרשות ושיחות עמ' קיט), ולאחרונה עומד כלל ישראל בתקופה קשה עם כלי משחית וכו', וברוך השם כבר כמעט עלתה בידינו במלחמה נגד הטלויזיה וכו'. אבל אהובי, כעת מתחדשת סכנת נפשות אחרת, סכנה רוחנית מסוכנת מאוד מאוד, והוא חיבור המחשבים לאינטרנט וכו', והחיבור הוא אבן נגף משחית וכו', ופנו אלי הורים חרדים שבניהם נפלו לשאול תחתית ע"י זה, זוהי סכנה עצומה חדשה של דורינו וכו' כל באיה לא ישובון וכו', ע"ש.

ועוד דרש (דרשת ש"ש התשע"א. הובא

במלבושי מרדכי עמ' שפז) שבדורינו הנסיון הגדול הנקרא אינטרנט וכו', ושליש ממנו דברי תועבה וכו', ועדיין לא עברו שבעה ימים מעת שבא אלי בנש"ק מפורסם מארה"ב שהביע רצונו לדבר עמי בסתר, ואמר לי, רבי מה אעשה ונוות ביתו נתדרדרה מטה מטה מחמת האינטרנט וכו', ע"ש.

ועוד מהגר"ש ואזנר זצ"ל (עיין בספר דג-נט עמ' 132) שאמר בזה"ל "האייפון - מעשה שטן הנורא ביותר מאז ניתנה תורה לישראל", עכ"ל.

(26) ואף אינטרנט כשר נראה שאין להתחבר אליו אלא כשיש צורך ממשי, ובהיתר של רב ת"ח וכמבואר לקמן (סעי' יא).

(27) והיינו קמ"ל דלשיטה זו, דלא הוי חומרא אלא מדינא, עיין לקמן (הערה 35) מש"כ בזה.

(28) ה"ה לאשה, ופשוט. ועיין לעיל (סעי' ד). ועיין מה שסיפר הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל גבי אשת בנש"ק חשוב מארה"ב שירדה מטה מטה, והבאתי דבריו לעיל (הערה 25). והדברים ידועים וברורים שאף נשים איבדו חלקם בבי' עולמות מחמת האינטרנט. וכ"ש שיש לאסור לילדים וילדות שיכולים ליכנס לשם.

(29) הבא קמ"ל דאפי' שאין זה בתוך ביתו, אלא בבית אחר וכיו"ב, ג"כ אסור לשיטה זו. ולעניין להשהותו בתוך ביתו, עיין בסעי' הקודם (הערה 19).

(30) ואם אשתו עמו, אין איסור לשהות ליד אינטרנט פרוץ. וכן הסכים הגר"י רצאבי

הציין

הלכות

ונפגע

לו

שליט"א. ונראה דהוא הדין אם נמצא עמו מישהו אחר שהוא בוש לחטוא לידו, דג"כ מהני. ונראה דלאו דוקא שהם עמו ממש, אלא שיכולים לתופסו בנקל.

י"ש לעיין לפי מה שמצוי במחשב, שאפשר ליכנס להיסטוריה שלו, ולראות לאן נכנסו בעבר. הנה אם זה מחשב שלו, פשיטא דאכתי אסור. אך אם נזדמן לבית הוריו או מכריו, והוא לבדו עם המחשב, לכאורה יש צד לומר שהוא יחשוש ליכנס לאתרים פסולים, שמא יתפסוהו בקלקלתו. מיהו נראה דזה אינו. חדא, יש היודעים למחוק את ההיסטוריה. ותו, אפי' מי שלא יודע למחוק את ההסטוריה, כשהיצר יתקפנו, הוא יתלה שלא יכנסו לבדוק אחריו כיון שאין להם כל סיבה לעשות כן. וע"ע בספרי גן נעול על הלכות יחוד (פ"ח סע' לג הערה 101).

31) ומסתברא דהוא הדין עם פלאפון שאינו כשר שיש בו אינטרנט פרוץ, דמאי שנא. ואם הפלאפון לא שלו ואין לו רשות ליגע, עיין בהערה הבאה.

ובהא יש לעיין, אם ישנם בבית שאר דברים היכולים לגרום מכשול, כגון עיתונים חילוניים או טלויזיה או קלטות של שירי עגבים וכיו"ב, האם אף בכה"ג אין לשהות עמם לבדו.

הנה לגבי מכשיר הטלויזיה, לכאורה לא דמי לאינטרנט פרוץ, ששם נמצאים כל תועבות העולם, כולל זימה וניאוף וכיו"ב. אך בטלויזיה אע"פ שישנם תכניות פסולות, מ"מ אינו דומה כלל לאינטרנט כידוע, ואפשר שאין בזה כ"כ יצר עד שצריך לחשוד את עצמו שיתפתה לפתוח ולראות. אא"כ ישנו שם מכשיר וידאו (או בימינו

מכשיר הנקרא די וי די) ובו סרטי תועבה ממש, דאז דמי לאינטרנט, אבל טלויזיה בעלמא אפשר דלא דמי כ"כ (אא"כ יש שם תכניות תועבה של ממש). מיהו כעת ראיתי בדרשות שבט הלוי שאין ליכנס לבית שיש שם טלויזיה, ומשמע אפי' בשעה שאינה דולקת, ויובאו דבריו לקמן (סע' ח), ולכאורה אף בני"ד לא ישהה במחיצתה לבדו. מיהו יש קצת לחלק, דהתם לא יכנס לבית שיש שם מכשיר זה, והוא מטעם כעין קנס על שהכניס ליסטים מזויין לתוך ביתו, דומיא להמבואר בגמ' (ב"ק פ. ב) בהאי חסיד שהכניס עז, ואף זה אינו מעיקר הדין וכדלקמן (סע' ח הערה 46), אך אין ראייה שזה משום חשש תקלה, ולפי"ז אם מצא עצמו לבדו עם מכשיר זה, אין חשש שיכשל לראות, ויל"ע בזה. ואין הכרח למש"כ בספר מלבושי מרדכי (עמ' רנג) להשוות בפשטות טלויזיה לאינטרנט.

וגבי עיתונים חילוניים, ג"כ נראה דלא דמי לאינטרנט, ואע"פ שיש שם ע"פ רוב תמונות פרוצות, אכתי לא קרב כלל לטומאת האינטרנט, אא"כ מיירי בעיתונים המיוחדים ומיועדים לזימה וניאוף. אך סתם עיתונים, נראה שאין חשש לשהות עמם לבדו. וכ"ש קלטות של שירי עגבים דנראה דאין חשש להיות עמם לבד בבית.

32) ואם יש חיבור לאינטרנט אך יש קוד חסימה והוא אינו יודעו, נראה דלית לן בה.

י"ש לעיין אם נמצא בבית מכריו לבדו, ואין לו רשות לגעת במחשב. האם בכה"ג יש לחוש שיתקפנו יצרו ויתפתה ליכנס לאינטרנט בלא רשות. או דילמא כולי האי לא חיישינן. והדעת נוטה שהחשש מצוי שיתפתה, שע"פ רוב אין כ"כ

להתחבר³³ לאינטרנט פרוץ, אע"פ שאין ברעתו³⁴ להשתמש בו³⁵. ויש אומרים

התרעלה וירדו לבאר שחת, והסכים עמו הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, ע"ש.

ואי משום הא, לא איריא. דהנה איסור יחוד נאסר רק מחשש ביאה אסורה ולא מחמת הרהור או הוצאת ז"ל (אע"פ שיש שסברו כן) לפי המבואר בספרי גן נעול על הלכות יחוד (יסודות ביחוד אות ד), ע"ש היטב. א"כ נראה ברור דמצד גדרי יחוד, אין בזה איסור. ושו"ר שכ"כ בשו"ת אשר חנן (ח"ח ס' קעה) שאין בזה דינא דיחוד, ע"ש. ונראה שאף הגר"ש ואזנר זצ"ל, לא התכוין שיש בזה דינא דיחוד כפשוטו, והוי לשון מושאלת. וכוונתו בזה, שכמו שבשעת יחוד היצר תקיף והמכשלה קרובה, ה"ה בני"ד. והאם כוונתו לאסור בזה מן הדין, יתבאר בהערה הבאה.

ובעת ראיתי בספר עין במשפט (פ"ג הערה קלט) שכתב שיצא גילוי דעת (כסליו התשס"ט) שחתומים עליו הגר"ש אלישיב והגר"ח קניבסקי, ושם מבואר שאסור להתיחד עם אינטרנט, ככל הפרטים שבשי"ע ס' כב, ע"כ. (ולא ראיתו בפנים). ונלע"ד דלשון "יחוד" הוי לשון מושאלת, וכנ"ל, אע"פ שיש בזה קצת דוחק מהא דצינינו לס' כב לדיני יחוד. עכ"פ ס"ל שאסור לשהות עמו לבד.

ומסתברא לאסור לא מצד איסור וגדרי יחוד, אלא מחמת שהנסיון מורה שרבים נפלו ברשת הלז, והפיתוי גדול וחזק, וממילא נמצא מכניסי עצמו לנסיון עצום, וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין קז). אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא

קפידא בדבר אם נכנסים למחשב ביתי. ואף אם הבעלים מקפידים, אפשר שיתפתה ויסמוך על זה שלא יתפסוהו. ואם יתפסוהו, ימצא דרך להצדיק את מעשיו. ואפשר דהוא הדין למכשיר אייפון פרוץ, אע"ג דע"פ רוב הבעלים מקפידים עליו ביותר כיון שהוא אישי יותר, מ"מ אפשר שיתפתה, וכנ"ל.

33 וביוב, אפי' מי שלא מחובר לחברה המספקת שירותי אינטרנט, יכול להתחבר אליו בצורה אלוטית בחינם, ונחשב כמחשב עם אינטרנט וכמבואר לקמן (סעי' יג). ואפשר שאף מי שאינו בקי בזה כ"כ, ג"כ בכלל, שיכול לנסות ולהצליח, דסה"כ צריך ללחוץ על החיבור. ואפשר שאם המחשב כעת אינו יכול לקלוט אא"כ יתקנו משהו בתוכנה, והוא אינו יודע מאומה, נראה דהוי כמו קוד חסימה, ומישרא שרי. ויש לשאול את המציאות אצל המבינים בדבר במה החיבור לאינטרנט אלוטית כרוך. ועיין לקמן (סעי' יג-יד) גבי להחזיק מחשב כזה.

34 ופשוט שאם המחשב מחובר באופן מסודר לאינטרנט, יש לאסור (לשיטה זו) אפי' למי שמעולם לא נכנס ולא בקי בזה, שהרי בקלות רבה אפשר ליכנס אפי' כשלא ניסה כן מעולם. דיצרו יפתהו ויסייעו להצליח.

35 בספר מלבושי מרדכי (ס' יא הערה ז) כתב בשם מו"ח שכמו שיש איסור להתיחד עם אשה מחשש חטא, כמו כן אין לשהות לבדו עם אינטרנט שאינו חסום, שרבים שתו את כוס

שאינו אסור מן הדין אלא שיש לימנע מזה כיון שהדור חלוש והמכשלה מצויה ביותר³⁶. ולעניין מעשה, אם אין לו ברירה אחרת³⁷, אזי אינו אסור מן הדין, אך

גדול יותר, מ"מ חזינן מיהא שיש חשש תקלה לשהות עם אינטרנט פרוץ, ומי יכול לחלק בין זמן רב לזמן מועט, ובפרט שהנסיון מורה שנכשלו בזה רבים ששהו לבדם עם אינטרנט בלא כוונה רעה כלל, ולבסוף נתפתו ונפלו, וכמו ששמעתי מהגר"נ בן סניור שליט"א.

וכשיברתי בנידון עם הגר"י רצאבי שליט"א, פסק לי שהדבר אסור מן הדין ממש, כיון שהמציאות מורה שנכשלים בזה, ומכניס עצמו לנסיון שכמעט אי אפשר לעמוד בו, עכ"ל. ויש להוסיף שע"פ רוב אם ישל פעם אחת, כמעט ולא יוכל להפסיק עם עוון חמור זה, ומאבד ב' עולמות.

36 הנה בריש ההערה הקודמת הבאתי מספר מלבושי מרדכי שכתב שמו"ח הרצה לפני הגר"ש ואזנר שיש איסור יחוד עם אינטרנט, והסכים עמו, ע"ש. ומלבד שאין במעשה זה הוראה גורפת וברורה שאכן דעתו לאסור בזה, ועיין היטב במש"כ בשו"ת אז נדברו (חיי"ג ס' ד"ה ומה שמזכיר וד"ה אני לא), ואף שיש קצת לחלק, ודו"ק. ובפרט שמדיני יחוד נראה ברור דלענין הלכה שאין לאסור מצד הרהור או הוצאת ז"ל אף שיש שסברו כן, וכמבואר היטב בספרי גן נעול על הלי יחוד (יסודות ביחוד אות ד), ולפ"ז כיצד הסכים עמו הגר"ש ואזנר זצ"ל בפשטות לאסור מהאי טעמא, ועיין בהערה הקודמת שכתבתי דנראה שאף הגר"ש ואזנר לא התכוון מצד דינא דיחוד. וע"ש מש"כ גבי הגילוי דעת.

עצמו לנסיון וכששל, ועיין היטב בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"א סעי' יח-יט). ועוד אפשר ללמוד ממש"כ סמ"ק (מצוה ל) דכל דבר שיכול להביא להרהור זנות בנשים, אסור לעשותו, ע"ש. והנה הנסיון מורה שהנמצא עם אינטרנט לבדו, הדבר יכול להפילו בנקל לא רק בהרהור אסור אלא גם בהוצאת ז"ל, וכן בלאו דלא תתורו מחמת תמונות פריצות. ואפילו אם היה צד לחלק מבחינה דינית, עדיין כן המציאות מוכיחה שרבים וטובים נכשלו בזה, וכבר כתב החת"ס בתשובה (יו"ד סי' מה) שהנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנויות על ראיות, ע"ש.

ועוד סמך לדבר, הנה חז"ל (ע"ז יז). אסור לעבור סמוך (תוך ד' אמות) לפתח אשה זונה, עיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פרק יד, וע"ש הערה 8), ואע"פ דיש לחלק דהתם חמיר טפי, דהא מיירי בחשש עבירה גופא עם אשה, מ"מ קצת סמך להא שאין לשהות לבד סמוך לאינטרנט פן ישל, וכן שמעתי מהגר"נ בן סניור שליט"א דיש מכאן סמך לנ"ד. וטעם נוסף נאמר באיסור לעבור סמוך לאשה וכו', והוא שמא יחשדוהו הבריות. ואפשר שמי ששוהה עם אינטרנט פרוץ, מביא עצמו לידי חשד. ויש לדחות. וע"ע מש"כ בזה בספר עין במשפט (פ"ג סעי' לה).

ועוד עיין בסעי' הקודם מש"כ שאסור להשהות אינטרנט בתוך ביתו (ויש בזה איסור תורה). ואע"פ דהתם מיירי במשהה בתוך ביתו, דחמיר טפי כיון דהוי זמן ממושך, וממילא הפיתוי ליכשל

יקצר בשהייתו שם. ואם יש לו ברירה אחרת³⁸, יש לאסור מן הדין³⁹.

בקום עשה לשהות עם האינטרנט אלא מצא עצמו לבדו בשב ואל תעשה, כן שמעתי מהגרי"נ בן סניור שליט"א. וה"ה כל כיו"ב שאין לו ברירה אחרת.

זהנה אם ההגדרה היא מצד ליכא דרכא אחרת, היינו כשנחשב מבחינה דינית שאין דרך אחרת ולכן מותר לו לעשות כן (וכשיש דרך אחרת אסור), יל"ע מה הגדר בזה, והארכת בזה בספרי גן נעול על הלכות צניעות (יסודות בצניעות אות ו), ושם התבאר שישנם ג' שיטות עקריות. א- דוקא כשהדרך השניה שווה לראשונה, מיקרי איכא דרכא אחרת (או ארוכה מעט יותר אך אין דרך להקפיד על זה). ב- כיון שיש חשש הרהור, אזי אפי' שהדרך השניה ארוכה יותר, חייב להלך שם. ג- תלוי בטורח הדרך, אם זה טורח גדול, נחשב כליכא דרכא אחרת. ואם זה טורח קטן, מיקרי איכא דרכא אחרת, וע"ש בגן נעול עוד פרטים בזה. ונפקא מינה בנידון דידן מתי נחשב שאין לו ברירה אחרת, וממילא מותר לו לשהות לבדו שם. והשיטה המרווחת יותר היא השיטה הראשונה, ע"ש בספרי הנ"ל.

38 כגון שנמצא במקום עבודתו ונשאר לבד וכנ"ל בהערה הקודמת, אך יכול להמשיך לעבוד מביתו, ואין לו כל הכרח לישראל שם. וה"ה מי שבא לבקר את הוריו, ויש להם מחשב אם אינטרנט פרוץ, והם לא בבית, שאין לו שום הכרח לישראל שם. והכל לפי העניין.

39 הברעה זו שמעתי מהגרי"נ בן סניור שליט"א, והסביר דאם יש לו ברירה אחרת, הו"ל כאיכא

ודיברתי בזה עם בעל מלבושי מרדכי (דהוא חד ממקורבי הגר"ש ואזנר זצ"ל) שהביא האי עובדא גבי יחוד עם אינטרנט, ושאלתיו האם הגר"ש ואזנר זצ"ל אסר זאת מן הדין, וענה לי שלא ברור לו שאסר זאת מן הדין, לכן נזהר מאוד בלשונו ולא כתב בספר בשמו שאסור, רק העתיק את המעשה כמו שהיה בלא לגרוע או להוסיף, עכ"ד. אלמא אין הכרע בדעתו שיש בזה איסור מדינא.

וראיתי בספר ידי כהן (מעשה חושב עמי קמ) שהביא מגליון פניני הדף (מס' 53) שנשאלה שאלה האם יש איסור יחוד עם אינטרנט, ובתשובה ביארו שמבית מדרשו של הגר"ש ואזנר זצ"ל נמסר, שדעתו היתה שכיון שהתקשורת פרוצה והדור חלוש מבחינה רוחנית, "יש לימנע" מלשהות במקום שיש מכשיר זה ללא השגחה, ע"ש. ומהאי לישנא מוכח דהוי בגדר "יש לימנע" ולא איסור מדינא, ושכן הבינו וכן מורים מבית מדרשו של הגר"ש ואזנר זצ"ל. וע"ע בשו"ת אשר חנן (ח"ח סי' קעה) שפסק להתיר להתיחד עם אינטרנט, ע"ש.

וכעת ראיתי בספר יחוד כהלכה, שהביא מהרה"ג זלמן נחמיה גולדברג שליט"א, דהסכים שאין בזה איסור יחוד כי אם מכוער וכו', ע"ש.

37 כגון שנמצא במקום עבודתו, ועליו להשלים שעות נוספות, וכל העובדים הלכו לבתיהם, והוא נשאר לבדו במשרד עם מחשבים המחוברים לאינטרנט פרוץ. דהכא אין לו ברירה, ובפרט דמיירי בפרנסה. (ועוד דקיל טפי, דהא לא נכנס

הציין הלכות ונפגע מא

ז. העולה מהסעיף הקודם, מה שמצוי אצל בעלי תשובה, שהוריהם או שאר קרוביהם אינם שומרי תורה ומצוות, ומצוי אצלם מחשב פרוץ, ופעמים הולכים לבקדם ואין איש בבית, כיון שאין לו שום הכרח⁴⁰ להיות שם, אסור לו לשחות שם לבדו. וכן מצוי כשעובד נשאר לבדו במשרד עם מחשב פרוץ, שאם אין לו הכרח להיות שם, עליו לעזוב את המקום. וכל כיו"ב⁴¹.

ח. מצוה גדולה במידת האפשר⁴², שלא ליכנס⁴³ לבית⁴⁴ שיש שם⁴⁵ אינטרנט

לפקפק אחריהן, אבל לבחור להתאכסן דוקא בבית זה כשאפשר לו בריווח להתאכסן בבית אחר, צריך בדיקה אחריו, יהיה מי שיהיה, ע"ש. ולדבריו כ"ש אם מתאכסן היכן שיש מחשב עם אינטרנט פרוץ. מיהו הדגיש דמיירי כשאפשר לו בריווח במקום אחר, ובחר ללכת לשם. והנה בימינו, אם ירא שמים בעל משפחה נצרך להתארח שבת חוץ לעיר, ויש לפניו ב' אפשרויות, או בבית שיש בו אינטרנט פרוץ או בבית נקי, אע"פ דמיירי בשבת שלא מדליקים אותו כלל, לפי הבאר משה צריך לבחור את הבית הנקי, ואם לא, צריך בדיקה אחריו. אך אם ישנה סיבה מספקת לבחור בבית שיש שם מחשב, וכגון שהמקום קרוב הרבה יותר לאן שנצרך, וכל כיו"ב, אין להרהר אחריו. ומ"מ הדבר ברור שאף לפי הבאר משה, אין בזה איסור מן הדין.

44) **וממש** כעת נשאלתי מאברך, שהיה עם אשתו והוצרכו לנסוע במונית. והיו לפניהם ב' מוניות. באחת מהם ישב נהג עם אייפון, ובשני היה נהג עם פלאפון כשר. ושאלני האם יש עניין לעלות דוקא למונית עם הפלאפון הכשר. ועניתי לו על פי המבואר בסעי' זה, דודאי שמצוה גדולה לעשות כן.

45) **כלומר** אפי' כשהוא לא לבדו. דאם הוא לבדו,

דרכא אחרינא, ואפי' אם אינו נכשל, נקרא רשע, ויש לאסור מן הדין כיון שמכניס את עצמו לנסיון. אך כשאין ברירה, נחשב כליכא דרכא אחרינא ואין איסור בדבר, אך יקצר שהייתו כמה שיוכל, עכת"ד.

40) **ואם** יש לו הכרח, עיין בסעי' הקודם (הערה 37) שאם זה נחשב כאין לו ברירה, מותר לו לישאר שם מעיקר הדין, אך יקצר בשהייתו.

41) **פשוט**, ע"פ המבואר בסעיף הקודם.

42) **נקטתי** בלשון "במידת האפשר" כיון שלא תמיד אפשרי הדבר, ובפרט אצל בעלי תשובה, שהוריהם עדיין אינם שומרי תורה ומצוות, ויכול הדבר לגרום לקרע משפחתי וכד'. ובפרט דנראה דנ"ד אינו אסור מעיקר הדין אלא גדר והרחקה, וכדלקמן (הערה 46).

ואם אכן בעל תשובה רוצה לגדור עצמו בזה, טוב שיתיעץ עם רבותיו.

43) **ראיתי** בשו"ת באר משה (ח"ד ס' קמג) שכתב בתוך דבריו שרב המתאכסן כל השבת בבית שיש שם טלוויזיה, צריך בדיקה אחריו, וביותר אם אוכל מכל המאכלים שבעלת הבית מבשלת. חלילה מלומר שהמאכלים אסורים או שיש

פרוין⁴⁶. ואם כשנכנס לאותו בית, האינטרנט פתוח לפני בני הבית⁴⁷, ישתדל

כיצד אפשר ללמוד מהתם איסור מדינא. ושאלתי להגריי רצאבי שליט"א בנידון, ואמרתי לו את דברי הרב שבט הלוי, ואמר לי בפשטות שאינו אסור מדינא, וברור שכן כוונתו של הרב שבט הלוי, עכת"ד. והיינו שבדרשתו נקט בלשון חריפה של איסור, אך לדינא הוא רק בגדר ראוי ונכון להרחיק ותו לא. והתקשרתי לחד ממקורבי הגריי ואזנר זצ"ל, מחבר ספר מלבושי מרדכי שהביא דבריו, וענה לי שהגריי ואזנר העיר לו לתקן את הלשון, דלא הוא איסור מדינא, והוציא בזה הוראות חדשות שנדפסו במלבושי מרדכי על הלכות יחוד (עמ' רעג), ושם הביא הגריי ואזנר את הגמ' הנ"ל עם החסיד והעז, ונקט בלשון "מצוה גדולה להתרחק ולהמנע מלהכנס לביתם", עכ"ל.

והיינו דאין בזה איסור מדינא, אך עכ"פ מצוה גדולה להתרחק מבתיים אלו, ושכן הסכים הגריי רצאבי שליט"א, וסיפר בשיעור במוצ"ש (ניסן תש"ע) שכן הוא נוהג בעצמו שלא ליכנס לבית כזה כי טמא הוא, והוסיף שצריך לעשות גדרות במידת האפשר, שמי שיש לו פלאפון לא כשר, לא לדבר עמו לא להתקשר אליו וכו', עכת"ד. והכל לפי הענין.

47 היינו כשפתוח באופן שאין תמונות פריצות, מ"מ פעמים עולים התמונות כהרף עין. ואפי' כשלא עולות תמונות, עדיף לא ליכנס, ועיין לקמן (הערה 49). ואם פתוח בתמונות תועבה, עיין מש"כ בהערה הבאה.

כבר כתבנו לעיל (סעי' ו) שיש אופנים שאסור לשהות שם.

46 איתא בגמ' (ב"ק פ.) מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מלבו, ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שינק חלב רותח משחרית לשחרית, והביאו לו עז וקשרו לו בכרעי המטה. לימים נכנסו חבריו לבקרו, כיון שראו אותה העז קשורה לכרעי מטתו, מיד חזרו לאחוריהם ואמרו לסטים מזוין בביתו של זה ואנו נכנסין אצלו וכו', ע"כ.

והגריי הלוי ואזנר זצ"ל בדרשות שבט הלוי (ח"ב עמ' שמא) למד מכאן, דהלא מדובר בחולה לב, שכל רפואתו היתה העז, ולא עבר על דברי תורה אלא על תקנת חכמים שאמרו אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל, ועל כל זאת אמרו חבריו ליסטים מזוין בתוך ביתו ואנו נכנסין אצלו. ואם כן יש לשאול, אם על זה אמרו חז"ל שאסור ליכנס לביתו, מי שמחזיק בביתו כלי משחית שמחריבים את בתי ישראל ועתידים, ומהרסים את חינוך הבנים והבנות, על אחת כמה וכמה. עליו אין לומר "ליסטים מזוין בביתו של זה" אלא "מלאך המוות בביתו של זה" ואנחנו נכנסים אצלו. על כן נראה שאסור ליכנס לבית שיש שם כלי תקשורת אסורים כטלוויזיה וידיאו ואינטרנט, עכת"ד של הרב שבט הלוי. וכבר דרש כן בדרשות שבט הלוי חלק א (עמ' קמה), והביא דבריו בספר מלבושי מרדכי (עמ' רמט ועמ' שפח).

ולבאורה מדנקט בלשון "אסור" ליכנס, ש"מ דהוי איסור מדינא. אלא שיש בזה קצת דוחק

ביותר⁴⁸ שלא ליכנס לבפנים⁴⁹.

ט. מותר מעיקר הדין להשכיר בית למי שיכנים לבפנים מכשירי⁵⁰ תועבה⁵¹, ושכן המנהג⁵². ובפרט כשיש הפסד ממון⁵³ אם לא ישכיר לו⁵⁴. והטוב ביותר⁵⁵,

51) בלומר דיש צד לומר דאסור להשכיר לו ביתו בכה"ג. דהא גבי עבודה זרה פסק מרן הש"ע (יו"ד ס' קנא סעי' ז) דאסור להשכיר ביתו לנכרי לצורך מגורים כיון שהוא מכניס ע"ז, והישראל עובר על "ולא תביא תועבה" וגו', וכיון שהפוסקים דימו מכשירי תועבה לע"ז ופסקו שמי שמכניס אינטרנט פרוץ לביתו עובר על "ולא תביא תועבה" וגו' וכמבואר לעיל (סעי' ה), א"כ הי"ה כמשכיר דירתו למי שיכניס לשם מכשירי תועבה. וכן פסק לאסור הגר"י רצאבי שליט"א בש"ע המקוצר (יו"ד ס' קמו הערה נח). מ"מ המנהג להקל בזה ויש כר נרחב לסמוך עליו וכמבואר לקמן (הערה 58) באריכות.

52) היינו כן המנהג אפי' גבי ע"ז, וממילא הי"ה בני"ד. עיין לקמן (הערה 58).

53) ואפי' כשיש רק מניעת רווח, בכלל הפסד ממון הוי וכמבואר בפוסקים דלקמן (הערה 58).

54) מ"מ אם ישנם לפניו ב' בני אדם החפצים לשכור דירתו, ואחד מהם נושא מכשיר כשר והשני פרוץ, ישכיר לכשר, ולא יסמוך להקל בחינם.

55) היינו לרווחא דמילתא, דמעיקר הדין יש מנהג להקל. מיהו כשעושה כן, קיל טפי וכדלקמן (הערה 58).

48) הנה נקטתי בלשון "ישתדלי" כיון דלא מיירי כשפתוח עם תמונות תועבה, אך אם פתוח בתמונות תועבה וכיו"ב שיכול ליכשל, אפשר דאסור לו מן הדין ליכנס לשם, דגרע טפי ממש"כ הרמב"ם שאסור לנזיר לעמוד במקום מושב שותי יין, וכמבואר בהערה הבאה.

49) הנה כתב הרמב"ם (נזירות פ"ה ה"י) שמדברי סופרים אסור לנזיר לעמוד במושב שותי היין ויתרחק ממנו הרבה, שהרי המכשול לפניו. אמרו חכמים סביב לכרם לא יקרב, ע"ש. ולכאורה הי"ה בני"ד, כשנכנס למקום מושב, שיש שם אינטרנט פרוץ, הרי מכשול לפניו. והרי נפשו של אדם מחמדת העריות טפי מאשר נזיר חומד יין. ואף שיש קצת לחלק, דהתם אותם אנשים שותים יין לפניו, והפיתוי גדול, משא"כ בני"ד, כשהמחשב סגור, נראה דאין בזה איסור. ואה"נ אם האינטרנט פתוח לפני בני הבית, אזי אפשר שיש לאסור מדרבנן דומיא דנזיר, וכנ"ל.

ואע"פ דלענין לעבור בתוך ד' אמות ליד חנות שיש שם תמונות תועבה מעיקר הדין מותר וכמבואר בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פי"ד סעי' יט) בשם הגר"מ גרוס שליט"א, מ"מ אינו דומה לנ"ד, דהתם הוא עובר מיד, והוי רגע קט, משא"כ בני"ד שהוא נכנס לשם, ולא הוי רגע כמימרא, והמכשלה מצויה טפי.

50) כגון אייפון פרוץ או מחשב שיש בו חיבור לאינטרנט פרוץ.

לעשות אחד משני אופנים⁵⁶: א- להפקיר את הקרקע בינו לבין עצמו⁵⁷. ב- להקנות לשוכר את זכותו בקרקע למושך תקופת השכירות⁵⁸. והוא הדין שמותר

ואפשר שלמדו כן מלשון החינוך (מצוה תכט) דלאחר שהביא דין ע"ז, הוסיף וז"ל "ומן הנכלל במצוה זו, שלא ידביק האדם אל ממונו שחננו האל בצדק, ממון אחר שהוא של גזל או חמס או מרבית או מכל דבר מכוער, שכל זה בכלל משמשי ע"ז הוא, שיצר לב האדם רע חומד אותו מביאו אל הבית, והיצר הרע נקרא עבודה זרה וכו', ע"ש. והנה בדברי תועבה, כיון שהלב רע וחומד אותם והוא מביאם לביתו, הוי דררא דלא תביא תועבה וגו'.

ואכן כתב כתי"ר לאסור בזה בש"ע המקוצר (יו"ד סי' קמו הערה נח), ובע"פ אמר לי כתי"ר שראים שהעולם אינו מקפיד בזה כלל ולכאורה אין להם ע"מ לסמוך. וביקשני לעיין ולכתוב בדבר זה, ומה שעולה לדינא לעני"ד. והנה עשיתי כמצוותו, ועיינתי בנושא זה, ואתבאר את עיקרי הדברים. וזה החלי, בעזרת צורי וגואלי.

תחילה יש לעיין בזה טובא האם אכן מכשירי תועבה, דקיי"ל שהמביאם לביתו הוי דררא דלא תביא תועבה וגו', האם דינם כעבודה זרה ממש לכל דיניהם. הנה בש"ע המקוצר (שם) צידד תחילה דאם אכן דינם כע"ז אזי יש צד לומר שהם אסורים בהנאה, הם ודמיהם וכו', וע"ש שסיים בצ"ע מסיבה צדדית. ולכאורה י"ל דדוקא לענין המביאם לתוך ביתו, דיש חשש לקול מפני שהלב חומד אותם וכו' וכנ"ל בלשון החינוך, אזי יש ליתן להם דין ע"ז, אבל לשאר מילי, היינו היכא שאין חשש תקלה, מאן יימר לן דדינם כע"ז

(56) **ואע"פ** שהפוסקים שכתבו הנך ב' עצות, הדגישו דזה לת"ח שיודע דיני קנין, מ"מ בני"ד מי שאינו יודע, ויכל לילך לשאול חכם כיצד עושים כן.

(57) **ומי** שרוצה להחמיר, יפקיר בפני אחד, וכ"ש שטוב יותר להפקיר בפני ג' בני אדם. עיין בהערה הבאה.

(58) **מצורה** מכתב ששלחתי למו"ר הגר"י רצאבי שליט"א, ושם מתבאר הדין שלפנינו.

תמוז התשע"ז

לכבוד מו"ר עט"ר הגר"י רצאבי שליט"א.

כת"ר הורה לי לבדוק על מה סומכים כיום שמשכירים בית לאינשי דלא מעלי, המביאים לתוך הבית מכשירי תועבה. ולכאורה בעל הדירה עובר על אזהרת התורה "ולא תביא תועבה אל ביתך" (עכ"פ מדרבנן וכדלקמיה) וכמו שפסק בש"ע (יו"ד סי' קנא סעי' י) גבי ע"ז, שאסור להשכיר את ביתו לנכרי העובד ע"ז, והטעם הוא משום שהוא מביא ע"ז לביתו, והישראל עובר משום האיסור הנ"ל. ואע"פ דהלאו דלא תביא תועבה וגו' מיירי בעבודה זרה, מ"מ הגר"ש ואזנר זצ"ל בדרשות (ח"א עמ' נח. ועמ' ערב) גבי עתוני שחף וטלויזיה, דרש שהמביאם לביתו עובר על איסור זה. וכ"כ הגר"מ גרוס באום אני חומה (ה"ש אות כח) שעובר בדררא דלא תביא תועבה וגו', וכן נראה מלשון הגר"ש אלישיב זצ"ל, הובא דעתו בספר כתבוני לדורות (עמ' קנה אות קפה).

הצייץ

הלכות

ונפגע

מה

לכל דיניהם. וצ"ע בזה. עכ"פ אפי' אי נימא דהוי כע"ז ממש, יש פנים להקל בני"ד, וכדלקמיה.

איתא במשנה (ע"ז כא.) דלרבי יוסי בארץ ישראל משכירין להם בתים וכו', ואף במקום שאמרו להשכיר, לא בית דירה אמרו מפני שהוא מכניס לתוכו ע"ז שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך, ע"כ. וכ"פ מרן בש"ע (ס' קנא סעי' ז).

ותהילה יל"ע האם בכה"ג שהגוי מכניס ע"ז לבית ישראל (שהשכיר לו), האם הוי לאו דאורייתא או דרבנן. הנה בספר צפיחת בדבש (ס' מט עמ' קלד ע"ג) כתב בשם הכל בו, הרמב"ם והחינוך ועוד, דהוי איסור דרבנן בלבד, דמדאורייתא האיסור הוא רק כשמכניס כדי ליהנות מהע"ז, ע"ש. ובשו"ת בית הלוי (ח"א ס' מז) ג"כ כתב דלהרמב"ם הוי מדרבנן בלבד, אך ע"ש (אות ו) שכתב דלהתוס' הוי איסור דאורייתא, ע"ש. מיהו אין זה מוסכם בדעת הרמב"ם, עיין במנחת חינוך (מצוה תכט) ובהגהות שבספר החינוך ציינו להרמב"ם על ספר המצוות להרמב"ם (שורש תשיעי) ובמגילת אסתר ובלב שמח ועוד, שדנו בדעת הרמב"ם, ע"ש. וע"ע בשו"ת הר צבי (או"ח ס' פה אות ב) משי"כ בזה. עכ"פ מהנך ראשונים שהביא הצפיחת בדבש עולה דהוי דרבנן, וי"א כן אף בדעת הרמב"ם, וכנ"ל. וה"ה בני"ד הוי מדרבנן, שהרי הישראל אינו מכניס את הע"ז אלא העכו"ם, וממילא כלפי הישראל לא מיקרי ע"מ ליהנות.

וכבר מקדמת דנא נהגו להקל בזה, וכמו שתמהו הרא"ש (ע"ז פ"א ס' כב) והתוס' (שם ד"ה אף) ועוד ראשונים. וכן מרן החב"ב בספרו דינא דחיי (ס' מח) כתב לתמוה על הסומכים

עכשיו להשכיר לגוי דירה בארץ ישראל, ע"ש. אלמא נהגו לעשות כן מקדמת דנא. וכן בשו"ת פני יצחק אבולעפיה (ח"ה יו"ד ס' א) כתב שכבר חזינן שכן פשט המנהג בכל ערי ישראל להשכיר וכו' וכמו שהעידו הראשונים בגודלם וכו', ע"ש.

וכמה יישובים נאמרו בזה בראשונים ובאחרונים, וחלקם תקפים אף במציאות של ימינו, ונ"מ לנ"ד.

הרא"ש (פ"א דע"ז ס' כב) כתב ליישב בבי אופנים. א- בימיהם היו רגילים להכניס ע"ז בקבע, והאידינא רק בשעת חולי. ב- נהי דשכירות לא קניא, אך כיון שיד האומות תקיפה ובדיניהם שכירות ליומא כמכר, ואף אם נפל ביתו של משכיר, אינו יכול להוציאו, הוי כמכר. (וכוונתו דאז לא מיקרי בית ישראל ואינו עובר על לא תביא תועבה וגו', עיין בב"י ס' קנא).

הראב"ן (ס' רצא) ג"כ כתב בי יישובים. א- דוקא בארץ ישראל, שהבית מיוחד לישראל, אסור. אבל בחו"ל, שהקרקעות אינן מיוחדות לנו כי אנו נותנים מס קרקעות לנכרים, דהיינו יד הגוי באמצע, אזי אין זה בית המיוחד לנו, ומישראל שרי. ב- הגויים שבחו"ל לא עובדי ע"ז נינהו ואין לחוש שיכניס ע"ז כיון שאינם אדוקים וכו', ע"ש.

הנה הטעם הראשון שכתב הרא"ש, שכיום לא מכניסים ע"ז באופן קבוע, אינו שייך בני"ד, דהא מיירי באופן שמכניסים מכשירי תועבה באופן קבע. וכבר תמה הש"ך (ס' קנא ס"ק יז) על דברי הרא"ש דחזינן שמכניסים באופן קבע וכו', ע"ש. אך הטעם השני שכתב הרא"ש, שפיר דמי לסמוך

עליו כמשי"כ השי"ך (שם), ואע"פ שנראה שהטור (ס' קנא) תפס כעיקר את היישוב הראשון של אביו הרא"ש ולא הזכיר כלל את יישובו השני, ונמשך אחריו הרמ"א בהגה (שם), מ"מ השי"ך כתב דסומכים על טעם זה. ואפשר שאף הטור יסכים ליישוב זה, והא דלא כתב כן, משום שבזמנו לא היו מכניסים ע"ז, ולא ראה צורך להביא את היישוב השני, וע"ע להטור ברמזיו על הרא"ש (שם).

ועתה נבא לעיין לפי יישוביו של הראב"ן. הנה היישוב השני, היינו שהגויים בחו"ל אינם עובדי ע"ז, לא שייך בני"ד. אך יישובו הראשון, היינו כיון שאנו מעלים מיסים על הקרקעות, אזי אין הבית מיוחד לישראל ואינו עובר על ולא תביא תועבה וגו', והשי"ך (ס' קנא ס"ק יז) סמך על יישוב זה הראשון, ע"ש. וע"ע בב"ח (שם אות ט) שכתב שיישוב ראשון עיקר, ע"ש. (וע"ע בתורת חיים על ע"ז כא). הנה אע"פ שכתב דבריו בחו"ל, מ"מ אם כן תהיה המציאות בארץ ישראל, ג"כ יש להתיר וכמשי"כ להדיא בשו"ת שמן המור (יו"ד ס' ד), והוסיף דשמא מרן לא ראה את הראב"ן וכו', ע"ש. והביאו בהסכמה בארץ חיים סתהון (ס' קנא סעי' ז) וז"ל "וכתב בתשובת שמן המור וכו' דכיון דמרן ז"ל לא ראה דברי הראב"ן הנז"ל מדלא הביאו בב"י (בברכ"י או"ח ס' רמח אות ב כתב דמרן ז"ל לא ראה כלל ספר הראב"ן), גם אנחנו הנמשכים אחרי הוראותיו, יכולים לסמוך על הראב"ן ולהתיר גם בארץ ישראל" וכו', עכ"ל.

וכיו"ב כתב בספר צפחת בדבש (ס' מט דף קלו ע"ב) דלפי טעם הראב"ן עולה שגם בארץ ישראל, אם אין הבתים מיוחדים לישראל, שיד

הגוי באמצע שנותנים להם מס על הקרקעות, שרי, ע"ש. וציין לדבריו בארץ חיים הנ"ל. וכן ציין הארץ חיים הנ"ל לשו"ת פני יצחק אבולעפיה (ח"ה יו"ד ס' א), ופתחתי שם וראיתי להרב השואל (שהיה גברא רבה, שהמחבר פני יצחק מקלסו טובא שם) שג"כ כתב האי סברא דנתינת מיסים, אך לא הזכיר שכבר קדמו הראב"ן, והעיר לו על זה הפני יצחק בתשובתו, ע"ש. אלמא טעם זה בר סמכא הוא אפי' בארץ ישראל.

פ"ש גבן לברורי האם הטעמים הנ"ל (של הרא"ש והראב"ן) תקפים מבחינה מציאותית האידנא בארץ ישראל.

הטעם שכתב הרא"ש, שאע"פ דשכירות לא קניא, מ"מ כיון שיד הגויים תקיפה ובדיניהם שכירות ליומא כמכר, ואף אם נפל ביתו של משכיר אינו יכול להוציאו מביתו. הנה בימינו, שאנו כפופים לחוקי המדינה, שרובם לא ע"פ התורה הקדושה, ולפי חוקיהם יש לשכירות תוקף חזק, ואם נפל ביתו של משכיר בתוך תקופת שכירותו (לפי תוקף החוזה), אינו יכול להוציאו מביתו, ולא עוד שישנם חוקים נוראים כגון "חוק הגנת הדייר", שהבעלים אינם יכולים להוציא את השוכר מביתו אפי' כשנגמר החוזה ואפילו אם הוא לא משלם שכירות, אלא על ידי תביעה בבית משפט. (ובעבר הדבר היה לוקח שנים מרובות עד שהיה מצליח להוציא אותו. וכיום חקקו חוק חדש, שתוך תשעים יום, על בית המשפט להוציאו). ולא עוד אלא שאם יכנס בעל הדירה בלא רשות השוכר לאותה דירה שהשכיר, אם הלה יתלונן עליו, הוא יעצר ע"י המשטרה.

ונראה לפ"ז שהדין דומה למשי"כ הרא"ש,

הציין

הלכות

ונפגע

מו

שבח"ל, שכפופים אנו לדיני הנכרים ושכירות ליומא כמכר וכו', הכא נמי בני"ד נראה דהוי כמכר ממש. ולפי"ז אף אם הנכרי יכניס ע"ז לבית, אינו עובר היהודי על "ולא תביא תועבה אל ביתך".

והטעם שכתב הראב"ן, היינו שיד הגוי באמצע, שאנו משלמים מס קרקעות לגוי, ונמצא שהבית אינו מיוחד לישראל, הנה בימינו יש לציין שרובא דרובא של הדירות (93%) שייכים לפי החוק למדינה, 49 שנים ראשונות נחשבות כשכירות (דהיינו שהבעלים שוכרים את הקרקע מהמדינה), ולאחר 49 שנים, מתחילות 49 שנים של חכירה (כעין שכירות ארוכת טווח) מן המדינה. ומהמעט דירות שאינן בהגדרה הנ"ל (היינו ה- 7% הנותרים), הרוב מהם נחשבות "טאבו", דהיינו בעלות אישית. ומיעוט דירות שייכות לחברות ממשלתיות שהן הבעלים (כגון "חלמיש" "עמידר" וכיו"ב). ולכן רק חלק מה- 7% מהקרקעות יש להם בעלות פרטית (וכעת זה מתחיל לגדול יותר, דהיינו המדינה משחררת את אחיזתה אט אט, ומעבירה את הקרקעות לתושבים בטאבו, אך נכון לכיום, אלו הן הנתונים).

ולכאורה לפ"ז, כל שהקרקע שלו מוגדרת כשכורה או חכורה מהמדינה, ממילא אין זה בית המיוחד לו, ואינו עובר על "ולא תביא תועבה אל ביתך" לפי שיטת הראב"ן, דדוקא בבית המיוחד לו עובר על זה (אך לפי הרא"ש, נראה דמיקרי כעין שכירות דקניא וכנ"ל).

ועוד יש לציין שישנם הרבה בתים שנקנו ע"י משכנתא, דהיינו שהבעלים לקחו הלוואה כספית

מהבנק לתווך ארוך, ובמשך 25 או 30 שנה מחזירים את החוב בתשלומים. והנה כל אותה תקופה, הבית משועבד לבנק, ואם הלה לא יעמוד בהחזר החובות, יש לבנק אפשרות לעקל את ביתו ולמוכרו וליקח בחזרה את כספי הלוואה. ובכה"ג נראה דאין זה בית המיוחד לו, וכעין מש"כ הראב"ן שמעלים מיסים לעכו"ם וכו', ונראה דה"ה בני"ד.

ובלאו הכי כיום כל אזרח משלם מס ארנונה, ואע"פ שהמס אינו קשור באופן ישיר לקרקע או לדירה שלו, מ"מ עצם החיוב וגודל הסכום נקבע לפי גודל השטח שבו הוא מתגורר, ומי שאין ברשותו בית, פטור ממס ארנונה. ואפשר דבכה"ג מיקרי שיד המדינה (שרוב חוקיה ע"פ החוק הנוכרי) נמצאת באמצע, ואין הבית מיוחד לו, וממילא אינו עובר על "ולא תביא תועבה" וגוי לפי שיטת הראב"ן.

מיהו כעת ראיתי להרב צפיחת בדבש (סי' מט עמ' קלו) לאחר שהביא את שיטת הראב"ן הנ"ל כדי ליישב את מנהג העולם להשכיר בית לגוי בארץ ישראל, יצא להעיר על זה, דיש לעמוד על דברי הראב"ן, דאפי' אי נימא דבזמן חז"ל לא היה מס קרקעות והשתא יש מס זה, עכ"פ עיקר המס הנ"ל אינו מגוף הקרקע, אלא כשלא ימצא דמים לגבות, יתפוס הנכרי את הקרקע, ובכה"ג לא חשוב יד הגוי באמצע לפוטרו מתו"מ וכו', וה"ה לענין לא תביא תועבה, דחשוב בית מיוחד לישראל וקרי ליה בתוך ביתך, דלא עדיף מסתם חוב, שאם לא ימצא בעל חוב מה לגבות, יטרוף הקרקע, ואפי"ה ביתו של לוח מיקרי, וכיצד ראב"ן מתיר להשכיר לגוי מטעם מס זה.

ועוד הוסיף הצפיחת בדבש הנ"ל, דהנה החק"ל (אה"ע ס' מה דף קב ע"א) כתב שיש חילוק בין המס בזמן התלמוד לבין ימינו. דבזמן התלמוד, מי שלא פרע המס, המלך היה נוטל את הקרקע. אך האידנא מי שלא פרע המס, חובשין אותו בבית האסורין. ואפשר שבזמן הראב"ן מי שלא היה פורע מס, היו נוטלין את הקרקע, לכן כתב שהמס גורם שאין הקרקע מיוחדת לישראל, אבל כעת שלא נוטלין ממנו את הקרקע אלא חובשין אותו בבית האסורין, אי אפשר לסמוך על זה שנתנית מס תפטור מאיסור דלא תביא תועבה וגוי, עכת"ד של הצפיחת בדבש.

וישנו חילוק בין דחיית הצפיחת בדבש בהחילוק הראשון לבין חילוקו השני שנסתייע מהחק"ל. דלפי דבריו הראשונים, כל שהמס אינו מגוף הקרקע, אלא רק שגובים מהקרקע אם לא ישלם חובו, לא מיקרי שהבית אינו מיוחד לו. אך לפי החק"ל שהביא בהמשך, משמע שאם לא משלם אזי גובים הקרקע, שפיר מיקרי שהקרקע אינה מיוחדת לו, ורק אם חובשין אותו עבור המס, זה לא מיקרי שאינה מיוחדת לו ומתחייב על לא תביא תועבה וגוי.

והשתא יל"ע במציאות של ימינו. ושאלתי למבינים בחוקי המדינה, ונאמר לי שמי שאינו משלם מיסים לאחר התראה, מעכלים לו נכסים נידים. ואם אין לו נכסים אלא קרקע או בית, אם מדובר בסכום גדול וזמן מרובה שמשלם, אזי בעבר היו חובשין אותו בבית האסורין, אבל כעת ע"פ רוב לא חובשין אותו אלא מחייבים אותו ע"י צו בית משפט למכור את ביתו ולשלם את חובו (ויש פירצות בחוק לכאן ולכאן).

ולפי האמור בחק"ל, כיון שבכח המדינה לקחת את ביתו (לפי סכום החיוב) מחמת המס שלא שולם (רק שמבחינה טכנית, ע"פ רוב החוב לא יגיע לסכומים גדולים כדי שיחליטו למכור את ביתו), אזי לא מיקרי בית המיוחד לו באופן פרטי שיתחייב על "ולא תביא תועבה" וגוי, ולכן מישראל שרי להשכיר לגוי. אך לפי חילוק הצפיחת בדבש שכתב תחילה דכיון שהמס אינו מגוף הקרקע לא מיקרי יד הגוי באמצע ונחשב כקרקע מיוחדת לו, וממילא אם ישכיר לגוי, עובר על ולא תביא תועבה וגוי.

וישיר בשו"ת פני יצחק (חי"ה יו"ד ס' א דף יד ע"ד) לאחר שנסתייע מסברת הראב"ן, שוב הביא את הצפיחת בדבש הנ"ל שרצה לדחות ולחלק חילוקים, וכתב על זה שבתשובת ב"ב ש"ש חזינן שמהרמ"ג ומהרש"ל סמכו על טעם הראב"ן הנ"ל, וכן הישא ברכה סמך על טעם זה, ע"ש. אלמא הפני יצחק ס"ל דאפי" היכא שהמס אינו מגוף הקרקע אלא שאם לא ישלם יטרפו מהקרקע כבעל חוב דעלמא, ג"כ מיקרי שהקרקע אינה מיוחדת לו, ושוב אינו עובר על ולא תביא תועבה אל ביתך. וה"ה דלא ס"ל כהחילוק השני שכתב משמיה דהחק"ל, וא"כ אפי" אם כשישתמט לא יקחו ממנו הקרקע אלא יחבשוהו בבית האסורים, אכתי מיקרי קרקע שאינה מיוחדת לו, משום דסוף סוף כל בעל קרקע מחוייב לשלם מס ארנונה לפי גודל שטחו, ואפי" שאין המס מיוחד לקרקע, מ"מ כיון שבגין מס זה יכולים לטרוף הקרקע, שפיר מיקרי שאינה מיוחדת לו, וכנ"ל.

עכ"פ לפי האמור לעיל שרוב הקרקעות שייכות למדינה (93%), שפיר דמי למימר דלא מיקרי

הציין

הלכות

ונפגע

מט

קרקע המיוחדת לו, ואינו עובר על ולא תביא תועבה וגו'. ובהנך מיעוט קרקעות הרשומות בטאבו, חלקם נקנו ע"י משכנתא, וכל זמן שהוא מחוייב בה, הבית משועבד. ואפי' המיעוט שלא נקנו ע"י משכנתא, הרי משלמים מס ארנונה. ובלא כל זה שפיר דמי לסמוך על טעם הרא"ש הנ"ל, דלפי החוק הוי כשכירות קניא, וכנ"ל.

וטעם נוסף להקל להשכיר לגוי דירה בארץ ישראל הוא משום הפסד ממון (היכא דשייך הפסד), דלא מסתברא שגזרו בכה"ג, דהוי גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה, וכדלקמיה.

הנה בצפיחת בדבש (ס' מט דף קלח ע"ד) הביא מהרמב"ן בספר מעשה צדיקים בחידושי לע"ז, שהביא מהירושלמי שרבי יהושע התיר להשכיר כרמים לעכו"ם היכן שאין ישראל מצויין, והסביר שהכוונה היא משום הפסד ממון. והצפיחת בדבש קרא לזה הפסד ממון קל, ואפי"ה התיר הרמב"ן משם הירושלמי, וכ"ש שיש להתיר במקום הפסד ממון גדול. והוסיף שכיו"ב כתב הכל בו (ה' ע"ז ס' צז) בזה"ל "ומורי מפרש, בימי חכמי התלמוד היו הרבה ישראלים ביחד, ויכלו לקנות ולמכור הם בהם ולא היה להם פסידא אם לא היו מוכרים לגויים. אבל עתה שאנו מתי מעט, אם לא הותר לנו להרוויח מהם, אצל מי נרוויח, וא"כ איכא פסידא גדולה שלא גזרו חכמים גזירה שאין הציבור יכולים לעמוד בה, וכ"כ ה' פרץ ז"ל. ומהאי טעמא שרי למכור להם בהמות" וכו', עכ"ל. והוסיף הצפיחת בדבש דשמעינן מינה דהיכא דאיכא פסידא, מותר. ולא גזרו גזירה זו וכו', ע"ש. מיהו נקט בלשון פסידא גדולה.

וכיו"ב כתב השואל (שהיה גברא רבה) בשו"ת פני יצחק (ח"ה יו"ד ס' א) שאחד מהטעמים דשרי להשכיר לגוי בארץ ישראל כיון דאיכא דררא דממונא והפסד מרובה, והביא כמה ראיות לזה, והוסיף שיש ב' הפסדים. חדא, ממון השכירות, והשני משום שאיה יוכת שער. וסיים שלא גזרו היכא דאין יכולים לעמוד בה, והביא גם מהכל בו הנ"ל. והפני יצחק בתשובתו, פתח דמש"כ דאיכא דררא דממונא והפסד מרובה, גם בטעם הזה הדין עמו וכו', והביא מהרמב"ן הנ"ל וציון להצפיחת בדבש (אך לא הסכים לטעם של שאיה יוכת שער), ע"ש.

יעתה נבא לנ"ד. הנה אם ימנע עצמו מלהשכיר דירתו אלא למי שאינו נושא בקרבו דברי תועבה כאינטרנט פרוץ (בין ע"י מחשב ובין ע"י פלאפון), פעמים יכול להגיע לידי הפסד ממון. וכגון שאם דירתו נמצאת באזור פרוץ, וחרדים לא באים לשם, ואם ידחה כל מי שירצה לשכור ממנו, מגיע לו פסידא דשכירות, בנוסף להא שמשלם מס ארנונה כל חודש. ואפי' כשדירתו באזור חרדי, פעמים שאין ביקוש באותו איזור או באותה תקופה, והגיע מאן דהו לשכור, דאם ימאן, הרי כל חודש שעובר והדירה ריקה, יש הפסד של שכירות. ואה"נ אם באו לפנינו שני בני אדם לשכור דירתו, ואחד נושא תועבה והשני לא, בהא אין הפסד ממון ואסור לו (לפי טעם זה) להשכיר לאותו נושא תועבה. אך בגונא שיפסיד כסף השכירות אם ימאן, שפיר דמי לסמוך להקל, דבכה"ג אפשר דלא גזרו וכדברי הצפיחת בדבש ובעל הפני יצחק והשואל שם.

והנה אם בעל הדירה הוא תלמיד חכם, היודע

דיני הפקר וקנין, יש להתיר לו בהיתר מרווח להשכיר ביתו לגוי בארץ ישראל על ידי אחד מבי אופנים, וכדלקמיה.

הנה בצפיחת בדבש (ס' מט דף קלו והלאה) הביא תחילה את דברי רבנו ברוך בספר התרומה שכתב שהירושלמי שהתיר להשכיר במקום שמוותר למכור זה דוקא לת"ח, שיודע שאסור להשכיר, וגמר ומקני ליה לפירות לגוי לכל זמן השכירות, ובמכר זה של פירות, נפיק מרשותיה ותו לא איקרי ביתו של ישראל, ואתיא כמ"ד קנין פירות כקנין הגוף דמי. מיהו לפ"ז לדידן אין להתיר, דאנן קיי"ל שקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, ע"כ מסה"ת. והצפיחת בדבש העיר בזה, אמאי דחה היתר זה מטעם הא דקיי"ל שקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, אכתי יכל להתיר מאחד משני אופנים.

האופן הראשון, כשישכיר לגוי, יפקיר את הזכות שיש לו בקרקע, ובזה יתרוקן זכותו ותו לא מיקרי ביתו של ישראל, וכדמצינו בה"ל שבת בטוש"ע (ס' רמו) גבי האיסור להשאיל בהמתו לגוי בשבת, שאפי' אם יפקירנה לא מהני, שהכל יודעים שהיא בהמתו ולא הכל יודעים שהפקירה, ובסה"מ התיר להשכירה בהבלעה ע"י הפקר, שצריך להפקירה להפקיע איסור שביתת בהמה. וכתב ר' פרץ שיפרש בשעת ההפקר שאינו מפקירה אלא ביום שבת כדי שלא יזכה בה אחר, ואע"פ שאינו מפקירה לגמרי הוי הפקר. וכתב מרן הב"י דמה שמועיל ההפקר ליום השבת בלבד, כיון שביום השבת רשות הגוי עליה ואין אחר יכול לזכות וכו', ע"ש באריכות. ושם פלפל האם סגי להפקירה בינו לבין עצמו או דוקא בפני

ג', והביא שלפי השי"ע (ס' רמו סעי' ג) סגי בינו לבין עצמו, וגם מהרימ"ט כתב דאף דבעלמא בעינן הפקר בפני ג', הכא שמפקיר כדי לינצל מאיסור, לא בעי בפני בפני ג' וכו', ע"ש באריכות. (ומש"כ בדעת השי"ע, עיין היטב במשנ"ב ס' רמו ס"ק טו בשעה"צ אות יח). וסיים דיכל סה"ת להביא עצה זו לינצל מאיסור לא תביא תועבה וגוי, וממילא יכול להשכיר לגוי אפי' בארץ ישראל וכו', ע"ש.

והאופן השני, שיהא גומר ומקנה לגוי קניה החלטית את גוף הקרקע לכל ימי השכירות, ובזה לא מיקרי ביתך, ומישרא שרי, ושכן ראה להרב בנימין זאב שכתב כן (ועיין בספרי גן נעול על הלכות צניעות פט"ז סעי' כו הערה 157 בכוכבית), ע"ש שהאריך בזה. ובסופו של ענין הסביר אמאי סה"ת לא כתב הנך ב' עצות, לא משום דלא ס"ל הכי אלא מסיבות צדדיות, וכן שאר ראשונים שטרחו ליישב את המנהג לא כתבו כן כיון דסגי להו במה שיישבו בעצמם, ע"ש באריכות גדולה.

ואף בשו"ת פני יצחק (חי"ה יו"ד ס' א ד"ה ועוד אנכ"ל) הביא את הנך ב' אופני היתר הנ"ל שכתב הצפיחת בדבש, דמי דגמיר וסביר למיעבד כהנך חד מבי עצות, שפיר דמי להקל וכו', ע"ש.

ולפ"ז אף בני"ד, יכול המשכיר (אם הוא בר הכ"ל) לעשות כהנך חד מבי אופנים, ותו לא מיקרי ביתו ואינו עובר על ולא תביא תועבה וגוי.

אלא שאפי' אחרי כל הנך היתרים שהביא הצפיחת בדבש הנ"ל, אחרי מה שראה בשלחן גבוה (ס' קנא ס"ק לג) דקאי על לשון הרמ"א דהאידינא נהגו להקל כיון שאין הם מכניסים ע"ז

בבתיחה, והשלחן גבוה הביא את דברי התוס' והרא"ש, וסיים בזה"ל "וכן ראיתי פה שאלוניקי לשני בעלי בתים שהשכירו בתייהם לגויים מערי פראנקיאה, אך לא עלתה בידם יפה, שירדו מנכסיהם עד נודד ללחם ואין, לכן שומר נפשו ירחק ממנו", עכ"ל. ומחמת דבריו אלה, רפו ידיו של הצפיחת בדבש, וכתב דאף שיש לחלק בין הנידונים, מ"מ אחרי שראה דבריו כגחלי אש, הלב נוקף להתיר, ומה שיש מחמירים וכו', וסמוך מיעוטא דהמחמירים להך עובדא, והלב מהסס מלהורות היתר, לכן העלה דאם כבר השכיר (בנידונו כתב "השאל" כי כך היה הנידון), מה שעשה עשוי וי"ל ע"מ לסמוך. ואם עדיין לא השכיר ובא לשאול מה הדין, נכון להודיע לו דברים ככתבם דמדינא הדבר מותר, ושהרב שלחן גבוה הביא האי עובדא, והשואל יחוש לעצמו ויעשה כרצונו, ע"ש.

ומלבר האי עובדא דהשלחן גבוה, יש לציין מה שהוסיף הגר"ח פלאגי בספרו רוח חיים (יו"ד סי' קנא אות ב) לאחר שהביא את דברי השו"ג הנ"ל, כתב שמכאן תוכחת חיים לבעלי בתים, שיש להם בתים ושוכרים גוי לשמור חצרו ונותנים לו בית דירה והגוי מכניס בתוכו ע"ז ומדליק נר לפני הע"ז, וכמו כן בכפרים שיש להם גויים לשמור בתייהם ובגנים לחרוש ולזרוע וכו', ונותנים בית דירה, כי אפי' אם נחשוב כמשכירה וכו', נראה לאסור לכ"ע, דיש תרתי לגריעותא. חדא, שמכניס ע"ז ונר דלוק לפניו תמיד, ועוד כי כדי שישמור חצרו וישקה גינתו, הוא מתרצה שיביא הגוי ע"ז לביתו, וכל כה"ג אסור מדינא, ושומר נפשו ירחק ממנו, וסיים בזה"ל "וגם אנכי הצעיר ראיתי כי כל מה שעשה כאלה, לא נשאר הבית לעצמו ותרד

פלאים, ומכרו הבית לאחרים. ושומע לנו ישכון בטח ושאנן מפחד רעה, ויקויים בו מקרא שכתוב יברכך ה' נוה צדק", עכ"ל. והעתיק דבריו גם הדרכי תשובה (סי' קנא סי"ק כז).

עכ"פ חזינן שהרב צפיחת בדבש, אע"ג שהביא הרבה סימוכין להיתרא, מכל מקום חשש להורות כן לכתחילה בסתימות, אלא לאחר שיורה לשואל דמדינא שרי, עליו לציין באוזניו את המעשה שהביא השולחן גבוה, והוא יחוש לעצמו ויעשה כרצונו.

אך כבר בא אחריו הפני יצחק (ח"ה יו"ד סי' ה), ולאחר שהביא דבריו שחשש להתיר וכו', כתב תחילה שיעשה תנאי עם הגוי שלא יכניס ע"ז וכו', ועוד הוסיף דאין לחוש כלל אחרי שכבר פשט המנהג בכל ערי ישראל בארץ ובחז"ל להשכיר בתי ישראל לעכו"ם, וכמו שהעידו בגודלם הראשונים, ושכן נהוג מקדמת דנא, וכן העיד מרן החבי"ב וכו', והרי קיי"ל מנהג מבטל הלכה וכו', והעיקר כהמנהג, ותו אין מקום לחוש להמחמירים, ובהכרח המעשה שהביא השולחן גבוה, או ששם לא נהגו היתר בזה, או מסיבות אחרות לא הצליחו, ומנלן לתלות חסרונו בעוון זה. ותמיהה על הצפיחת בדבש שלא התיר מכח המנהג, וע"ש שכתב שגם בזמנו המנהג פשט להתיר, ושזכור הוא מלפני ארבעים שנה בירושלים, שהשכירו בתים לעכו"ם, וכל הגאונים והרבנים לא מיחו בידם, ושמע שכן עשו בעיר טבריה ולא מחו בהם, ואין להרהר אחר המנהג כלל, ע"ש מה שהוסיף בזה.

והעולה מכל האמור, שמי שמשכיר דירה לנכרי העובד ע"ז בארץ ישראל, פשוט שיש לו ע"מ

נב

הצייץ

הלכות

ונפגע

לסמוך ושכן המנהג, וכנ"ל. וכמה טעמים נאמרו בזה להקל, ונסכמם בקצרה.

א- ההיתר של הרא"ש, דלפי חוקי העכו"ם שכירות הוי כקנין, וא"כ ה"ה בני"ד, שנראה ששכירות הוי כקנין (ומהני אפי' בדאורייתא כמש"כ בשו"ת כנף רננה יו"ד סי' נא, וציין לו הדרכי תשובה סי' קנא ס"ק כז, וכ"ש בני"ד דהוי דרבנן להרבה ראשונים). וא"כ אין הבית מיוחד לישראל, ואינו עובר בלא תביא תועבה וגו'.

ב- לפי הראב"ן שמשלמים מיסים והקרקע משועבדת וכו', אין הבית מיוחד לישראל ואינו עובר על לא תביא וגו'. ובפרט שרוב הבתים שייכים כיום למדינה, וכנ"ל.

ג- כשיש הפסד ממון, שפיר דמי להקל, דלא גזרו חכמים בכה"ג.

ד- ת"ח יכול להפקיר זכות בקרקע. א"נ להקנות לו את גוף הקרקע לימי השכירות.

ומכל הנך טעמים נראה דמי שמיקל להשכיר את ביתו לגוי, אע"פ שהלה יכניס ע"ז, בודאי יש לו על מה לסמוך, ובפרט דלפי הרבה ראשונים הוי מילתא דרבנן כיון שלא הכניסה הישראל ע"מ ליהנות בה וכדלעיל (ד"ה ותחילה יל"ע).

ודע, שהמיקל בזה באופנים הנ"ל, אין הכרח שהוא עושה נגד מרן הש"ע, ואע"פ שמרן פסק לאסור בזה, אפשר דלא מיירי בזמן שכפופים לחוקות העכו"ם דלשיטתם שכירות קניא (לשיטת הרא"ש) וכן לא מיירי בעת שמעלים מיסים דאז אינו בית המיוחד לו (לשיטת ראב"ן), וכן אפשר שפסק כן היכא דאין הפסד ממון.

ובפרט אם עשה כהנך ב' עצות, דהיינו שהפקיר את זכותו או הקנה לשוכר רשותו, נראה דאתיא שפיר אף לדעת מרן הש"ע. ועוד יש לציין מש"כ בארץ חיים סתהון (סי' קנא סעי' ז) שמרן לא ראה את הראב"ן, ולכן גם אנו הנמשכים אחר מרן, יכולים להקל כהראב"ן, ע"ש.

ואפי' אי נימא דכוונת מרן הש"ע לאסור אף בכה"ג, הנה יש מנהג קדום לפני הש"ע להקל בזה, ושפיר דמי לנהוג דלא כמרן בזה, שכבר כתב מרן הש"ע בהקדמתו לבית יוסף שאם במקצת ארצות נהגו איסור בקצת דברים, אע"פ שהוא יכריע בהיפך, יחזיקו במנהגם כי כבר קבלו עליהם דברי החכם האוסר ואסור להם לנהוג היתר וכו', ע"ש. ואין לומר דדוקא אם נהגו לאיסור שלא יקילו כמרן, דהא כתב בשו"ת זכור ליצחק (סי' עד) בשם מהר"ם בן חביב שגם להקל, אם נתפשט מנהג נגד מרן, שבקינן להו במנהגייהו, ע"ש. ואע"פ שנחלקו גבי מנהג שהשתרש אחר קבלת הוראות מרן, עיין בשו"ת אור לציון (ח"ב מבוא ענף ג) ובשו"ת יבי"א (ח"ט סי' קח אות ז), מ"מ אינו ענין לני"ד, דבני"ד כבר נתפשט המנהג קודם מרן הש"ע וכמו שהעידו התוס' והרא"ש ועוד, וכמבואר לעיל.

קב דינא, דלפי האמור נראה שהמקילים להשכיר דירתם לישראלים אחרים שמכניסים לביתם דברים מתועבים כאינטרנט פרוץ וכיוצא בזה, ולא חוששים משום ולא תביא תועבה וגו', בודאי שיש להם כר נרחב לסמוך עליו, ובפרט שהרבה סוברים דהוי איסור דרבנן בלבד, ועוד שיש חשש להפסד ממון השכירות, וכיון שכן נהגו מקדמת דנא, שפיר דמי למיסמך עליהו.

להזמין לתוך ביתו אורח שנושא בקרבו⁵⁹ מכשיר פסול⁶⁰.

י. אסור להתחבר לאינטרנט פרוץ אפילו כשיש הפסד ממוין⁶¹ או לצורך

אסור (אפי עראי), ע"ש. ונמצא שנחלקו האם באופן עראי שרי לישראל להכניס מדעתו גוי הנושא ע"ז, או אפי דרך עראי אסור, ורק שלא מדעת הישראל, אין חיוב להוציאו.

ושור בשו"ת הר צבי (ח"א או"ח סי' פה) שמצדד להתיר להכניס גוי עם ע"ז באופן עראי, דאפשר שלא גזרו בכה"ג אלא רק להשכיר לעכו"ם אסור דהוי דרך קבע. ושוב כתב שבנו הראה לו שכן מבואר בתשובת הרשב"א הני"ל. אך נעלם ממנו מש"כ שיירי כנה"ג הני"ל.

עכ"פ כיון דהוי מילתא דרבנן, דאין כאן כוונה ליהנות מהע"ז, עיין לעיל (הערה 58 ד"ה ותחילה יל"ע), ובצירוף שיטת הראב"ן, דלא הוי בית מיוחד לישראל, שפיר דמי להקל בזה. וא"כ ה"ה בני"ד, דשרי להזמין לתוך ביתו מי שנושא אייפון פרוץ.

אך ראוי היכא דאפשר לבקש מבאי ביתו שלא יכניסו מכשיר זה לתוך ביתם. ועל דלת ביתו של הגר"ח קניבסקי שליט"א ישנו שלט שעליו כתוב שאין ליכנס לביתו עם מכשירי תועבה אלו, והנכנס, עובר על גזל.

61 היינו לא רק אם יגרם לו מניעת רווח כגון פיטורין מהעבודה, אלא ה"ה אם יצטרך להוציא ממון מכיסו כדי לא ליכשל בזה, עליו לעשות כן. וכגון שנצרך לשלם לטכנאי באופן פרטי שיחסום לו את הגישה לאינטרנט פרוץ וכיו"ב. ודין זה

והעצה הטובה ביותר, שיעשה אחד משני אופנים: א- יפקיר את זכותו בקרקע בינו לבין עצמו או בפני אחד, והמחמיר יעשה כן בפני ג'. ב- יקנה לאותו שוכר את זכותו בקרקע לגמרי לתקופת השכירות. ומי שאינו יודע כיצד לעשות כן, טוב שילך אצל חכם שילמדנו כיצד לעשות כן. אבל גם בלאו הכי, המיקל י"ל ע"מ לסמוך, וכנ"ל.

59 הנידון הוא מצד האיסור של לא תביא תועבה וגוי. אך ודאי שיש להשגיח שאותו אורח לא יקלקל את ילדיו ע"י הסתכלות במכשיר וכיו"ב. ועיין לקמן (סעי' יז וסעי' כ).

60 ויש לדון גבי המזמין לביתו אורח הנושא אייפון פרוץ וכיו"ב, דלכאורה נמצא שמביא תועבה לביתו. והנה לפי מש"כ בשם הראב"ן שהובא לעיל (הערה 58), דאין הבית מיוחד לישראל, שפיר דמי. ועוד יש להוסיף מש"כ בתשובת הרשב"א (ח"א סי' קעז) שנכרי הנכנס לבית ישראל עם הע"ז שלו, אין הישראל חייב להוציאו, שהנכרי מביאה ולא הישראל, ורק להשכיר לו ביתו אסור, ע"ש. ובשיירי כנה"ג (יו"ד סי' קנא אות כב) הביא בשם מהר"א קפסלי דמותר להכניס גוי הטעון צלמים לביתו דרך עראי, ע"ש. והיינו דדוקא דרך קבע יש לאסור (לכן שכירות אסור). ועוד הביא בשיירי כנה"ג למהר"ש חקאן הלוי שאסר גם דרך עראי, וכנראה הבין שהרשב"א שהתיר בזה, מיירי שהגוי הכניס כן שלא מדעת ישראל, אך מדעתו

פרנסה⁶². ועיין בהערה⁶³.

מתבאר לפי היסוד שצריך אדם לבזבז כל ממונו ולא לעבור על לאו, וכמבואר בהערה הבאה.

הלכות צניעות (פט"ז סעי' ט הערה 58). ועיין בהערה הבאה.

63 **וישנם** העובדים בעבודות מסודרות בחברות גדולות, כגון עובדי "היי-טק" וכיו"ב, שלא תמיד הממונים מסכימים לעשות חסימה לאינטרנט מסיבות שונות, כגון שזה אינטרנט אחד מרכזי לכל העובדים. דא עקא, שרוב ככל היום הוא צריך להיות באינטרנט באתרים נקיים. ויל"ע האם עליו להתפטר מעבודתו לפי הנך פוסקים שהבאתי בהערה הקודמת, או דילמא יש לחלק מחמת שאינטרנט זה אינו שלו, והוא אינו מתחבר אליו מרצונו, וזה כבר מצב של דיעבד שהוא עובד שם, וכל פרנסתו מכך.

הנה גבי כניסה לאתר נקי באינטרנט פרוץ, עיין לקמן (סעי' טו הערה 90) שיש מתירים בגי' תנאים. א- כשיש צורך גמור ואי אפשר באופן אחר. ב- כשהוא לא לבדו. ג- באופן עראי. ואפ"ה יעשה שאלת חכם, כיון שגדר עראי אינו ברור, ואפשר לפרוץ גדר, ועוד שתלוי מי השואל, וכן מאי צורך גמור וכד', ע"ש. ובני"ד, אע"פ שאין לו ברירה אחרת, מ"מ מלבד שפעמים הוא נמצא לבד במשרד, וממילא חסר תנאי אחד. זאת ועוד הדבר אינו בגדר עראי כלל, אלא כל יום וכל היום. ולפ"ז לכאורה אין היתר בדבר.

הנה לגבי היושב לבד במשרד, שמעתי שישנה תוכנה הנקראת "שומר מסך", שבעבור תשלום חד פעמי זעום, ניתנת אפשרות לבחור חבר שיש לו מחשב, ואותו חבר יכול לעקוב אחריו לכל מה שהוא עושה במחשב, ואפשר אפילו לבדוק

62 **עיין** בסעי' הבא (הערה 67) מה שהורו הפוסקים שלצורך פרנסה יש להתחבר אך ורק לאינטרנט חסום, ע"ש. ובקונטרס זבח הפסח (עמ' צט) נשאל הגר"ח קניבסקי שליט"א בזה"ל "יש אומרים שהם צריכים אינטרנט לצורך פרנסה והפסד ממון, האם יש היתר בזה כשאפשר ליכשל בראיות אסורות. תשובה: אסור בהחלט. משל למה הדבר דומה, עובד ע"ז כי צריך כסף שאסור, וכסף, זה לא חשבון כלום", עכ"ל. וחתום בכת"י של הגר"ח קניבסקי שליט"א. וכן הוא בגילוי דעת שהתפרסם, והובא בחוט שני (מזוזה מכתבים עמ' תמו), ובו חתומים הגר"ש אלישיב והגר"ש הלוי ואזנר והגר"י קרליץ, שאף לצורך פרנסה אסור להשתמש באינטרנט שאינו כשר. וכן פרסמו הבי"ד לענייני מחשב בראשות הגר"י זילברשטיין והגר"י אולמן והגר"ש רוזנברג, שגם לצורך פרנסה, איסור חמור להחזיק אינטרנט ללא חסימה מאושרת. וכן במכתב קודש, שחתומים עליו הגר"ש רוזנברג והגר"י סילמן והגר"צ ברורמן, הובהר שמכשיר סמרטפון שלא מאושר, אסור גם לצרכי פרנסה.

והדבר מבואר היטב לפי הכלל שכדי לא לעבור על איסור לאו, חייב לבזבז כל ממונו, עיין ברמ"א (או"ח ס' תרנו) ובלבוש (שם). ולפי האמור לעיל (סעי' ה) שהמכניס אינטרנט פרוץ עובר על ולא תביא תועבה וגוי', ועוד איסורים, א"כ חייב לבזבז כל ממונו על כך. ועיין באריכות בספרי גן נעול על

יא. מי שנצרך לאינטרנט לצרכי פרנסתו וכיו"ב, צריך לקבל היתר⁶⁴ מרב

שמא יש לחוש שיתרגל וירשה לעצמו ליכנס לאינטרנט פרוץ ממחשב אחר, ששם אין את התוכנה, ושם יכול ליגרר לתועבה, וכנ"ל. אי נמי כשעושה כן באופן קבע, הרי כבר הערנו שהתוכנה יכולה לשומרו מאתרי תועבה, אך מתמונות של פרסומות, לא מהני. ובשלמא אם זה באופן עראי (והתקיימו התנאים), שפיר דמי למימר שיסיט עיניו. אך באופן קבע, אע"פ שהשומר מלווהו תמיד ע"י התוכנה, עדיין נמצא שנכשל טובא באופן קבע, וחמיר טפי.

יבל הנאמר לעיל הוא דוקא כשהוא מחובר לתוכנה הנ"ל. אך אם הוא יושב במשרד שיש שם עובדים נוספים, אע"פ שהתקיים תנאי זה שהוא לא לבד, מ"מ עדיין הוי בגדר קבע, ומחמת שמשמש כן באופן קבע, יכול להתיר לעצמו לעשות כן כשהעובדים אינם, וכגון שיצאו להפסקה או הלכו מוקדם לביתם, וממילא יכול ליגרר לאתרי תועבה.

ולעניין מעשה, נראה שאין בזה היתר, ויש לעשות שאלת רב כדת מה לעשות.

64 כיון שגם אינטרנט חסום, אינו לכתחילה, שיכול לאבד הזמן על הבלים, וכמו שידוע לכל בר בי רב דחד יומא, ואף גורם לבזבז ממון בקניות מיותרות. וכן הורה הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל בדרשה שהובאה בספר מלבוש מרדכי (עמ' שפז) שמי שאינו נצרך שלא יתחבר כי יש שם דברים טמאים הסותמים את המחשבה שלא יוכלו ליכנס דברי תורה וכיו', והוא מלא שקרים וכיו', וכתב שם שאין אנו נותנים הכשר אלא מעלימים עין

אחרונית מה נעשה (מאז שהתחברו לשירות זה). וכמובן שצריך לבחור חבר שהוא בוש ממנו. ועבור תשלום סמלי נוסף, אותו חבר יקבל התראה כאשר השני עושה מעשה חשוד, ומיד יוכל לבדוק על אתר את מעשהו. ואם אינו יכול לבדוק מיד מסיבה צדדית, יוכל כעבור זמן מה לבדוק אחרנית, וכנ"ל. ואפשר דבכה"ג מיקרי שיש עמו שומר, אע"פ שזה אינו ברור כלל, עיין בספרי גן נעול על הלי' יחוד (פ"ח סעי' לג) גבי יחוד כנגד מצלמה, דלא ברור דמהני. אך אם הוא התחבר באופן שהשומר מקבל התראה אם הוא עושה דבר חשוד, יש יותר מקום להחשיבו כשומר. אלא שתוכנה זו, אולי תמנע ממנו מליכנס לאתרי תועבה מחשש השמירה, אך אינה מצילה מכל התמונות הנכנסות בעל כורחו בתורת פרסומות וכיו"ב. ובשלמא כשיש עמו עוד מישהו בפועל (והתקיימו הנך ג' תנאים), אזי אם תעלה תמונה כזו, הוא מיד יסיט עיניו, אך כשהוא לבדו, יכול לבהות זמן מרובה, דאין לו מונע מדבר זה.

ואפי' אי נימא דהיה מועיל כשומר, אכתי חסר תנאי של עראי. ושמא יש לחלק, דהא דבעינן תנאי של עראי, הוא משום שאם יעשה כן באופן קבע, אע"פ שהוא עם שומר, מחמת הרגלו יתיר לעצמו ליכנס אע"פ שכעת השומר אינו עמו, וממילא יכול ליגרר וליכנס אפי' לאתרי תועבה וכיו"ב. אך אם הוא מחובר לתוכנה הנ"ל (באופן הטוב יותר, היינו שהשומר מקבל התראה על דבר חשוד), הרי אפי' אם יעשה כן באופן קבע, אינו יכול לעשות זאת לבדו וליגרר לאתרי תועבה, שהרי השומר מלווה אותו תמיד, וכנ"ל. מיהו

מובהק⁶⁵, ולהתחבר אך ורק לאינטרנט חסום עם פיקוח הדוק ומדוקדק⁶⁶, שח"ו לא יתערבב שם דברים פסולים⁶⁷. וצריך לעשות כן אפילו אם נצרך להוציא ממון

הגר"ש ואזנר באסיפה, והובאו תקנותיו במלבושי מרדכי (הלי יחוד עמי ערב). וכעת נדפסו הדברים במכתב נפרד, ומלבד הגר"ש ואזנר, חתום ע"ז גם הגר"ח קניבסקי שליט"א.

ודע, שלא כל דרגות החסימה שוות, וישנם חסימות שאינן מספיקות, לכן צריך לחסום אצל מי ששמור ביותר, ושיושבים בוועדה רבנים מובהקים יראי שמים. ועיין בספר ושב ורפא (ח"ב סי' ט), לתלמידו של הגר"מ הלבפשטאם זצ"ל, שקיבל ממנו מכתב כתי"י שכתב הגר"ש ואזנר זצ"ל, ואמרתי להעתיקו מילה במילה לתועלת הכלל, וז"ל:

זה הזמן שעוררתי רבנים בכמה הזדמנויות עד שלאחרונה נתפשט בעולם המסחר האינטרנט, המשמש לידיעות בענייני מסחר ומשמש ג"כ לחקור ידיעות בכל קשרי שטחי החיים. אבל דא עקא שיכולים לבא עי"ז למקור משחת של עבירות ואיסורים הכי חמורים, וע"כ טוב ומועיל לעשות אינטרנט כזה שיהיה מועיל לכל המותר ונקי מכל מיני פגם ואיסורים. ובדאי על ענין כזה צריך פיקוח הדוק ומדוקדק, שח"ו לא יתערב זר בתוכם. וע"כ צריך שיהיו רבנים חשובים ואחראים ממונים ע"ז, שאנשים מטעמם יבדקו כל פרט ופרט הנכנס לאינטרנט זה. ואנחנו סומכים את ידינו על הרבנים הגאונים המפורסמים: הרב יהודה סילמן והרב משה שאול קליין שליט"א שיעשו הכל לפי הצורך ע"פ התורה ודרכי החינוך. ויה"ר שלא יצא מכשול מתחת ידם, וחפץ ה' בידם יצליח להרחיק את הכיעור

בדיעבד כשיודעים שאין הוא מסית ומדיח, ע"ש. וכן דרש הגר"ש ואזנר זצ"ל, והובאו דבריו במלבושי מרדכי (עמי שצא-שצב) שאם אין צורך לאינטרנט (חסום), בודאי אסור וכו', ע"ש. וכן הורה הגר"ש ואזנר באסיפה, והובאו דבריו במלבושי מרדכי (יחוד עמי ערב אות א) שמי שאינו צריך לו לפרנסתו, אסור להשתמש כלל, ואסור להכניסו לביתו או מקום עבודתו אפי' אם זה אינטרנט חסום, ע"ש. ובספר כתבוני לדורות (עמי קנז) הביאו קול קורא שחתומים עליו גדולי ישראל ובראשם הגר"ש אלישיב זצ"ל, ושם פסקו שלא ישתמש במחשב לענייני בילוי כלל, ע"ש.

וכן מבואר במכתב קודש, שחתומים עליו הגר"ש רוזנברג והגר"י סילמן והגר"צ ברוורמן, שמכשיר סמרטפון חסום חייב היתר מרב.

65 דוקא רב מובהק שחכמתו קודמת ליראתו, המבין בעניינים אלו.

66 ודע, דכל מי שיש ברשותו אינטרנט חסום, יש לו אפשרות להתחבר לאינטרנט פרוץ בצורה אלחוטית. לכן עליו לנתק את האפשרות הזו, וכמבואר בסעי' הבא.

67 פשוט. ובחוט שני (מזוזה, מכתבים עמי תמו) הביאו כרוז, שבו מבואר שכל מה שהתירו רבנים מחשב לצורך פרנסה (למי שקיבל היתר), אין שום היתר אלא באינטרנט חסום כהלכה מדברים האסורים וכו', וחתומים ע"ז הגר"ש אלישיב, הגר"ש הלוי ואזנר, והגר"נ קרליץ, ע"ש. וכן הורה

בשביל כך⁶⁸. וכל זה במקום עבודתו⁶⁹, ואם נצרך להכניסו לביתו, יעשה שאלת חכם⁷⁰.

יב. אין לאדם⁷¹ לעבוד כמוכר חבילות גלישה של אינטרנט וכד'⁷², כיון

מינה כתבו שיש שמסתובבים עם מכשיר זה בלא בושא ובגאוה, ויש שאף מתפללים ממנו, וזה מחליש את האיסור של גדולי ישראל וגורר אחרים לרכוש מכשיר כזה.

70 הנה הגר"ש ואזנר הורה באסיפה, והובאו תקנותיו בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' ערב אות ג) והתפרסם גם במכתב נפרד שהגר"ש ואזנר חתום עליו, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א, וז"ל "גם אינטרנט עם חסימה, דעתנו דעת תורה שלא יכניסו לביתו, רק יהיה במקום עבודתו כדי למנוע כניסת האינטרנט לבית היהודי", עכ"ל. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים.

זמה שכתבנו שהנצרך יעשה שאלת חכם, כיון שפעמים נצרך לעבוד מביתו, או שישנם הכרחים אחרים, ופעמים שזה בגדר הרע במיעוטו. לכן יעשה שאלת חכם.

71 בין איש בין אשה, עיין לעיל (סעי' ד).

72 נקטתי דוגמא זו של עבודה, היינו מוכר חבילות גלישה, כיון שהוא עצמו אינו נצרך להשתמש באינטרנט פרוץ בשביל כך. והוא הדין שאר עבודות הקשורות לאינטרנט אם הוא אינו נצרך להשתמש בעצמו. אך מי שבשביל עבודתו חייב להשתמש בעצמו באינטרנט פרוץ, עיין לעיל (סעי' י והערה 63) מה עליו לעשות.

מבתי ישראל ולהרבות כבוד שמים על ידם. המצפה לישועת ה', שמואל הלוי ואזנר.

68 כגון שהאחראי עליו במקום העבודה אינו מוכן לממן לו חיבור לאינטרנט חסום מחמת שיש כבר חיבור לאינטרנט פרוץ, והוא נצרך לשלם מכיסו באופן פרטי כדי להתחבר לאינטרנט חסום, שעליו לעשות כן. וכן אם נצרך לשלם לטכנאי פרטי שיחסום לו את הגישה לאינטרנט פרוץ, וכל כיו"ב.

זייסוד זה מתבאר בהא שצריך אדם לבזבז כל ממונו ולא לעבור על לאו אחד, וכמבואר בסעי' הקודם (הערה 62). וכן מתבאר במכתבו של הרה"ג יוסף בנימין ואזנר שליט"א (קובץ זמן אויר עמ' 15), שהעיד שכאשר באה לפניו תלונה על הפסד ממון מחמת שבירת תכניות וכד', והועלתה השאלה לפני ראשי העדה ובראשם הגר"ש ואזנר זצ"ל, נענו כולם ואמרו שכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, ע"כ. ועיין בסעי' הקודם גבי הפסד ממון מש"כ הפוסקים.

69 במכתב קודש, שחתומים עליו הגר"ש רוזנברג והגר"י סילמן והגר"צ ברורמן, ביארו גבי מכשיר סמרטפון, שאע"פ שמי שלפי מצבו אושר לו בדיעבד מכשיר כזה חסום, זהו רק לשימוש בצנעה במקום העבודה וכד', אבל לא בגלוי לעיני אחרים, שהרי אצלם זה איסור גמור וכו'. ולעיל

שהשימוש באינטרנט אסור⁷³. ואם הוא כבר עובד בעבודה זו⁷⁴, אם באפשרותו לעבור תפקיד או למצוא מקור פרנסה אחר המתאים לו⁷⁵, יעשה כן⁷⁶. ואם אין לו מקור פרנסה אחר⁷⁷, יעשה שאלת חכם⁷⁸.

דוקא אצל נכרי, עיין שדי חמד מערכת ו כלל כו ס"ק ט), אין בזה איסורא דלפני עיור לא תתן מכשול, עיין להרמ"א (יו"ד סי' קנא סעי' א). ואע"פ שיש חולקים וסוברים דלא מהני מה שיכול לקנות אצל אחר, עיין להפ"ת (יו"ד סי' קנא ס"ק ב) ובבאור הגר"א (שם אות ח), מ"מ הגר"ש אלישיב זצ"ל, הו"ד בספר אשרי האיש (יו"ד פרק יא אות ה, ו, ז, י) סמך על הרמ"א לענין דינא היכא דיכול לקנות אצל נכרי, ע"ש. וה"ה בני"ד אפשר לקנות אצל נכרי. אלא דעכ"פ יש בזה דין מסייע בידי עוברי עבירה, ובהא סמכינן על הש"ך (יו"ד סי' קנא ס"ק ו) דס"ל דבמומר אין איסור מסייע, ולכן בני"ד, שהחילונים יש להם דין מומר לענין זה, ואפי' אי נימא דהם בגדר תינוק שנשבה, אדרבא קיל טפי ואין בזה איסור מסייע כמו שהורה הגר"ש אלישיב זצ"ל הו"ד בספר אשרי האיש (יו"ד פרק יא אות י), וא"כ כיון שהחילונים הם הרוכשים חבילת גלישה באינטרנט, לפי הש"ך, לית לן בה.

ואפי' שישנם שומרי מסורת שג"כ משתמשים באינטרנט, מ"מ מסתמא יודעים הם שאסור להשתמש בו כשהוא פרוץ, שכולו מלא תמונות תועבה וכד', וממילא מיקרי מומר לדבר זה, וכעין מש"כ הדגול מרבבה (יו"ד סי' קנא על הש"ך ס"ק ו), לכן אף בכה"ג מישראל שרי.

מיהו כיון שדברי הש"ך אינם מוסכמים, עיין להרב שדי חמד (מערכת ו כלל כו אות ג ד"ה ובעיקר דין זה) ובשו"ת יבי"א (ח"ב או"ח סי' טו),

(73) **אע"פ** שיש פנים מסבירות למי שעובד בעבודה זו וכדלקמן (הערה 78), מ"מ אין היתר זה מבורר כ"כ עד שאפשר לעשות כן לכתחילה.

(74) **בנון** שלא ידע את חומרת הדבר, או שכעת חזר בתשובה וכיו"ב.

(75) **הדגשתי** שהמקום השני מתאים לו, היינו שיכול לכלכל את בני ביתו במשכורת החדשה. ופעמים שעול כבוד רובץ עליו, ואין המשכורת בעבודה השנייה מספקת, ובכה"ג יעשה שאלת חכם, וכמבואר בגוף הסעיף.

(76) **פשוט**, דאז יוצא י"ח לכ"ע. עיין לקמן (הערה 78).

(77) **או** אפילו שיש לו מקור פרנסה אחר, אך זה לא מספיק לו לכלכל את ביתו, ועיין לעיל (הערה 75). מיהו בהא יזהר טובא אם אכן המשכורת אינה מספקת, שהרי בדבר הזה היצר מטעה אותו מה ההכרח ומה המיותר וכמבואר במשנ"ב (סי' קנו ס"ק ב ושעה"צ אות ג), ע"ש.

(78) **הנה** סוגיא זו דלפני עיור ומסייע בידי עוברי עבירה, כבר ביארתי באריכות בספרי גן נעול על הלכות קדושה גבי בעל מכולת הרוצה למכור עיתונים חילוניים, ואע"פ שאין צורך לכפול את הדברים, מ"מ אסכם בקצרה את העולה בזה לדינא.

אם זה שחפץ לרכוש חבילת גלישה באינטרנט יכול להשיג זאת במקום אחר (ויש מצריכים

יג. הרוכש מחשב⁷⁹ שאינו מחובר לאינטרנט כלל⁸⁰, כשיש לו צורך לכך⁸¹, אסור לו להשהותו אצלו כל זמן שהוא לא הסומ⁸² מלקלוט אינטרנט אלהוטי⁸³.

חז"ל, ולבסוף נגרים לדברים בטלים ולפעמים אף אסורים, ואפי' אם לא יגררו לתועבות אלא למשחקי מחשב, עיין מש"כ בזה בטוב טעם בשו"ת להורות נתן (חיי"ג סי' סט) שהמשחקים מטמטמים את מוחו של הילד וכו' ומוחו בגדר נייר מחוק ח"ו, וע"ש באריכות מש"כ בזה, והוסיף דאפי' שדבר זה נפרץ הרבה, מ"מ אסור להתיימשך וכו', ע"ש.

82) וכן מי שיש לו קו של 012 או 013, אשר לצורך החיבור לרשת מותקן בביתו "ראוטר", הוא חייב לחסום אותו בקוד אישי כדי שאחרים לא יוכלו לגלוש דרכו לאינטרנט. כן פירסמו ב"ד לענייני מחשב בראשות הגר"י זילברשטיין והגר"ש ז' אולמן והגר"ש רוזנברג.

83) ברור, שהרבה נכשלו בזה בתמימות, שלא התכוונו לכך מעיקרא. וראיתי בחוט שני (מזוזה מכתבים עמ' תמו) שפרסמו מכתב בזה"ל: הננו לגלות דעתנו דעת תורה אודות שמירת הגדרים מסכנת האינטרנט שכבר נודע פגיעתו וסכנתו הנוראה ואין מזרזין אלא למזרזין. והנה כיום מצויים מאוד מחשבים "תמימים" (נייחים או ניידיים) לצורך כתיבת חידושי תורה וכד', שקולטים אינטרנט (ע"י רשת קווית אלחוטית או סלולארית), ואסור להשהות ברשותו כלי כזה לפני שחוסם או מנתק אותו מכל אפשרות חיבור וגישה לאינטרנט, וכו', עכ"ל לעניינו. וחתומים על המכתב הגר"ש אלישיב, הגר"ש הלוי ואזנר והגר"י קרליץ. ובספר כתובני לדורות, אגרות הגר"ש אלישיב זצ"ל (עמ' קנו אות רפז) ג"כ נגע

לכן לכתחילה אין לעבוד במקום כזה. אך מי שכבר עובד שם, ואין לו מקור פרנסה אחר, נראה להסומך על הש"ך, ודאי שיש לו ע"מ לסמוך. והגר"ש אלישיב זצ"ל, הו"ד בספר אשרי האיש (יו"ד פרק יא אות י) התיר לאח יהודי להאכיל חולה יהודי נבלות וטריפות, כיון שכך היתה פרנסתו, וסמך על דברי הש"ך הנ"ל (דאם לא היה מאכילו היהודי, היה מאכילו נכרי). ונראה דה"ה ב"ד. וכ"פ ב"ד בשו"ת אשר חנן (ח"ח יו"ד סי' מא), ע"ש.

עכ"פ לענין מעשה, יתייעץ עם חכם כדת מה לעשות, כיון שהאינטרנט הוא מסוכן ביותר מכל הבחינות. ושורר שנגע בכיו"ב בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה ענינים שונים סי' ה) גבי אשת אברך שעבודתה לשכנע אנשים להתחבר לאינטרנט, שאע"פ שהראה פנים להקל, הורה להחמיר, וע"ש שלבסוף הדברים הסתדרו היטב.

79) פשוט שאין הבדל בין מחשב נייח לבין מחשב נייד.

80) כלומר אפי' לא אינטרנט חסום.

81) נקמתי שיש לו צורך בכך, כיון שהגר"ח קניבסקי שליט"א נשאל בספר שאלת רב (פרק ג אות ג) האם מותר להכניס מחשב הביתה שאפשר לראות בו רק סיפורי חז"ל, ואין אפשרות לראות דברים אסורים, וענה בלשון "אין נכון", עכ"ל.

ובפרט שכן דרכו של היצר, שתחילה גורם להכניס את המחשב לדברים מותרים כסיפורי

[ועיין בסעיף הבא].

יד. העולה מהסעיף הקודם, מה שמצוי בימינו שאברכים רוכשים מחשב נייד בשביל לכתוב חידושי תורה, שחובה על כל אברך לחסום את החיבור לאינטרנט אלחוטית, ואפי' כשהוא בטוח שלא ישל⁸⁴. ואם אינו עושה כן, נחשב כמצווה הבאה בעבירה⁸⁵.

טו. אמור להשתמש באינטרנט פרוץ⁸⁶ אפילו כשכוונתו ליכנס לאתר נקי⁸⁷ וכשר⁸⁸. ואם יש הכרח גמור ואי אפשר באופן אחר⁸⁹, יעשה שאלת רב⁹⁰.

אוסרים כדלעיל (סעי' ו). אלא הכא מיירי שרוצה להשתמש באינטרנט במחשב של אחר כגון בעבודה וכיו"ב, ובאופן שישנם אנשים נוספים עמו, וקמ"ל הכא שיש לאסור בזה.

87 **ובזה** גופא צריך זהירות רבה, כי פעמים רבות אף כשכוונתו ליכנס למקום נקי, מופיעות לפתע תמונות פרוצות ושאר דברים פסולים.

88 **הגר"ש** הלוי ואזנר זצ"ל בדרשות שבט הלוי (ח"א עמ' רכז) כתב לאסור לקרוא בעיתונים פסולים אפי' כשקורא רק חדשות, דיש כאן איסור כולל, מגו דחל איסורא אהא, חל אהא, ע"ש. והגר"ח נאה בקצות השלחן (סי קז בדי השלחן ס"ק מג) אסר ג"כ לקרוא חדשות מותרות בעיתון פסול, שמא ימשך לקרוא דברים פסולים, ע"ש.

ולכאורה נראה דלפי הרב שבט הלוי, אף בני"ד יש לאסור, דחל על האינטרנט איסור כולל. וכן לפי קצות השלחן יש לאסור שמא ימשך לדברים פסולים. ושמא יש לחלק, דהתם העיתון הוא חד חפצא, והכל בידיו ולפניו, ולכן חל איסור על כולו (לפי הרב שבט הלוי), וכן יש לחוש שמא ימשך

בנקודה זו, והעלה שחובה לבטל במחשבים את האפשרות לחיבור לאינטרנט, ע"ש.

(וישנו גמ"ח לחסימת אינטרנט, חברת "אאוטנט", 0722-613-613. וכן אפשר להתייעץ עם המרכז לטוהר התקשורת 02-500-3891).

84 **בן ענה** הגר"ח קניבסקי שליט"א בקונטרס זבח הפסח (עמ' 63) גבי אברך שבטוח שלא ישל, האם מותר לו וכו', וענה דאי אפשר אף פעם לדעת, ואסור להכניס עצמו לסכנה, וחתום בכת"י, ע"ש. וידוע לי מקרוב על אברך חמד, שקנה מחשב לחידושי תורה, ונפל לאתרי תועבה ואחרי חודש הוא כבר לא הגיע לכולל.

85 **תשובת** הגר"ח קניבסקי שליט"א בקונטרס זבח הפסח (עמ' 63) גבי אברך המחזיק מחשב לחידושי תורה ואינו חסום לקליטה, דזה טרף ומצוה הבאה בעבירה.

86 **בלומר** אפי' שהאינטרנט אינו שלו בתוך ביתו, דאם הוא שלו, הרי הוא עובר על איסור אפי' כשאין בכוונתו להשתמש בו כלל כדלעיל (סעי' ה). וכן אפי' שאינו נמצא לבדו, שאם הוא לבדו יש

(לפי קצות השלחן). אך בני"ד, כשפותח לפניו אתר נקי, אפשר דכל אתר לחוד קאי, וממילא אין לאסור אתר נקי משום אתר פסול. וה"ה שאין כ"כ לחוש שמא ימשך לפתוח אתרים אחרים. וצ"ע בזה אם החילוק מוכרח. ודיברתי בזה עם חד ממקורבי הגר"ש ואזנר זצ"ל, בעל המלבושי מרדכי, וגם הוא אמר לי דלא ברור לו שהגר"ש ואזנר יאסור בזה מדינא.

עב"פ לדינא נראה ברור שיש לאסור בזה (אא"כ ישנם תנאים מסויימים, שאז יש לשאול חכם וכדלקמן הערה 90), שהרי מכניס את עצמו לנסיון עצום (אפי' כשאינו לבדו עם האינטרנט עיין לעיל בהערה 86, מ"מ יכול להסתכל ביני וביני, ואכמ"ל), והוי ק"ו ממש"כ הגר"מ גרוס שליט"א באום אני חומה (ל"י ס' כ אות א) גבי הסתכלות בוידאו בדברים המותרים, דלבסוף גוררו לדברים אסורים, וגם המסתכל בדברים מותרים נחשב כמכניס עצמו לידי נסיון דאסור לעשות כן, ע"ש. (וכשיש צורך, עיין לקמן הערה 90 מש"כ באום אני חומה). וכ"ש באינטרנט פרוץ דחמיר טפי מוידאו כידוע לכל בר בי רב, ועוד שבוידאו כדי ליגרר לאיסור, צריך להביא קלטות אחרות, והכא הכל מזומן לפניו בלחיצת כפתור, ופשוט.

ובן הורו לי לאיסורא הגר"נ בן סניור שליט"א והגר"י רצאבי שליט"א, וכן סובר בעל המלבושי מרדכי. אך כשיש הכרח ותנאים מסויימים, עיין לקמן (הערה 90) מש"כ בשמם.

89 דאם יכול באופן אחר, כגון שיכול ליכנס לאתר

זה ע"י אינטרנט חסום, או שיכול לברר את צרכיו ע"י טלפון וכיו"ב, בכה"ג אין להתיר בשום אופן ליכנס לאינטרנט פרוץ, דודאי נקרא רשע על שהכניס את עצמו לנסיון אע"פ שלא נכשל, עיין בגמ' (ב"ב נז:): ובספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"ג סע' טז). אלא הכא מיירי שאינו יכול ליכנס לאותו אתר אלא ע"י אינטרנט פרוץ, כגון שאי אפשר לעשות כן ע"י טלפון, ולא מצוי לו כעת אינטרנט חסום, והדבר נצרך לו טובא בהאי שעתא, בכה"ג יעשה שאלת חכם ע"פ התנאים שיתבארו בהערה הבאה.

90 הנה מעשים שבכל יום, שאנשים שומרי מצוות יראי ה', שביתם נקי מאינטרנט פרוץ, ופעמים ביתם נקי גם ממחשב כלל, שנצרכים לידע מסויים או לעשות פעולות מסויימות, והם ניגשים לשכנים או למי שיש לו אינטרנט, ופעמים רבות מדובר באינטרנט פרוץ, ונכנסים לשם באופן עראי, ומיד מסיימים והולכים משם. האם מותר להם לעשות כן, ושאלה זו מצויה טובא ונתקלים בה פעמים רבות. וכן כשדיברתי עם בעל המלבושי מרדכי, ג"כ אמר לי שנשאל בזה פעמים רבות מאוד, והדבר מצוי טובא.

הנה בפשטות כל שאין הכרח לדבר או כשאפשר באופן אחר, ודאי שאין להתיר, עיין בהערה הקודמת. אך כשאי אפשר זולת זה, יל"ע כדת מה לעשות. והנה נראה שמבחינה דינית, ברור שאפשר למצוא היתר בזה ע"פ המבואר בסוגיא דליכא דרכא אחרינא, וכבר ביארתי סוגיא זו באריכות בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"ג סע' טז) גבי הנצרך ללכת למקום

שמצויות שם נשים פרוצות, שאם אין דרך אחרת, מותר לו להלך שם באופן שאין בכוונתו להסתכל, ואז אפי' אם יראה ראייה בעלמא דרך הילוכו, לית לן בה, כיון שנחשב אנוס על כך, ומידת חסידות לאנוס עצמו שלא יסתכל וכו', ע"ש. וא"כ בפשטות נראה דה"ה בני"ד, דמיירי שאין לו אפשרות אחרת ויש לו צורך בדבר, וממילא מיקרי ליכא דרכא אחרינא, ובתנאי שאם תעלה לפתע תמונה לא צנועה לא יתכוין להסתכל ויעבירה מיד, ולכאורה מישראל שרי, וכנ"ל.

מיהו כל זה מבחינה דינית, אבל המציאות מראה דלא דמי כלל, והאינטרנט הפרוץ מושך טובא, ועל זה נאמר כל באיה לא ישובון, ולא דמי לראיית נשים ברחוב דרך הילוכו, ובפרט שאז אין בידו לחטוא יותר מהראיה, משא"כ באינטרנט, בפרט אינטרנט פרוץ, אפי' כשנכנס רק לאתר נקי, מ"מ הדבר מושך טובא ויכול בנקל להתפתות ליכנס לאתרים פסולים, ולפגום ח"ו בדברים נוספים. לכן נראה שאין למהר להתיר את הדבר הזה בשופי על פי הכלל של דרכא אחרינא. וכיו"ב עיין בספרי גן נעול על הלכות יחוד (פ"ב סעי' כט) גבי בעל שחזר בתשובה ואשתו מסרבת לטבול, האם מותר לו להתייחד עמה, דלענין דינא הדבר מותר, ע"ש. והנה במהדורא ראשונה אכן העליתי להתיר. אך במהדורא שלישית, אע"פ שגם שם העליתי דהעיקר כדעת המתירים, מ"מ הוספתי שלפני שעושים מעשה, טוב להתייעץ עם חכם וכו', ושם (הערה 95) ביארתי שפעמים הבעל עדיין לא חזק מבחינה רוחנית ויכול ליכשל באיסור נדה וכו', ע"ש. וכוונתי בזה, דאע"פ דמדינא הדבר מותר, מ"מ יש להתחשב במציאות, שאם רואים שהתקלה קרובה טובא, יש להתחשב בזה לענין

מעשה. וה"ה בני"ד, דאפי' אי נימא דיש צד להתיר משום דרכא אחרינא, מ"מ יש להתחשב במציאות שהדבר מפתה טובא ורבים נכשלו בזה, ונפלו לבאר שחת, אע"פ שכוונתם היתה ליכנס רק למקומות כשרים בדרך עראי, וכבר כתב החת"ס בתשובה (יו"ד סי' מה) שהנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנויות על ראיות. ואכמ"ל.

וכשריבירתי בזה עם בעל מלבושי מרדכי, ענה לי שלכתוב בגוף ההלכה שמותר, זה אי אפשר. אך לכתוב שזה אסור מן הדין, ג"כ אינו ברור. לכן יש להורות לעשות שאלת חכם, והכל לפי ראות עיני הדין. וכן הגר"נ בן סניור שליט"א הורה לי שיש לעשות בזה שאלת חכם.

ודע, דאף הגר"מ גרוס שאסר בכגון דא כדלעיל (הערה 88), הנה גבי הסתכלות בעיתון פסול כשרוצה להסתכל רק בדברים המותרים, אם זה לצורך פרנסתו או מסחרו ויודע לשמור עצמו, העלה להקל, עיין באום אני חומה (צ"ה אות שפא). ואפשר שאף בני"ד, אם זה צורך פרנסה או מסחר, ג"כ יודה להתיר אם ברור לו שישמור עצמו, ומה שאסר לעיל בוידאו, הוא שלא לצורך מסחר אלא מסתכל בסרטי וידאו. ואע"פ שיש לחלק בין עיתונים לבין אינטרנט פרוץ, מ"מ אפשר שיודה להתיר, וכנ"ל, וצ"ע. מיהו אם מתקיימים הנך ג' תנאים דלקמיה, בהא אפשר שיודה להתיר.

ובדברי בזה עם הגר"י רצאבי שליט"א, ושאלתי לפניו, האם באופן שיתקיימו כמה תנאים, יש צד להקל, ואלו הם: א- כשיש הכרח גמור ואי אפשר בענין אחר. ב- כשעושה כן באופן עראי. ג- כשיש לידו שמירה כגון אשתו או אחד

טז. חובה על ההורים להשגיח על ילדיהם, ולברוק שאין אצלם כסתר מונגעי האינטרנט⁹¹. וכן חובה על מנהלי המוסדות, הן של בנים והן של בנות⁹², לברוק

עכ"פ לענין דינא נראה שאין להקל בזה אלא יש לשאול חכם אפי' כשהתקיימו הנך ג' תנאים, כיון שהדבר תלוי בגיל השואל, וכן כמה פעמים או כמה זמן מיקרי עראי, וכן בפרטים נוספים. ואדרבא נראה שיש לשאול רב כל פעם מחדש, כדי שלא ליתן את ההיתר בידו של השואל, שאז יתיר לעצמו פעמים רבות בטענה שנחשב לעראי, וכן הסכים עמי בעל המלבושי מרדכי.

יעוד שלא כל דבר נחשב כצורך, שפעמים רבות יכול לדחות את הדבר לפעם אחרת עד שיזדמן לו אינטרנט חסום. אלא שהאדם נגוע אצל עצמו, ופעמים שהוא לחוץ לקיים רצון עצמו וממילא מגדיר את הדבר כצורך גדול שיש לעשותו עכשיו ומיד ואינו סובל דיחוי, ואז מתיר לעצמו ליכנס לאינטרנט פרוץ, בעוד שלפי האמת אין בזה צורך כ"כ. לכן נראה שיש לקבל היתר מרב בכל פעם שרוצה לעשות כן, וכנ"ל.

91) בן הורה הגר"ש ואזנר זצ"ל בתקנות שהוציא תחת ידו, והובאו הדברים בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעג), ע"ש. והתפרסם גם במכתב נפרד שהגר"ש ואזנר חתום עליו, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים.

והנה גבי קריאה בספרי חשק, ג"כ ישנה חובה להשגיח על הילדים, כן הזהירו בזה בשו"ת ויואל משה (מאמר לשון הקודש אות ג) ובקונטרס ואתה את בריתי תשמור (פרק ב) ובש"ע המקוצר

שהוא חושש או מתבייש מפניו. וענה לי רק אם זה אכן הכרח גמור, המיקל י"ל ע"מ לסמוך, עכתי"ד. ויש להדגיש ולציין דמירי בצורך ממש גדול, ולא סגי בצורך רגיל. ושו"ר בעלון עלים לתרופה (היו"ל ע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא), והובא בספר יד עם קודש (עמ' עא), שנשאל הגאון הרב שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א בזה"ל "מה הדין אם אירע לו באופן עראי שצריך להשתמש באינטרנט פרוץ, כגון במקרה חרום בבית חולים או בשדה תעופה, וצריך לסדר בדחיפות איזה דבר אשר בלעדיו לא יוכל להמשיך הדבר. תשובה: פוסקי הדור הציעו עצה בכגון דא, בפתרון של "שומר", דהיינו שיקח את אשתו עמו או חבר ירא שמים, כמו לגבי איסור יחוד שלוקחים שומר", עכ"ל. וזה כדברי הגר"י רצאבי שליט"א וכנזכר לעיל.

ולכאורה יש לעיין אמאי בעינן תנאי של עראי, הרי אחד מהתנאים הוא שיהיה שם שומר, וא"כ לכאורה יש להתיר אפי' שימוש באופן קבע, דהא לא יוכל ליכנס או להסתכל בדברי תועבה. ונראה לומר דחיישינן שיתרגל להשתמש באינטרנט פרוץ, ואז יתיר לעצמו להשתמש בו גם כשהוא בלא שומר, וממילא יכול ליכשל בחמורות. אי"נ מצוי שיכשל בתמונות פריצות של פרסומות הבאות בע"כ, ובשלמא כשזה באופן עראי והוא נמצא עם שומר, שפיר דמי להתיר כשאין ברירה אחרת, וסמכינן בשעת הדחק כזו שיסיט פניו. אך באופן קבע, חמיר טפי, דנמצא נכשל פעמים רבות, אפי' כשזה זמן מועט מחמת שיסיט פניו.

היטב שאין אפילו תלמיד או תלמידה אחת הנגועים בנגע האינטרנט⁹³, שדבר זה עלול להביא הרם לתלמידים אחרים⁹⁴.

יז. אין להורה לשלוח את בנו או בנותיו לשחק עם חברים⁹⁵ שיש בביתם⁹⁶

94 הוראת הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, הובאה בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמי' רעג). והתפרסם גם במכתב נפרד שהגר"ש ואזנר חתום עליו, ועל הוראות אלו חתום גם הגר"ח קניבסקי שליט"א. והבאתי מכתב זה לעיל במכתבי הרבנים.

95 ואם רוצה לשלוח את בנו לאביו שלו (סבו של הילד), אלא שמצוי אצלו אינטרנט פרוץ, נראה שהכל לפי הענין, ויש להתייעץ עם חכם כדת מה לעשות. שפעמים הסב נאמן, ומבטיח שלא יפתח את המחשב כלל, ויש חשש פגיעה. ומצוי הדבר אצל בעלי תשובה, שרוצה לשלוח את בנו לשם. שיש לשאול כדת מה לעשות כיון שישנם מכשולים רבים, מלבד האינטרנט, והוא הרדיו עם ניבול פה ושירי עגבים, ואף ההורים עצמם מדברים דיבורים שאינם נקיים, אך פעמים שהגדרים נשמרים. לכן יש להתייעץ עם חכם, וכנ"ל.

96 נראה שכאן מדובר שהילד הולך לתוך ביתו של החבר, ששם יש אינטרנט. מיהו נראה שטוב יותר שאפי' לשחק עם ילד כזה שביתו נגוע, ג"כ אינו נכון אפי' שמשחק עמו חוץ לביתו, שמא אותו ילד מושפע מנגעי האינטרנט, ויוכל להשפיע עליו. ושו"ר להגר"מ גרוס שליט"א באום אני חומה (ח"מ ס' תב) שכתב גבי חבר עם מחשב שהוריו אינם מונעים אותו מלראות בו סרטים, עדיף שלא יתחבר עמו.

(ס' רד סע' טז) ובספר לבושה של תורה (ס' ז אות ג) ובספר לשכנו תדרשו (ח"א עמ' ריא) בשם ספר יראה ודעת (חלק ב) והגר"מ גרוס באום אני חומה (צ"ה אות קנא. ח"מ ס' רפא) ובדברי חכמים (פ"א סע' לב) ובספר מעין טהרה (פ"ח סע' נט). ולדבריהם, כ"ש שיש להשגיח טובא על הילדים מנגעי האינטרנט, שיש בו דברים חמורים הרבה יותר מקריאה בספר חשק.

92 שאף בנות מזהרות בכל האמור בפרק זה, ואדרבא אצלן הדבר מסוכן יותר כמבואר לעיל (סע' ד בהערה).

93 והגר"י יוסף שליט"א הורה (בע"פ) שיש לסלק תלמיד המחזיק אייפון פרוץ, עכת"ד. ונראה שכוונתו שאותו תלמיד אינו מסלק את המכשיר וממשיך בקלקלתו. ואם התלמיד מסלק את המכשיר, יש להתייעץ עם ת"ח כדת מה לעשות, דזה תלוי כמה הוא נגוע, ושמא יחזור לסורו בסתר, והכל לפי הענין ולפי ראות עיני הדיין.

ושו"ר להגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, שאמר בכינוס לחיזוק עולם הישיבות (הו"ד במלבושי מרדכי עמ' שצה) שכל ראש ישיבה או מנהל שיודע על תלמיד או בת בסמינר שמכניסים פלאפון (ושם דיבר גם על כשר), הרשות נתונה להרחיקם בלי טענה ומענה וכו', ואע"פ שתמיד דאג לקרב את בני ישראל, מ"מ כשם שמצוה לקרב, כך מצוה לרחק את מי שצריך לרחק, ע"ש.

אינטרנט פרויץ⁹⁷.

יח. מי שױדע על ילדים שנגועים בנגע האינטרנט, יודיע⁹⁸ להוריו כדי לבער את הנגע, ואין לו לחוש פן יבולע לו⁹⁹.

יט. יש¹⁰⁰ לאדם¹⁰¹ לגדור את עצמו¹⁰² שלא להשתמש במחשב [שאינו שלו¹⁰³, והוא אינו עמו לבדו¹⁰⁴], שיש בו אפשרות חיבור לאינטרנט, אע״פ שבכוונתו להשתמש בו שימוש שאינו קשור לאינטרנט כלל¹⁰⁵, כגון שחפץ להדפיס או

101) בין איש בין אשה, עיין לעיל (סעי' ד) שדינהם שוים בענין זה, וע״ש בהערה מש״כ בזה.

102) וכ״ש שיגדור את בניו ובנותיו להתרחק ממכשירים אלו, וילמדם שכאשר נצרכים להתקשר לביתם, שיעשו כן אך ורק דרך פלאפון כשר.

103) שאם הוא שלו, הרי עובר על איסור אפי׳ כשאינו משתמש באינטרנט וכמבואר לעיל (סעי' ה).

104) הכא מיירי כשיש עמו מישהו נוסף שהוא מתבייש מפניו, דהא אם הוא לבדו, כבר הבאנו לעיל (סעי' ו) דיש אוסרים לו לשהות לבדו עם מכשיר שיש לו חיבור לאינטרנט אע״פ שאין בכוונתו להשתמש בו כלל, ובמסקנא העלנו שרק אם אין לו ברירה אחרת, אין לאסור מן הדין, אך יקצר בשהייתו שם, ע״ש. והנה התם מיירי כשאינו משתמש באותו מכשיר כלל רק שוהה במחיצתו, ואילו בני״ד מיירי כשמשתמש בו אלא שאינו מתחבר לרשת האינטרנט, ונראה שאם הוא אכן שוהה שם לבדו, חמיר טפי מהתם, ויש לאסור מן הדין אפי׳ כשאין לו ברירה, ואין להקל בזה בלא הוראת רב.

105) כלומר שאינו מתחבר לרשת האינטרנט כלל,

97) בקונטרס זבח הפסח (עמ' 63) נשאל הגר״ח קניבסקי שליט״א האם מותר לשלוח ילדים לשחק עם ילד אחר שיש בביתו אינטרנט או סרטים, וענה ״לא לשלוח ילדים לשם. זה מקום סכנה״, עכ״ל. וחתום בכת״י של הגר״ח קניבסקי שליט״א. וכעין זה כתב באום אני חומה (ח״מ סי' תב) שלא לשלוח ילד לחבר שהוריו אינם מונעים ממנו מלראות בו סרטים, ע״ש.

98) אע״פ שלא מוטל עליו לחנכו, מ״מ הוי תיקון בפירצת עריות, וכמש״כ הגר״מ גרוס באום אני חומה שיובא בהערה הבאה.

99) כ״כ הגר״מ גרוס שליט״א באום אני חומה (צ״ה אות קצ) גבי ניבול פה, שאם יודע אדם על ניבולי פה, שיודיע להוריו, כי דיבורים מאוסים הם בכלל אביזרייהו וכו׳ הגורמים לכל חטאת בעתיד. ובענינים אלו וכיו״ב, אין לאדם לעשות חושבים פן יבולע לו, דהוי תיקון בפירצת עריות, עכת״ד. ולפי דבריו, כ״ש אם יודע על ילד הנגוע באינטרנט, שיספר להוריו, ובפרט שהדבר מהווה סכנה לשאר ילדים המחוברים אליו.

100) ועיין לקמן (הערה 107) האם זה אסור מן הדין או הנהגה למיגדר מילתא.

להקליד מסמך מסויים דרך המחשב וכיו"ב. וכל שכן¹⁰⁶ שיש לגדור את עצמו ממכשיר פלאפון פרוץ כאייפון ודומיו, שימנע את עצמו מלהתקשר דרכו. שהשימוש במכשירים אלו הוא דבר מכווער, ויש בזה פירצה בחומות הצניעות¹⁰⁷.

וממילא אין שום חשש שיעלו לפניו תמונות פרוצות בעל כרחו. ואם הם יראו אותו משתמש בזה (בפרט אייפון שניכר שהוא מכשיר פרוץ), ילמדו ממנו להקל ראש בזה, וה"ה רב ליד תלמידיו, וכל כיו"ב. ואה"נ אם זה לצורך גדול, והוא לבדו (היינו לא ליד בניו או תלמידיו), מי שמיקל בזה נראה שאינו עושה איסור, אך גם במקרה כזה, אם יכול לימנע (אע"פ שיש לו צורך גדול) בודאי שיש בזה מיגדר מילתא, עכת"ד.

ובפרט יש לשים לב שאין בזה משום מראית עין, שפעמים מדובר באדם עם חזות חרדית, ובעל האייפון לא, ואפשר שהרואים יחשבו שהמכשיר שלו, והרי מבואר במס' שקלים (פ"ג משנה ב) דצריך לצאת ידי הבריות כשם שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב) והייתם נקיים מה' ומישראל וגו', ע"ש. ומצינו בכמה דוכתי שחוששים מפני מראית עין, עיין בשי"ע (יו"ד סי' רנז סע' א) ובספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"ג סע' סה).

ואע"פ שלאחר זמן קצר יתברר שהמכשיר אינו שלא, מ"מ אף באופן זה יש חשש מראית עין וכמבואר בשו"ת תורה לשמה (סי' של), שכתב דאפי' בגוונא שהדבר עתיד להתברר בזמן הקרוב, יש מראית עין, ע"ש.

ומצוי הדבר בשיעורי תורה, שפעמים המשתתפים הינם בעלי תשובה או אנשים שלא

וממילא אין שום חשש שיעלו לפניו תמונות פרוצות בעל כרחו.

106 נקטתי בלשון "כל שכן", כיון שבמכשיר האייפון יש יותר חשש של מראית עין וחילול השם, והמכשיר זועק ומעיד שבעליו רומס ברגל גסה את הוראת גדולי ישראל שלא להחזיקו, משא"כ במחשב, שלא ניכר כ"כ הדבר.

107 הנה ילי"ע בני"ד אם יש לאסור מן הדין. בפשטות נראה שאין בזה איסור מדינא, דהא המחשב אינו שלו (וממילא אינו עובר על ולא תביא תועבה וגו'), וכן הוא אינו נמצא עמו לבדו (דאז יש אוסרים, עיין לעיל בהערה 104), והוא אינו מתחבר לאינטרנט כלל בשימושו הנוכחי. וא"כ מהיכא תיתי לאסור בזה מדינא. מכל מקום אע"פ שנראה שהדבר מותר מדינא וכנ"ל, מ"מ הדבר מכווער וגורם לפירצה בחומות הצניעות, ויש לו לאדם לגדור את עצמו ולהתרחק מן הכיעור. ועוד שהדבר מחליש את האיסור של גדולי ישראל, עיין לעיל (סע' יא הערה 69).

וכשדברתי בזה עם הגר"י רצאבי שליט"א, היה תוכן דבריו שהדבר מהווה פירצה חמורה, ואין דעתו נוחה בזה כלל, ואינו נכון לכתוב בגוף ההלכה שזה מותר כדי לא לקרר את הדבר, עכת"ד.

וכן דברתי בזה עם חד ממקורבי הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, בעל המלבושי מרדכי, וג"כ ענה דאכן איסור מדינא אינו נראה שיש בזה, אך למיגדר

כ. כדי למנוע קלקול מצעירי הצאן, יש למנהלי התלמודי תורה והסמינרים, לשים לב שבועלי תפקידים חיצוניים¹⁰⁸, כגון שומר בטחון או אחראי נקיון, שלא ישתמשו במכשירים פרוצים ליד התלמידים והתלמידות¹⁰⁹.

כא. רב או דרשן המחזיק ברשותו¹¹⁰ אינטרנט פרוץ¹¹¹, אסור ללמוד אצלו או לשמוע את דרשותיו¹¹². וכן דיון העושה כן, פסול לדון¹¹³.

כשהתלמידים בשיעור ולא בהפסקה, עכת"ד. והקפיד על זה אפי' כשמדובר רק בשיחת טלפון, שלא יעשה כן אלא בתנאים הנ"ל.

110) ואם האינטרנט אינו ברשות הרב, אך הרב מתארח אצל מי שיש לו אינטרנט פרוץ כשיכול בנקל להתארח במקום נקי, עיין לעיל (סעי' ח הערה 43) שצריך בדיקה אחריו.

111) הן במחשב והן בפלאפון, עיין לעיל (סעי' ג).

112) עיין בשי"ע (יו"ד סי' רמו סעי' ח), שרב שאינו הולך בדרך טובה, אע"פ שחכם גדול הוא וכל העם צריכים לו, אין למדין ממנו עד שיחזור למוטב, ועיין בשי"ך (שם סי"ח) שהעלה שבימינו אף הגדולים נחשבים קטנים, ולכולם אסור ללמוד ממנו. וראיתי גם בשו"ת באר משה (ח"ד סי' קמג) שפסק שרב שיש לו טלויזיה בביתו, אסור לשמוע דרשותיו, עיי"ש. ולפי"ז כ"ש כשיש לו אינטרנט בביתו. וכן משמע מקול קורא שפרסמו מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל (עיין בספר התהום עמ' 76). ושאלתי כן להגרי"י רצאבי שליט"א, וענה לי שלא רק שאסור לשמוע דרשותיו, אלא צריך להתרחק ממנו טובא, עכת"ד. וכן מתבאר מהוראת הגרי"ח קניבסקי שליט"א (עיין בספר דג-נט עמ' 120) שיותר

מקפידים כ"כ, והם מניחים מכשיר פרוץ לפני הרב כדי להקליט את שיעורו, ונכון הדבר שהרב יכריז שהמכשיר אינו שלו, כדי לצאת ידי הבריות.

108) נקטתי בעלי תפקידים חיצוניים כיון שהדבר פשוט שאנשי הצוות השייכים לת"ת או לסמינר שאין להם לעשות כן, אך באנשים חיצוניים הדבר מצוי טובא כיון שפעמים רבות מיירי באנשים שאינם שומרי מצוות.

109) פשוט. ובעיני ראיתי בשני תלמודי תורה, שבאחד מהם היה זה שומר בטחון שאינו שומר מצוות, שבתוך התלמוד תורה ממש צפה באינטרנט דרך מכשיר האייפון, והיה זה בשעת ההפסקה, והתלמידים שעברו לידו הציצו בו. ובת"ת אחר ראיתי בעיני נער צעיר שעבד בנקיון, שלקראת סוף הלימודים ישב בחצר הת"ת וצפה בדברים דרך האייפון, וגם כאן התלמידים הציצו שם. ולכן חובה על האחראים לדאוג לכך שלא ייווצר דבר זה.

וסיפר לי בעל המלבושי מרדכי, שבת"ת שבקהילתו הוא הורה באופן חד משמעי לשומרי הבטחון, שאם הם רוצים לדבר באייפון, זה רק בתוך הביתן הקטן של השמירה ורק

כב. רבנים ודיינים וכד', המחזיקים אינטרנט פרוין, מתרים בהם, ואם אינם שומעים, יש להוקיעם ולפרסם מעשיהם ברבים¹¹⁴.

כג. סופר סת"ם שמחזיק אינטרנט פרוין, כל מה שיוצא תחת ידו, פסול¹¹⁵. והמברך על תפיליו וכד', ברכותיו לבטלה¹¹⁶. ואם אינו חוזר בו, יש להעבירו מתפקידו¹¹⁷.

כד. שוחט שמחזיק אינטרנט פרוין, שחיטתו פסולה¹¹⁸, והאוכל משחיטתו, אוכל

שליטי"א הוציא מכתב (הובא בתהום עמ' 128) ובו הזהיר שלא ליקח מסופר סת"ם שיש לו טלפון שאינו מאושר כיון שהגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל פסק שהוא אינו נאמן על שחיטה וכתיבת סת"ם שעושה הכל כדין, ע"כ. ופשוט דה"ה שמגיה סת"ם אינו נאמן שעושה כדין.

116 פשוט. כיון שדבריו פסולים, הוי ברכות לבטלה, וכן הורה הגר"י רצאבי שליטי"א בשערי יצחק (ניסן תשי"ע).

117 פשוט. כיון שהיוצא מתחת ידו פסול, ומכשיל אחרים בברכות לבטלה, אזי אם אינו חוזר בו, פוסלים אותו.

118 בן הורה הגר"ש הלוי ואזנר, והובאו דבריו במלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעו), שאחרי שיעור בליל פרשת נשא התשע"ב, שנשאל גבי נ"ד וענה ששחיטתו פסולה, ע"ש. וכן ראיתי בשו"ת באר משה (ח"ד ס' קמג) גבי שוחט שיש בביתו טלויזיה, שאסור לאכול משחיטתו, ע"ש. ולפי דבריו כ"ש שוחט שיש לו אינטרנט בביתו, ופשוט. וכן הורה הגר"י רצאבי שליטי"א בשיעור במוצ"ש, הו"ד בשערי יצחק (ניסן תשי"ע).

להוקיע רב לאחר התרעה, כמבואר בסע' הבא, ע"ש. וממילא מובן שיש להתרחק מהם ולא ללמוד מהם ד"ת או לשומעם. וכן הסכים הגר"י בן סניור שליטי"א שאין לשמוע ממנו, דכל היוצא מן הטמא, טמא.

113 הוראת הגר"ח קניבסקי שליטי"א (עיין בספר דג-נט עמ' 120).

114 הוראת הגר"ח קניבסקי שליטי"א (עיין בספר דג-נט עמ' 120), שמותר לפרסם ולהוקיע אותם בכל אמצעי התקשורת, אבל קודם כל להתרות בהם, ואם לא ישמעו, יש לפרסמם, כי אנשים אלו פסולים לכל דבר, הם אוחזים פתח של ע"ז ופתח בית לא צנוע. והורה שאפשר לפרסמם בשמו כשליחיו.

115 בן הורה הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל, הובא דעתו בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעו), שבליל שישי פרשת נשא התשע"ב, אחרי השיעור השבועי של מרן, נשאל מה הדין בסופר שיש לו אינטרנט, והשיב שהפרשיות שלו פסולות, ע"ש. וכן הורה הגר"י רצאבי שליטי"א בשיעור במוצ"ש, והובאו דבריו בשערי יצחק (ניסן תשי"ע). והגרמ"ש קליין

שקין¹¹⁹. ואם אינו חוזר בו, יש להעבירו מתפקידו¹²⁰.

כה. שליח ציבור המחזיק אינטרנט פרוץ¹²¹, פסול¹²² מלעבור לפני התיבה¹²³.

שמעתי מבעל המלבושי מרדכי דמצטרף למנין. ושאלתי גם להגר"י רצאבי שליט"א וענה דמצטרף.

(123) פשוט שהוא פסול מלהיות ש"ץ, שהרי חשוד על עריות, ופסול לעדות וכו' כדלעיל (סעי' א), וממילא אין ביתו ריקם מעבירות כמש"כ לקמן (הערה 125). וכ"פ הגר"מ גרוס באום אני חומה (ה"ש אות קמח).

ומצוי הדבר טובא שמעלים בעלי פלאפונים שאינם מאושרים, המלאים תועבות, ובפרט במקומות שאין כולם בני תורה שמצוי הדבר מאוד. לכן יש לעמוד בפרץ, ובפרט אם יש באותו מקום רב או ת"ח ירא שמים, שעליו לעמוד על המשמר ולהודיע שבעלי פלאפונים או אינטרנט פרוץ, שאסור להם לשמש כשליחי ציבור, ובמקום שאין איש, השתדל להיות איש. אך יעשה כן בנחת כדי שדבריו ישמעו.

ואם כבר עלה לתיבה בעל פלאפון פסול, שמעתי מהגר"י רצאבי שליט"א, שאין לביישו ולהורידו. ואם אפשר, טוב שילך למניין אחר, אך אין חובה בדבר. ולא יתפלל יחיד בעבור זה. אך בדברים שמוציא י"ח, לא לצאת ממנו (כגון ה' אלוהיכם אמת וכל כיו"ב), עכת"ד. ולפי זה יש לעורר גבי "בעל קורא", שהרי הוא מוציא את הרבים בקריאת התורה, ונראה פשוט שאין להעלותו כבעל קורא אם הוא מחזיק אייפון פרוץ. מיהו כהן המחזיק אייפון פרוץ נראה דאינו

(119) כ"כ בשו"ת באר משה (ח"ד ס' קמג). וכן עולה לפי הגר"ש ואזנר זצ"ל, והגר"י רצאבי שליט"א שהובאו בהערה הקודמת.

(120) פשוט. כיון ששחיטתו פסולה, יש להורידו. והנה בשו"ת שבט הלוי (ח"ב ס' ב) נשאל גבי שוחט שראה טלויזיה, שאין להורידו מאומנותו, אך אם יעשה כן פעם נוספת, יש להעבירו, ע"ש. ובשו"ת באר משה (ח"ד ס' קמג) ג"כ פסק להורידו מאומנותו, והביא את דברי הרב שבט הלוי הנ"ל, והסביר שהרב שבט הלוי מיירי בשוחט שאין לו טלויזיה בתוך ביתו, ורק ראה פעם אצל אחרים, ובזה מזהירים אותו, ואם יראה שוב, מעבירין אותו. אבל כ"ע מודו שאם יש לו בביתו, ודאי שמעבירין אותו, ע"ש. וכן עולה מדברי הקול קורא שהוציאו מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל (עיין בספר התהום עמ' 76). וע"ע בשו"ת הרי"ח הטוב (יו"ד ס' נה) שפסק ששוחט המנבל את פיו, מעבירין אותו, ע"ש. וכ"ש מי שיש לו אינטרנט פרוץ.

(121) בין ע"י מחשב ובין בפלאפון. ואע"פ שכבר כתבתי כן לעיל (סעי' ג) שאין הבדל בנייהו, מ"מ הדגשתי כן שוב, משום שמצוי טובא שמעלים לתיבה שליחי ציבור עם אייפון שיש בו את כל התועבות שבעולם, ואסור לעשות כן.

(122) ואע"פ שהוא פסול מלהיות שליח ציבור, מ"מ למנין הוא מצטרף. עיין בש"ע (ס' נה סעי' יא) שעברייך שעבר על גזרת הציבור או שעבר עברה, אם לא נדוהו, נמנה למנין עשרה, ע"ש. וכן

ומוחין בידו שיחזור בו, ואם אינו חוזר בו, מעבירין¹²⁴ אותו מתפקידו¹²⁵.

כו. מלמד תינוקות המחזיק ברשותו אינטרנט פרוץ, אין להניחו ללמד תינוקות¹²⁶. והוא הדין מנהל תלמוד תורה או בית ספר, יש להעבירו מתפקידו¹²⁷. והוא הדין משגיחי כשרות, מזהלים¹²⁸ וכיו"ב¹²⁹.

סייעתא ממש"כ בש"ע (יו"ד סי' רמו סעי' ח) שרב שאינו הולך בדרך טובה וכו' אין למדין ממנו וכו', והכא נמי אם יש לו טלויזיה, סני שומעניה וכו', ע"ש. וכ"ש אם יש לו אינטרנט פרוץ.

127) הוראת הגר"ח קניבסקי שליט"א (מתאריך ל' שבט תשע"ה. עיין בספר דג-נט עמ' 96). וכן עולה מקול קורא שהוציאו מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל (עיין בספר התהום עמ' 76).

128) קול קורא של מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל (עיין בספר התהום עמ' 76).

129) הוראת הגר"ח קניבסקי שליט"א (עיין בספר דג-נט עמ' 96).

וכבר נשאל הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל (התהום עמ' 193) ממנהלי מוסד יתומים פנימייתי, שיש בסגל העובדים בחור יתום כבן 20, אשר עובד יפה עם הצעירים. דא עקא שיש לו מכשיר אייפון. מצד אחד ההנהלה מרוצה מאוד מתפקודו, ומאידך גיסא מודאגים מהמכשיר שבידו. והגר"ש ואזנר זצ"ל הורה להם שהיתמות אינה נלקחת בחשבון כאשר מדובר בבחור שמחזיק מכשיר טמא. מדריך חינוכי אסור שיתבוב עם מכשיר כזה. או שייעתר לבקשתכם ויזרוק את המכשיר, ואם לא, יש לשחררו ללא משוא פנים, ויפסיק את הקשר עם תלמידכם, עכת"ד.

נפסל מלעלות לדוכן, כן עולה ממש"כ מרן בש"ע (סי' קכח סעי' לט), ועיין במשנ"ב (שם סי' ק קמב).

ונשאלתי הלכה למעשה, את מי עדיף להעלות כשליח ציבור, מי שהוא בעל קרי ולא טבל לקריו, או מי שאינו בעל קרי אך מחזיק אייפון פרוץ. ועניתי שהדבר פשוט שבעל קרי עדיף לפי מה שפסק מרן הש"ע (סי' פח) שביטלו את טבילת עזרא, וזע"פ ששי"ץ חמיר טפי, מ"מ מי שמחזיק אייפון פרוץ עובר על איסורים חמורים כמבואר לעיל (סעי' ה) ונפסל מלהיות ש"ץ מעיקרא. והטוב ביותר שהבעל קרי יעשה את סדר 40 נטילות המבואר בבא"ח (שנה ראשונה פרשת נצבים אות ג). ועיין בנר ציון (שובבי"ם פ"ב סעי' נו).

124) היינו אפי' הוא ש"ץ קבוע.

125) פסק הרמ"א (סי' נג סעי' כה) גבי ש"ץ המנבל פיו, שמוחין בידו, ואם אינו שומע, מעבירין אותו, ע"ש. וכ"ש מי שמחזיק אינטרנט פרוץ דחמיר טפי. ועיין בשו"ת באר משה (ח"ד סי' קמג) שפסק כן גבי ש"ץ המסתכל בטלויזיה שדינו כנ"ל, ע"ש. וכ"ש אינטרנט, ופשוט. ועוד שצריך שביתו יהיה ריקן מעבירות כמבואר בש"ע (שם סעי' ד), והלה עובר על החמורות, כגון דלא תביא תועבה וגוי, וכמבואר לעיל (סעי' ה).

126) כ"פ בשו"ת באר משה (ח"ד סי' קמד), והביא

כז. הרואה אבידה, הפיץ שנאמר בשימוש, כגון פלאפון פרויץ¹³⁰, נחלקן הפוסקים מנה עליו לעשות, וכמה שיטות מצאנו בזה¹³¹: א – יש אומרים שהייב לקיים מצוות

(130) וה"ה מחשב נייד המחובר לאינטרנט פרוץ, וכל כיו"ב.

(131) הנה הפוסקים שיובאו בהערות הבאות, פלפלו בני"ד, ע"ש במסקנת הדברים. מ"מ אציג כאן את הראיות והדחיות בקצרה.

הנה בספר פתחי חושן (דיני אבידה פ"א ס"ק סח) הביא ממשי"כ בש"ע (חו"מ ס' רסו סע' ד) שחתול רע שמזיק לקטנים, אין צריך להשיבו לבעלים, אלא כל המוצאו הורגו וזוכה בעורו, ע"ש. ולפי זה כתב הפתחי חושן דלכאורה ה"ה במוצא חפץ המיוחד לאיסור שאינו חייב בהשבת אבידה, ואפשר שאף אסור לו להחזיר וכמו שמצינו באבידת עכו"ם שאסור להחזיר לו משום מחזיק עוברי עבירה, וה"ה בישראל שיש גם משום ולפני עיור לא תתן מכשול וכו'. ויש להסתפק אם כבר בא לידו, מה יעשה בו, ופשוט ספיקו ממה שפסק הרמ"א (יו"ד ס' קסא סע' יא) ששטר שכתוב בו רבית שבא לידו, יקרענו שמא יגבה בו רבית, וכן פסק סמ"ע (חו"מ ס' סה ס"ק כה). ומשמע מדברי הרמ"א דאפי' היכא שיכול לגבות בשטר רק את הקרן, אפי"ה אמרו לקורעו שמא יגבה בו את הרבית, ויפסיד גם את הקרן.

(והוסיף שדוחק לחלק בין קורע שטר שאינו אלא מדינא דגרמי לבין מאבד ממון ממש, וחתם בצ"ע). והוסיף שיש לדון אם יכול למוכרן לעכו"ם (באופן שאין בו איסור) ויקיים השבת אבידה בדמיו, ואפשר שכל שאינו מחוייב בהשבת גוף החפץ, אינו מחוייב בהשבת דמיו, ע"ש. (ולקמן בהערה 145 תובא מסקנתו לדינא, וכן מש"כ

שפטור מהשבת דמים, יש חולקים וסוברים שחייב למוכרם ולהשיב דמים כדלקמן הערה 144, וי"א דכיון שאסור להחזיקם, לא יתעסק למוכרם כדלקמן הערה 147).

וראיתי בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ ס' ג) שכתב לדחות את הראיה מחתול רע שמזיק לקטנים וכו', דשאני התם שמזיק לרבים משא"כ בני"ד שחוטא לעצמו בלבד. וגבי הראיה משטר עם רבית, שאני התם דאינו ממון ממש אלא גרמא, ע"ש.

ומש"כ לדחות את הראיה מחתול דשאני התם דהוי היזק לרבים, לא נהירא כ"כ, וכי אם היה מזיק ליחיד היה צריך להשיבו ולא להורגו, ועיין במקור הדין בגמ' (ב"ק פ:). דאתא שונרא וקטיעה לידא דינוקא וכו' אלמא משום היזק שקרה ליחיד, דרש רב שצריך להורגו, ואף שיש אפשרות שיזיק תינוקות נוספים, מ"מ ה"ה בני"ד, אע"פ שמכשיר האייפון מזיק ליחיד (היינו לבעליו), מ"מ יש לו אפשרות להזיק לסובבים, וכן המציאות מורה שהנושא אייפון עם אינטרנט פרוץ, מזיק לסובבים ומחובר לקבוצות השולחות הודעות ותמונות, ופעמים רבות הן תמונות תועבה, ולמפורסמות אין צריך ראייה.

ולכאורה מה שהיה מקום לדחות את הראיה מחתול המזיק, דהנה לשון הטור (חו"מ ס' רסו) חתול "ההורג" לקטנים וכו', ואפשר שלמד כן מהאי עובדא בגמ' שהחתול קטע ידו של תינוק והוי פיקוח נפש. וא"כ אפשר דדוקא התם מצד

עב

הציין

הלכות

ונפגע

פיקוח נפש צריך להורגו ופטור מלהשיבו, משא"כ בני"ד. אלא דדחיה זו ליתא. חדא, מרן הש"ע שינה מלשון הטור ונקט "חתול רע שמזיק לקטנים", אלמא לאו דוקא הורג, אלא כל שמזיק בכלל זה. ותו, הרי קיי"ל דגדול המחטיאו יותר מן ההורגו, ואין מחטיא גדול יותר מהמכשירים הפרוצים.

עוד ראה שנידונה באחרונים, ע"פ הגמ' (תענית כה.), ר' חנינא בן דוסא הווי ליה הנך עיזי וכו'. ור' חנינא בן דוסא מהיכן הווי ליה עזים, והא עני הוי, ועוד אמרו חכמים אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל. אמר רבי פנחס מעשה ועבר אדם אחד וכו' והשאיר תרנגולין וכו' ומכרן וקנה בדמיהן עזים, ע"כ. והנה יש שאין גורסין את המימרא "ורבי חנינא בן דוסא מהיכן" וכו', וכתב מהרש"א (שם) שמדברי העין יעקב נראה שאינו מלשון התלמוד וכו', וגם קשה כיצד קנה בדמיהן עזים, הלא אין מגדלין בהמה וכו', "ויותר נכון דברי התוס' שכתוב בעין יעקב דעזים גופייהו מציאה הווי והיה הוא שומר אבידה", עכ"ל. וכוונתו לדברי התוס' שהובאו בפירוש הכותב על העין יעקב, ושם מבואר שהתוס' כתבו כן בשם הגאונים, ע"ש.

ובספר גבורת ארי (תענית שם) הקשה על זה, דאפי' שהוא שומר אבידה, היה לו למוכרם ולא לעבור על דברי חכמים. ואין לומר שבמקום מצוה לא גזרו חכמים, שלא יהא כח המוצא יפה מכח הבעלים וכו'. ונ"ל שגידלם במדברות דשרי, ע"ש. וע"ע במפרשי העין יעקב.

ולכאורה מכאן ראה שיש מצווה להשיב אבידה בחפץ שנאסר בגידול בארץ ישראל, ועיין

מש"כ בסוגיא זו באריכות בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמ' רעז).

ויש לדחות דכיון דיש היכי תמצי לגדלם שלא באיסור, כגון ביערות, א"כ מותר להשהותם קודם לרגל או קודם למשתה בנו שלשים יום, וכמו שפסק הרמב"ם (נזקי ממון פ"ה ה"ז). א"נ כמו שהביאו בהגהות על הגבורת ארי (תענית שם אות קיב) שהרשב"א כתב בשם י"א, שכל האיסור הוא דוקא לגדל בעצמו, אבל ע"י רועה שרי, משום שאין אדם חוטא ולא לו (אך בתוס' ובטור מבואר שעל ידי רועה ג"כ אסור), ע"ש. א"נ כמש"כ הרמ"ע מפאנו (סי' פה) שמותר לגדלם אם שומרם רק בבית ונותן להם מזונות, ע"ש. וע"ע בפירוש הרי"ף על העין יעקב. וא"כ אפשר שבעל העזים גידלם בהיתר, ולכן יש מצווה להשיב לו את האבידה. ועיין בשו"ת משנת יוסף (ח"י סי' קפה).

אלא דלפ"ז יש מקום לטעון שאף המוצא אייפון פרוץ, אפשר שהבעלים משתמש בו לדברים המותרים, וכעין טענה זו כתב בשו"ת משנת יוסף (ח"י סי' קפה) דלא הוי חפצא דאיסורא אלא חפץ שאפשר לעבור בו איסור וכו', ולא מבעיא אשה זקנה שכבר התרגלה למכשיר זה וקשה לה לעבור למכשיר כשר ואינה מסתכלת בדברים שאסור, אלא אפי' בחור צעיר, כלל לא בטוח שמסתכל בדברים שאסור וכו', ע"ש. וכיו"ב כתב בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ סי' ג) שיתכן שמשתמש בו רק עבור עסקיו, ע"ש. וכן ראיתי בשו"ת ודרשת וחקרת (ח"ה מילואים סי' יד אות ח) שמי שמתגבר על יצרו, אינו בהכרח שיכשל, ואפשר להשתמש בו לדברים מותרים וכו', ע"ש.

הציין

הלכות

ונפגע

עג

ואחר הבקשת אלף מחילות מכבוד תורתם הרמה, פשוט וברור בעיני שמרוב פרישותם כתבו כן, ואינם מכירים כלל וכלל את האיפון הפרוץ ומה הוא מכיל בתוכו, וכ"ש שלא מכירים את גודל הפיתויים הנמצאים שם. ואם היו יודעים, לא היו כותבים מה שכתבו, ובפרט באיש צעיר. ואפי' לשיטתם שמי שמתגבר על יצרו משתמש רק לדברים המותרים, הרי אין מציאות כלל שלא יכשל בתמונות תועבה מהגרועות שבגרועות, שהתמונות הנ"ל נכנסות לפתע פתאום כפרסומות בעל כרחו של המשתמש, ועוד שרוב ככל המחזיקים מכשיר זה מחוברים לקבוצת חברים המעבירים תמונות וסרטונים ומגיבים אחד לשני וכו' ולפני שהמשתמש פותח את ההודעה, הוא אינו יודע מה מסתתר שם, ופעמים רבות יש שם תמונות תועבה, וכמו שחקרתי ובדקתי עם הרבה אנשים והודו בפני שאע"פ שהם אינם נכנסים לאתרי תועבה, אין אפשרות שלא ליכשל בתמונות תועבה באופנים שכתבתי, ואין אחד נקי מזה ודבר זה ברור ומוסכם, לית מאן דפליג.

וגם מש"כ המשנת יוסף שזקנה לא מסתכלת בדברים האסורים וקשה לה לעבור למכשיר כשר, הנה דברים אלו אין בהם כדי להשיב, ושוב ברור הדבר שכתב כן מרוב פרישות. והמציאות מוכיחה שגם נשים מבוגרות נופלות ברשת, ואם לא בדברי תועבה אזי בדברי מינות וכפירה שהאינטרנט מלא מהם, והוי כספרי מינות שאסור להחזיקם בביתו. ועיין היטב בספר דג-נט (עמ' 171) שהביא עובדא במבוגרת בת 83, חרדית ממוצא ליטאי, שיש לה נינים ונכדים שהחליטו לרכוש לה מחשב עם אינטרנט ליום הולדתה. ואחרי שמונה

חודשים בלבד היא הורידה כיסוי ראש, לבושה לא בצניעות, מחללת שבת, ופוערת פיה כלפי שמיא, ע"ש. וכבר קרה לבחור חרדי, שנולד לו אח "אוטיסט", והוא רצה לקרוא על כך באינטרנט, ובמקום לכתוב "אוטיסט", כתב בטעות "אטאיסט", שפירושו כופר, ועלו לפניו אתרי כפירה, ותוך זמן קצר, עזב את דרך התורה, ואכמ"ל.

ועוד יש לציין שהאיפון הפרוץ נחשב לחפצא של איסורא, שהרי כל המביאו לביתו עובר על "ולא תביא תועבה אל ביתך", וכן עובר על איסור גורף של גדולי הדור, שאיסור זה נוהג גם בזמנינו, וכן עובר על עוד איסורים, והבאתים לעיל (סעי' ה), ע"ש היטב. וא"כ נמצא דלא מיקרי חפץ שאפשר לעשות בו איסור אלא חפצא של איסורא, כפשוטו, ובפרט שהוא מלא גם מינות וכפירה, וכנ"ל.

ואם אכן איפון פרוץ הוי חפצא דאיסורא, יש עוד להוסיף הא דיש המתירים לשרוף עיתוני טומאה של חברו, עיין בשו"ת שלמת חיים (סי' תשעו), וכן הגר"ח קניבסקי שליט"א נשאל בספר דרך שיחה (משפטים עמ' רצז) אם יש רדיו בישיבה וחברו רוצה לשוברו, ושמרן הגרא"מ שך זצ"ל התיר לילד לשבור רדיו של הוריו, וענה הגר"ח ד"כ לשוברו וכו', ע"ש. ובשו"ת ודרשת וחקרת (ח"א אה"ע סי' יא) דן לגבי גניבת ספרים ועיתונים אסורים כדי שלא יכשלו בעליהם, דמצווה לבערם, ושכן התירו הגרי"י קניבסקי זצ"ל והגר"נ קרליץ שליט"א, אך הוסיף בשו"ת ודרשת וחקרת (ח"ה מילואים סי' יד אות ח) שכל זה דוקא בדבר המיוחד רק לעבירה, אבל פלאפון

ערך

הצייץ

הלכות

ונפגע

שאינו כשר, אע"פ שנאסר ע"י רבותינו, מ"מ אפשר להשתמש בדברים טובים וכו', ע"ש. ולפי האמור לעיל, דמיקרי חפצא דאיסורא, א"כ מותר אפי' לגונבו מבעליו ולבערו מן העולם (אך אין לנהוג כן בלא הוראת רב).

ראפ"י אי נימא דאכתי לא הוי חפצא דאיסורא, הנה הגר"ח קניבסקי שליט"א (הו"ד בספר דרך שיחה משפטים עמ' רצז) לאחר שהתיר לשבור רדיו, שוב נשאל ואם יש גם טייפ עם הרדיו ורצונו לשמוע דברי היתר, וענה דהמחובר לטמא, טמא. ורק לענין תשלומין יש להסתפק, כי אפשר ששומע רק דברים מותרים, אך מסתמא שומע דברים אסורים, ע"ש. אלמא אפי' בחפצא שאפשר לשמוע רק דברי היתר, ג"כ יכול לשוברו, רק שיל"ע לגבי תשלומין. ועיין גם בשו"ת שרגא המאיר (ח"ג סי' קה) שנשאל גבי בעל תשובה ששבר את הטלויזיה של אביו ואחותו כדי שילכו בדרך טובה, ופטרו מתשלום כיון שעשה כדיון, ע"ש. והנה בטלויזיה יכול לראות דברי היתר, אלא ודאי כדאמרן, דאף בכה"ג שרי לשוברו, או עכ"פ נימא דכל שאפשר לראות גם דברי איסור וברי היזקא, מיקרי חפצא דאיסורא, וכנ"ל.

יעיד ראיתי בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ סי' ג) שהביא מי שכתב שהמוצא אבידה שעוברים בה איסור תורה או דרבנן אפי' בשוגג, פטור מלהשיבה וכו', וכתב על זה הברכת יהודה דנ"ד שאני, מאחר ורבים וטובים מורים היתירא בדבר וכפי שראה במו עיניו שיראי שמים רבים עדיין מחזיקים בפלאפונים שאינם כשרים מכל מיני טעמים, ואע"פ שמעשיהם אינם טובים מפני

שאסור לעבור על תקנת הקהל וכו', מ"מ אין דורינו יפה כי אין דברי הגדולים נשמעין, ורבים וטובים מורים היתירא בדבר וכו', ע"ש.

זאיני יודע לפני כמה זמן נכתבה התשובה הלזו, אך בזמן הזה, שכל גדולי ישראל מכל החוגים והזרמים יצאו בהוראה גורפת שאיסור מוחלט להחזיק מכשיר פרוץ, ונקרא חשוד על העריות וכו', ואין מי שמורה בזה היתר כלל, והדבר מפורסם בכל אתר ואתר, הלזה יקרא "ירא שמים" או "רבים וטובים" שמחזיקים מכשיר פרוץ, אתמהה. הרי זה עובר על "ועשית ככל אשר יורוך" ועל "ולא תביא תועבה" וגו' ועוד איסורים רבים, וכמבואר לעיל (סע' ה).

זנראה שתשובה זו נכתבה לפני זמן רב, שהדבר לא היה כ"כ מפורסם, אי נמי מיירי במכשיר פשוט שאינו כשר, אך לא באיפון של ימינו. שהרי כל בר בי רב דחד יומא יודע איזה סכנות טומן המכשיר הפרוץ הלז, ושאי אפשר בשום אופן לימלט מאיסורים של תמונות תועבה, וכנ"ל. וכבר כתבתי לעיל (סע' כא) שרב הנושא מכשיר פרוץ, אסור לשמוע ממנו דברי תורה וכן צריך להוקיעו ברבים אחרי התראה כדלעיל (סע' כב). ואפי' אם רק מתארח בבית שיש שם אינטרנט פרוץ בעוד שיכול בנקל להתארח בבית נקי מאינטרנט, שצריך בדיקה אחריו כדלעיל (סע' ח הערה 43), לכן פשוט שאין כיום שום הוראה של היתר בדבר, ובפרט שכיום יש מכשירים חסומים כדוגמת איפון חסום ומסונן ע"י ועדות של יראי השם, וכל מה שנצרך לצורך עבודתו יש שם, מלבד אתרי תועבה, וא"כ בזה נסתמו כל

הציין

הלכות

ונפגע

עה

הטענות של דרכי פרנסה וכד'. ואכמ"ל בזה.

יעוד ראיתי בברכת יהודה (שם) שכתב שאם מאבד האייפון מומר לאותו דבר, הרי לפי הש"ך (יו"ד סי' קנא ס"ק ו) אין חיוב להפריש מומר מעבירה, והסביר דבריו הדגול מרבבה דדוקא מי שעובר בשוגג יש להפרישו, אך מי שרוצה לעבור במזיד, אין ציווי להפרישו וכו'. וא"כ בני"ד, אם הוא מומר לדבר זה, אין כאן לפני עיור, וממילא יש בו מצוות השבת אבדה וכו', ע"ש.

ומש"כ שאין בזה דינא דלפני עיור, הנה אין זה פשוט כלל. חדא, דברי הש"ך הנ"ל קאי על דין מסייע בידי עוברי עבירה. כלומר מצד לפני עיור דאורייתא, כל שיכול להשיג את הדבר במקום אחר, שוב אין בזה איסור דאורייתא דלפני עיור, אך אכתי יש בזה איסור דרבנן של מסייע, ובזה חידש הש"ך הנ"ל שבמומר אין דין מסייע. עכ"פ בני"ד לא ברור שיכול להשיג במקום אחר, דאפשר שאין לו כסף לרכוש כעת מכשיר חדש, ואפי' היכא דידוע שיקנה אחר, מ"מ יש לחוש למסייע בידי עוברי עבירה, ואע"פ שהש"ך היקל בזה, מ"מ הרבה חלקו על הש"ך הנ"ל וכמבואר בהרב שדי חמד (מערכת ו כלל ו אות ג ד"ה ובעיקר דין זה), וע"ע בשו"ת לב אברהם (סי' לג) שפסק גבי מכירת עיתונים פסולים, דאפי' כשיכול לרכוש במקום אחר, אכתי אסור כו', ע"ש. ואע"ג שיש שסמכו על הש"ך, וכן מורה ובא הגרי"ש אלישיב זצ"ל, הו"ד בספר אשרי האיש (יו"ד פרק יא), מ"מ נראה דדוקא כשיש חשש להפסד ממון סמך הגרישי"א על הש"ך, וכדמשמע מדבריו שם, ועיין לעיל (סעי' יב הערה 78). אך בני"ד אין כאן הפסד

ממון (למוצא), ויותר טוב לו לחוש להחולקים על הש"ך שסוברים שיש כאן מסייע בידי עוברי עבירה ובפרט בעניני עריות, ונמצא מכשילו בחמורות, וממילא לא חל עליו דינא דהשבת אבדה.

זמה שהביא הברכת יהודה (שם) מעשה באחד מבני משפחתו שהשיב אייפון לבעליו, והתברר שבעל האייפון היה מציל בים, והיו לו מספרים חשובים לצרכי עבודתו, והיה בזה קידוש השם גדול. הנה מלבד מה שהרגיש שם שי"א שאין מצוות קידוש השם בין ישראל לישראל וכו', זאת ועוד יש להוסיף, שמציל בים, ברור שהוא חשוד טובא על עריות, ובודאי נכשל בלאו דלא תתורו, וברור בעיני שאף האייפון שלו מלא תמונות תועבה ממה שראתה עינו בחוף הים הפרוץ, ועד שיש לשמוח על קידוש השם (שגם זה אינו ברור וכנ"ל), יש להצטער, שבאותו זמן שעד שהיה רוכש מכשיר חדש, היה ניצל מעשרות או מאות לאוין דאורייתא, ונמצא מסייע לו באיסורים חמורים (לפי החולקים על הש"ך). ועוד דאפשר שיכל להחזיר לו רק את הכרטיס של האייפון שבו נמצאים הנתונים, ועיין לקמן (הערה 147), ואכמ"ל.

וישנם עוד ראיות לכאן ולכאן שדנו בהם הפוסקים, והרוצה לעמוד על דבריהם, יעיין עליהם, וכגון במש"כ בשו"ת משנת יוסף (ח"ו סי' קפה) ממס' שביעית (פ"ה משנה ו) וכן מש"כ בספר משפט האבדה (סי' רנט שערי צדק ס"ק כ) ובספר משך חכמה (פרשת כי תצא ד"ה ובגמרא) ובמלבושי מרדכי (יחוד עמי רעז), ועוד.

השבת אבידה¹³² ולהשיב¹³³ את החפץ¹³⁴ לבעליו¹³⁵. ב- יש אומרים שרשאי להתעלם¹³⁶ מהחפץ ולא להרימו¹³⁷, אך אם הרימו, מוטל עליו להשיבו לבעליו¹³⁸. ג- יש אומרים שחייב להשיבו לבעליו¹³⁹, אך אם הוא חושד שבעליו משתמש בו לדברים אסורים¹⁴⁰, אסור לו להשיב את גוף החפץ, אלא ימכרנו¹⁴¹ לעכו"ם¹⁴²

פסק שכתב הגר"י יוסף שליט"א במכתב, שנשאל בני"ד וענה שאין להרימו ואז אין כאן שאלה של השבת אבידה, והוא בגדר פעמים שאתה מתעלם וכמו זקן שאינו לפי כבודו, ולא יכשיל את הבעלים לראות סרטי תועבה, ע"ש. ולא גילה דעתו מה הדין אם כבר הגביהו, ועיין בהערה הבאה.

138 כתב בשו"ת משנת יוסף (ח"י ס' קפה) שאם מרים את הפלאפון, יש כאן גם גזל, ונמצא עשה דהשבת אבידה, ולא דלא תגזול, כנגד לאו דלפני עיור ומצוות עשה דהוכח תוכית, ובכה"ג צריך להשיב, ע"ש בדבריו (וכשלא מרימו, עיין בהערה הקודמת).

מיהו לדבריו מיירי שיש לאו דאורייתא דלפני עיור, וא"כ אי משכחת לה שאין בזה לאו דאורייתא כגון שיש לו שני פלאפונים ובלאו הכי מסתכל בדברי תועבה, אזי אפי' כשלא מרימו, יש בזה ביטול עשה וגם עבר על לא תוכל להתעלם, כנגד הוכח תוכית, ובכה"ג נראה ג"כ שצריך להרימו ולהשיבו לו, וצ"ע.

139 היינו באופן שאינו חשוד לעבור בו איסורים, ועיין היטב בהערה הבאה.

140 ובאייפון פרוץ, המחזיקו נחשב כחשוד על עריות, כן עולה מדברי שבט הלוי בדרשות (ח"י עמ' עו ד"ה בעו"ה), וכן כתב במפורש בכת"י

132 היינו לפי הגדרים של דיני השבת אבידה המבוארים בש"ע (חו"מ ס' רנט והלאה).

133 וי"א שעדיף שלא יתן לו ביד אלא יניחנו על השלחן לידו, והוא יקח את המכשיר בעצמו, עיין בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ ס' ג).

134 ובשעה שמשיב לו, יאמר לו שעל פי דין תורה הוא חייב להחליפו למכשיר כשר, כ"כ בשו"ת משנת יוסף (ח"י ס' קפה). וכיו"ב הביא בברכת יהודה (ח"ה חו"מ ס' ג) שיש לומר לו שאסור להחזיק מכשיר זה.

135 שו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ ס' ג), והביא שכן שמע מעוד כמה פוסקים, והבאתי מקצת טענותיו לעיל (הערה 131). וכן העלה בשו"ת ודרשת וחקרת (ח"ה מילואים ס' יד אות ח), ע"ש.

136 ויל"ע לשיטה זו אמאי לא חיישינן שאם הוא יתעלם, שמא ימצאם נער ויכשל בראיות אסורות.

137 בן כתב בשו"ת משנת יוסף (ח"י ס' קפה), שאם אינו מרים את הפלאפון, אין בזה גזל אלא רק ביטול מצוות השבה ועבר על לא תוכל להתעלם, וכשיש כנגד זה לאו דלפני עיור ומצוות עשה דהוכח תוכית, עדיף לא להכשילו, ע"ש. וכן דעת הפתחי חושן (דיני אבידה פ"א הערה יח), דאע"פ דס"ל שפטור ואפשר שאסור להשיב, סיים דלכתחילה לא יגע בו, ע"ש.

וראיתי בקונטרס יד קודש (עמ' עז) שהביא

וישיב¹⁴³ את הדמים¹⁴⁴. ד – יש אומרים שפטור או אסור להשיבו לבעליו¹⁴⁵. ה –

דבמקום להחזיר לו החפץ, שימכרנו לגוי ויחזיר הדמים וכו', אלא משום שיש חשש שיתבענו בערכאות יש להחזיר החפץ וכו', ע"ש. ואזיל לשיטתיה שיש מצוה להשיב החפץ כדלעיל (הערה 131), אך לפי האמור לעיל, שיכול להשיב לו הדמים בעילום שם, עדיף טפי מלהשיב את האייפון הפרוץ.

144) בן פסק הגר"מ גרוס שליט"א בספרו משפט האבידה (סי' רנט מאזני צדק אות ג ס"ק ז) שאם מצא חפץ האסור באכילה או בהשתמשות, חייב בהשבתו. אמנם כשבעליהם חשודים לאכול או להשתמש בזה או למוכרם לישראל, אסור להחזיר החפץ עצמו אלא חייב למוכרו לעכו"ם ומחזיר דמיו, ע"ש. וצייץ (שערי צדק ס"ק כ) שכן דעת גדולי הוראה, ע"ש. וכוונתו להגרי"ש אלישיב זצ"ל. וטעמו של דבר, דאע"פ שאסור להחזיר החפץ, מ"מ לא נפקע חוב השבת אבידה, ע"ש.

145) הנה הגר"י קרליץ (פסח, קובץ ענינים אות ט עמי שלא) כתב שהמוצא טלפון שאינו כשר, אם יודע מיהו בעליו והוא חשוד להשתמש לדברים אסורים, פשיטא שאין להחזיר לו. ואם הוא לא יודע מיהו הבעלים, אין צורך להכריז על אבידה זו, עכת"ד. אלמא אפי' היכא דאינו מכיר את הבעלים, ואין לו ידיעה שהבעלים חשודים בשימוש, אפי"ה אין צורך להכריז על האבידה. ומדנקט בלשון "אין צורך", ש"מ שאינו אסור. ויל"ע.

הגר"ח קניבסקי שליט"א, והעתקתי לשונו לעיל (סעי' א הערה 3).

ונראה דאפי' כשאינו נכנס במזיד לאתרי תועבה, מ"מ כמעט ובלתי אפשרי שלא ליכשל בתמונות תועבה העולות בעל כרחו של המשתמש, כגון פרסומות, או שהוא בקבוצת חברים השולחים סרטונים ותמונות, ועיין בזה לעיל (הערה 131 ד"ה ואחר הבקשת), ובכה"ג שממשיך להחזיק במכשיר זה בעוד שיודע שיעלו לו תמונות תועבה, מסתמא נחשב כחשוד, שאין להשיב לו את האבידה, אלא ימכרם לעכו"ם ויחזיר דמיו (לשיטה זו הנוכחית).

141) ולכאורה כיצד מותר למוכרו לעכו"ם, הרי קיי"ל (יו"ד סי' קיז סעי' א) שאסור למכור לעכו"ם דברים אסורים. וי"ל לפי הרמ"א (שם) הני מילי בסחורה קבועה, משא"כ בנזדמן, שרי. כ"כ הגר"מ גרוס במכתב שהובא בספר השבת אבידה כהלכה (פי"ב הערה מא).

142) ועיין מש"כ בספרי גן נעול על הלכות צניעות (פ"ט סעי' לב הערה 104) האם נכרי מוזהר על הרהור או הוצאת ז"ל. ולכאורה נראה בני"ד דעדיף טפי למוכרו לנכרית ולא לנכרי.

143) ונלע"ד שיחזיר לו כן ע"י שליח בעילום שם, דאל"כ בעל המכשיר יכול לבעוס ולהגיע לתגרה או אפי' לתבעו בערכאות על שאיבד לו נתונים חשובים, שהרי לפי חוק, על המוצא אבידה להביאה למשטרה. ושור"ר בשו"ת ברכת יהודה (ח"ה חו"מ סי' ג) שכתב דהיה מקום לומר

יש אומרים שיש לשוברו ולבערו מן העולם¹⁴⁶. וצריך עיון למעשה, ועיין בהערה¹⁴⁷.

והטוב ביותר לשיטה זו (היינו שפטור או אסור להשיבו), שלא יגביה את החפץ כלל, וכמשי"כ בפתחי חושן, ועיין לעיל (הערה 137) שיש עוד פוסקים שכתבו שכן נכון לעשות שלא ליגע בו כלל, ע"ש טעמא דמילתא. ואם כבר הרימו, אין גילוי שחייב לשוברו, זולת לפי הפתחי חושן הנ"ל, או היכן שאם ישברנו, ימנע הבעלים מעבירות כיון שאינו יכול להשיג כן במקום אחר, וכמשי"כ בתורת האבידה (שם). ועוד כתב בתורת האבידה (סוגיא ג עמ' רו) שאם יש חשש שאחרים ימצאו את האבידה ויעברו בה איסור, צריך להשמידה משום משום ערבות, ע"ש. ומציאות זו שכיחה טובא.

146 בן מצדד לדינא הפתחי חושן (פ"א ס"ק סח), ואע"פ שכתב בסיום דבריו דלכתחילה לא יגע בו, מ"מ לעיל מיניה מצדד דאם הגביהו, שרי לשוברו, ע"ש.

והנה בתורת האבידה (פ"ב עמ' כד), לאחר שכתב שחפץ שהבעלים עושים בו איסורים אפי' דרבנן ואפי' בשוגג, שפטור מלהשיבו, הוסיף שאם ע"י שישמיד את החפץ, ימנע הבעלים מאיסורים כיון שאינו יכול להשיג כן במקום אחר, מותר ואף חייב לשוברו, ע"ש. ולכאורה אפי' אם יכול להשיג כן במקום אחר, מ"מ אם ישברנו, נמצא שמונעו יום או יומים מאיסורים חמורים, ובפרט לפי מש"כ תורת האבידה הנ"ל בסוף הספר (סוגיא ג) שאם יש חשש שע"י שלא יחזירונו (כיון שפטור),

ובתורת האבידה (נידאם פ"ב עמ' כד) פסק שאם זו אבידה שהלה עובר בה איסורים של תורה או דרבנן, אפי' בשוגג, פטור המוצאה מלהשיבה, ועיין בביאורים (אות כא) שלא כתב לאסור, ומ"מ לא ראוי להשיב, ע"ש טעמו ונימוקו. והוסיף בתורת האבידה, שאם ע"י השמדתה, הלה ימנע מאיסורים, היינו שלא ישיג כן במקום אחר, מותר ואף חייב להשמידה כדי להפרישו, ופטור מלשלם, ע"ש.

ובפתחי חושן (פ"א הערה יח) כתב גבי חפץ המיוחד לאיסור, שאינו חייב בהשבה, ואפשר שאף אסור להחזיר וכו', ע"ש. וכ"ז כשלא הגיע לידו, דאם הגיע לידו, מצדד שמוותר לו להשמידו, אך לכתחילה לא יגע בו ואינו עובר משום לא תוכל להתעלם, ולא משום השב תשיבם, דלא גרע מזקן ואינו לפי כבודו, וכ"ש בכבוד שמים, ע"ש. ועיין היטב מש"כ בספר מלבושי מרדכי (יחוד עמי רעז והלאה) שג"כ מצדד שלא להחזיר, וכיון שאסור גם להחזיק מכשיר כזה, אזי אין צריך להתעסק בו למוכרו כדי להשיב דמיו, ע"ש.

והגר"ב שרגא שליט"א בהסכמתו לספר יד עם קודש, כתב שכבר פסק בספרו שו"ת ברוך אומר (חו"מ סי' יג) שאסור להשיב אייפון, ע"ש. וספרו אינו תח"י. ובספר יד עם קודש ציין שכן העלו שאין להשיב אייפון בשו"ת יבא ידיד (סי' פד) ובשו"ת דברי בניחו (חלק כה סי' עח), ואינם תח"י.

כה. מי שיש ברשותו מכשיר עם אינטרנט פרוץ, וכעת הפך לחזור בתשובה ולעזוב את דרכו הרעה, מותר לו לשבור¹⁴⁸ את המכשיר, ואין בזה איסור "בל תשחית"¹⁴⁹.

הפלאפון, באופן שלא יוכל להשתמש בו (ואפשר דה"ה אם הפלאפון נעול ע"י קוד חסימה), ואז יוכל למוכרו לעכו"ם ולהשיב את הדמים בעילום שם (כדי שלא יתבענו בערכאות וכו'), וכדלעיל הערה (143). מיהו מאידך גיסא, מה לו להתעסק עם מכשיר תועבה, ושמה יתפתה ולא יזרוק את הכרטיס. ואפשר שעדיף שיסמוך על הסוברים שיש לשוברו, ותו לו. ובפרט אם מוצאו במקום שאם יגביהנו ואחרים יראו מכשיר זה בידו, יכול להיות חילול השם אם זה באופן שניכר שהפלאפון פרוץ.

ולכאורה אפשר שהנוהג כהסוברים שיש לשוברו, כיון דהוי חפצא דאיסורא וכו', שמא י"ל שישבור את המכשיר עצמו, אבל את הכרטיס, שעליו נמצא המידע של המכשיר, כגון מספרי טלפונים ותאריכי פגישות וכיו"ב, זה לכאורה לא הוי חפצא דאיסורא, ושמה עליו להשיב את הכרטיס. אך מאידך גיסא י"ל שאם יחזיר לו את הכרטיס, הרי מדובר בכרטיס של מספר פרוץ, ונמצא מסייע לו וממריץ אותו לרכוש מכשיר חדש כדי להכניס את הכרטיס. וצ"ע.

(148) ומדינא יכול למוכרו לעכו"ם. אך אם חושש שיכשל שוב עד שימצא עכו"ם, פשוט שיש לשוברו. כ"כ הגר"מ גרוס שליט"א באום אני חומה (ה"ש אות קמח), ע"ש. ולכאורה עדיף למכור לנכרית ולא לנכרי, עיין בספרי גן נעול על

שמא ימצאו אחרים חפץ זה ויכשלו בו, אזי צריך להשמידו מדין ערבות, ע"ש. ונראה שע"פ רוב חשש זה קיים, וממילא חייב לשוברו.

וכן שאלתי בני"ד את הגר"י רצאבי שליט"א, וענה לי שיש לשוברו ולא להשיבו, עכת"ד.

(147) ויש לעיין כיצד לנהוג בזה הלכה למעשה. הנה להתעלם ולא להרימו וכמש"כ כמה פוסקים שהבאתים לעיל (הערה 137), לא נהירא כ"כ, דהא יש חשש שימצאנו אחר ויוכל ליכשל וכמש"כ בספר תורת האבידה שהבאתי בהערה הקודמת. ולהחזיר לו את האבידה גופא, זה ודאי לא נראה מהמטעמים שכתבתי לעיל (הערה 131), היינו דהוי חפצא דאיסורא וכו' ושודאי נכשל בו בתמונות תועבה, ע"ש.

ואם ישברנו, הרי לפי שאר פוסקים עובר על איסור. ולכאורה העצה הטובה ביותר הוא שימכרנו לעכו"ם, ושיב הדמים, דבכה"ג נראה שיוצא י"ח לכ"ע. אך כבר העיר בזה המלבושי מרדכי (יחוד עמי רפא) דכיון שיש איסור להחזיקו, אינו צריך להתעסק בו למוכרו כדי להשיב דמיו, ע"ש. וביותר יש לחוש שאם ישהה אותו אצלו עד שימכרנו, הוא גופא מכניס את עצמו לידי ניסיון, ובפרט אם המוצא הוא נער צעיר.

ושמא יש לומר שיזרוק את הכרטיס שבתוך

הלכות צניעות (פ"ט סעי' לב הערה 104).

ואע"פ שאפשר למוכרו לעכו"ם וכנ"ל, מ"מ לעני"ד עדיף לשוברו מיד ולא לחכות עד שימצא קונה עכו"ם, שהמציאות מורה שפעמים האדם מקבל על עצמו להחליף למכשיר כשר, וכשעובר זמן מועט, הוא מתקרב בקבלתו, ולבסוף מורה היתר לעצמו לישאר עם המכשיר הפרוץ. לכן נראה שיש לשוברו ותו לא. מיהו אם מצבו הכספי דחוק, יכול לנועלו על ידי קוד ולהוציא את הסוללה, ואז להפקידו אצל ירא שמים, עד שימצא קונה עכו"ם.

ומחמת התחזקותו באותה דרשה הוא חפץ לשובר את מכשיר האיפון שלו, ועד מוצי"ש יש חשש שיחזור בו, נראה שיש לו לעשות כן אפילו בשבת קודש, בתנאי שיעשה כן בלא חילול שבת, וכגון שירים אותו במרפקי ידיו, ויכניסו לגיגית מים (ואם הוא עמיד במים, ימצא אופן אחר). וכן הסכים עמי הגר"י רצאבי שליט"א.

149 פשוט. ועיין בגמ' (שבת קמ:) דמבואר דבל תשחית דגופא עדיף, ע"כ. וכ"ש בני"ד דבל תשחית דנשמה עדיף. וכן פסק בני"ד הגר"מ גרוס שליט"א באום אני חומה (ה"ש אות קמח), ע"ש. **והמהיר** והנזהר, **ירבה שלומם כנהר.**

תם ונשלם שבה לבורא עולם.

חודש אדר לשנת תשע"ח